

В.Я. Тимофєєв

КОЗАК

ЗАДНІСТРОВ'Я –

СІЧ

2009

Ця книга – про козацтво Задністров'я, що діяло (й діє) на Одещині в місті Білгороді-Дністровському та районі в першому десятиріччі XXI ст.; про козаків та козачок Білгород-Дністровської громади, що в загальному громадському русі прокладали свої, козацькі, шляхи до незалежної держави Україна. Історія козацтва подається через документальні джерела (статті газети «Козак Задністров'я»).

Білгород-Дністровська козацька громада – унікальна громада; на її території лише в останні 20 років відбулися декілька широкомасштабних (помітних) для України подій: створення впливових козацьких громадських організацій (90-ті роки XX століття; на меті було трансформація їх в асоціацію козацьких організацій, а Білгород-Дністровську громаду – в козацьку громаду) та навчально-виховних закладів нового типу – Січей (шкіл козацько-лицарського виховання) – Адамівської, Долинівської, Вигінської, Старокозацької, Випаснянської, Турлацької, Салганської, Великомар'янівської (90-ті роки XX століття – 10-ті роки XXI століття; на меті було трансформація їх в асоціацію навчальних закладів козацького спрямування та створення козацького-лицарського лицею).

*** * ***

Тимофєєв Валерій Якович – теоретик козацького руху; генерал-отаман Українського козацтва. Головний редактор альманахів козацтва Південноукраїнського Задністров'я: «Козацький вісник» (1991-1998), «Козак» (1998-2001), «Річ про Адамівську Січ» (2001-2003), «Річ про Буджацьку Січ» (2004-2006), «Річ про Січ» (2007), «Козацтво Задністров'я» (з 2007). Нагороджений іменним годинником від Президента України, козацькими нагородами; удостоєний звання «Кращий освітянин України» в номінації «Народе мій завжди буде» за створення навчального закладу нового типу – школи козацько-лицарського виховання. Автор 20 монографій та більше 100 наукових і науково-популярних публікацій з історії та історіографії сучасного козацтва і козацької педагогіки. Працював директором школи, сільським головою, в апаратах районної державної адміністрації та районної ради на посадах начальника організаційного відділу.

*** * ***

**Козак Задністров'я - Січ. Видавництво «Отаман».
Білгород-Дністровський. 2009.**

ВІД УКЛАДАЧА. ІСТОРІЯ КОЗАЦТВА ЗАДНІСТРОВ'Я.

Населення Дунай-Дністровського міжріччя (Буджаку) має давні козацькі традиції.

Перша значна хвиля переселенців-козаків опинилася в Буджаку після 1710 року – це були мазепинці. До сьогодні їх нащадки мешкають у Старій Царичанці. До речі, лише у цьому козацькому селі на фронтонах дахів - дерев'яні чотиригранні прикраси у формі пернача – символи отамано-полковничої влади (у цьому будинку мешкає козак!).

Після руйнації Запорозької Січі (1775 рік) козацька маса розійшлася по величезних земельних просторах, зокрема й по півдню України, забравши з собою ті вільні думки, проти яких Катериною II було влаштовано погром. Знищення основної організації українського козацтва, Наддніпрянської Січі, не завадило виникненню нових формувань такого типу.

Козаки розселилися в перші роки після виходу з Запоріжжя в Очаківській окрузі, на Березані, по Тилігулу, біля Хаджибею і Балти, у пониззі Дністра від Акермана до Бендер, в Буджаку, в дунайських гирлах – у Вилковому, Кілії, біля Тулчи й Галаца.

Приймаючи до себе козаків, Туреччина послаблювала позиції Росії на півдні. Козакам надавалася земля для заснування Січі в пониззі Дністра – в Кучурганах, Акерманському повіті, озброєння і коні. Але козацтво виявилось об'єктом політичної гри між Росією і Туреччиною (царський уряд Росії вимагав повернення козаків), тому було вирішено переселяти козаків за Дунай.

За час русько-турецької війни 1787-1791 рр. задунайські запорожці створили свою військову організацію і закріпилися на певний час в гирлі Дунаю та розмістили свій Кіш в Дунавцях – в Катирлезі (Очаківська округа відійшла до Росії), а також в місцях нижче Старої Кілії на острові.

Протяжність південних кордонів Російської імперії була відома не тільки козацтву на Україні. Запорозькі козаки, що розходилися по великих південних просторах, зустрічались тут з представниками некрасівських і донських козаків.

Поступове переселення їх на Буджак почалося ще з 1709 року (після поразки повстання донських козаків під проводом К.Булавіна), а далі один з повсталих отаманів – Г.Некраса привів своїх козаків із сім'ями з Кубані. Переселення мало два потоки: один йшов в Анатолію, другий – в Дунайську дельту. З'явилися некрасівці і в пониззі Дністра. Тікали за Дунай і донські козаки. Частина їх лишилася в Буджаку після російсько-турецької війни 1768-1774 рр. Сучасні поселення некрасівців – Вилкове (стара назва - Липованське), Приморське (стара назва Жебріяни) Кілійського району Одеської області, Кислиця, Муравльовка, Стара та Нова Некрасівки Ізмаїльського району Одеської області, Тучков (район міста Ізмаїл; у ХІХ ст. – один з головних центрів старообрядництва в Європі).

В середині серпня 1787 року розпочалася друга за царювання Катерини II війна з Туреччиною. Османська імперія прагнула повернути Крим, приєднаний до Росії у 1783 р. Російська імперія, з свого боку, мала на меті утвердитися в Північному Причорномор'ї і розширити свої володіння в цьому районі і на Південному Кавказі.

З початком війни російське командування відчуло гостру потребу у збільшенні свого військового контингенту, особливо за рахунок бійців, що добре знали театр воєнних дій і противника та бойові якості яких були загальновідомі. Тому уряд змушений був звернутися до колишніх запорожців, які лишилися в Україні. Восени на базі утвореного у 1783 р. полку запорозьких козаків (один з заходів російського уряду, спрямованих на повернення задунайських козаків до Росії) почалося формування козацького війська. Указом від 22 січня 1788 р. воно одержало назву Війська вірних козаків, у протизагу „невірним” задунайським запорожцям. Очолили його колишні запорозькі старшини. Кошовим було призначено Сидора Білого, суддею Антона Головатого, кіннотою командував Захар Чепіга.

Незабаром за героїзм і мужність, виявлені у боях в Причорномор'ї, в тому ж 1788 р. воно було перейменовано в Чорноморське козацьке військо.

Ще в ході війни, в 1790 р., Кіш Чорноморського козацького війська розділив територію між Бугом і Дністром, яку заселяли козаки, на три полкових паланки (окружні управління) – Подністрянську, Березанську, Кінбурзьку (тепер Одеська, Миколаївська та Херсонська

області). Вони очолювалися призначеними Кошем старшинами і паланковими полковниками. Кожна паланка включала в себе декілька козацьких поселень.

На території, яку займала Подністрянська паланка, виникли поселення чорноморців по Дністру: Біляєвка, Калаглія, Кучургани, Глинна, Чобручи, Незавертай, Голоківка, Аджидер, Яська та багато інших. За далеко не повними даними, на 1792 р. у Подністрянській паланці існувало 30 селищ, в яких проживало близько 1500 козацьких родин. Крім того, виникло багато хуторів і поселень при риболовецьких заводах, по річках та лиманах.

Центром Чорноморського козацького краю і Подністрянської паланки стала Слободзея, де проживало 130 козацьких родин. Тут знаходилася військова резиденція.

На початку XIX ст. відносини між Росією та Туреччиною настільки загострились, що привели до війни 1806-1812 рр. В листопаді-грудні 1806 р. російські війська оволоділи Бессарабію, за виключенням Ізмаїла. Вихід в цей район поставив перед російським командуванням питання про взаємовідносини з біглим сюди українським і російським населенням і задунайськими запорожцями. Зокрема, у фортеці Браїлів, що була оточена російськими військами, знаходилося до трьох тисяч дунайців. Генерал-лейтенант О.Ф.Ланжерон, який командував корпусом на Дунаї, писав в січні 1807 р., що задунайські козаки можуть „наносити шкоду більш, ніж турки і татари”. Тому російське командування вжило низку заходів, щоб залучити задунайських запорожців на свій бік, обіцяючи їм всі пільги, якими користуються чорноморці на Кубані. Все це мало певний ефект. Збігле населення було зацікавлене в легалізації свого положення, а задунайські запорожці опинилися в районі дій російської армії.

Враховуючи успіхи у формуванні волонтерського полку з задунайських запорожців і збіглого українського населення, було вирішено створити на Дунаї козацьке військо, давши йому найменування Усть-Дунайського.

20 лютого 1807 р. Усть-Дунайське Буджацьке козацьке військо було офіційно затверджено указом Олександра I.

Уряд, зацікавлений у швидкому заселенні ново приєднаної Бессарабії, дозволив усть-дунайцям селитися в Придунайських степах на правах колоністів. На протязі 1815-1817 рр. в Бессарабію з-за Дунаю вийшло кілька груп козаків, які разом з усть-дунайцями оселилися в Ізмаїльському повіті, заснувавши в 1818 р. с.Дракуля (тепер с. Трудове Кілійського району Одеської області). Незабаром тут нараховувалося вже 45 козацьких родин. В 1820 р. друга група усть-дунайських козаків і задунайських запорожців, незважаючи на опір земської поліції, в кількості 38 родин оселилася в Акерманському повіті, заснувавши с.Акмангіт (тепер с.Білолісся Татарбунарського району Одеської області). Частина задунайців у 1823 р. переселили в Ізмаїльську колоністську округу, де засновано с.Новопокровське (тепер с.Покровка Ізмаїльського району Одеської області).

У зв'язку із збільшенням населення в Акмангіті частина задунайських запорожців і усть-дунайських козаків перейшла на нове місце в Акерманському повіті, де в 1827 р. заснувала с.Старокозаче (тепер в Білгород-Дністровському районі Одеської області).

Створення на Дунаї Нової січі, як про це пішли чутки на Україні, викликало серед селянства надії на відродження козацтва. Це призвело до значних втеч населення до Дунайської Січі, що прискорило ліквідацію війська.

Після ліквідації Усть-Дунайського козацького війська переважна більшість козаків лишилась в Бессарабії. Усть-дунайці та задунайські запорожці, які переселялися до них, на протязі 20-х рр. неодноразово зверталися до державних установ з домаганням створення в краї козацького війська, з центром в с.Акмангіт.

Російсько-турецька війна, яка розпочалася в 1828 р., пожвавила клопотання козаків. Ці прагнення співпали з намаганням командування збільшити військовий контингент Дунайської армії. В червні 1828 р. уряд дозволив сформувати в Акерманському повіті Бессарабії козацьке військо, яке одержало назву Дунайського (з 1856 р. Новоросійське; проіснувало до 1869 р.), з усть-дунайців, задунайських запорожців, що оселилися в Бессарабії до 1828 р.

До війська були зараховані села Акерманського повіту Акмангіт (Білолісся), Старокозаче і Волонтирівка (тепер у районі Штефан Воде Молдови).

В 1836 р. до війська були приєднані села Михайлівка, Костянтинівка, Новотроїцьке, Миколаївка, засновані відставними солдатами, та село Петрівка, в якому мешкали селяни-переселенці з Курської губернії (тепер в Білгород-Дністровському, Кілійському, Саратовському районах Одеської області). Через три роки були приєднані заселені циганами села Фараонівка та Каїри (останнє – с. Крива Балка; обидва в Саратовському районі Одеської області).

За Паризьким миром 1856 р. частина козацької території з станицями Миколаївка та Новотроїцька відійшла до Молдавського князівства. Замість цих земель війську було дозволено придбати у поміщика К.Зіро селище Байрамча, незабаром перейменоване в Миколаївку-Новоросійську.

Центр управління війська розміщувався в станиці Волонтирівка. Однак в зв'язку з тим, що в цій станиці не було необхідних помешкань, військове правління до 1856 р. знаходилось в Акермані (нащадки козаків живуть в місті й дотепер). Після придбання військом Миколаївки-Новоросійської воно переїхало в цю станицю. В середині 60-х рр. там знаходились майже всі головні військові установи: шпиталь, головний військовий храм св. Миколи Чудотворця, поштова станція та училище.

Дунайське військо мало нести прикордонну службу на Дунаї, Пруті та по Чорноморському узбережжю до Дніпра, внутрішню службу в Бессарабській та Херсонській губерніях, утримувати гарнізони в Ізмаїлі та Акермані. Притягувалися вони для виконання й інших завдань.

В 1856 р., 11 липня, в зв'язку з відторгненням від Росії за Паризьким миром дунайської частини Бессарабії, військо було перейменовано в Новоросійське. З цього часу воно несло кордонну службу на лінії Болград-Татарбунари і далі по Чорноморському узбережжю. Козацькі гарнізони з'явилися в Руській Іванівці, Удобному, Козацькому, Турлаках, Папушойях (Переможному) Білгород-Дністровського району Одеської області.

У грудні 1868 р. в зв'язку з загальною реформою козацьких військ Новоросійське козацьке військо оголошувалося ліквідованим. Це було останнє козацьке військо на терені сучасної України.

Мужність і хоробрість, патріотизм, любов до волі й батьківщини, демократизм, взаємодопомогу, високі моральні цінності лишило козацтво в спадщину українському народу. Не випадково в огляді Одеської військової округи за 1871 р. підкреслювалося, що в українцях „й до цього часу добре зберігається пам'ять про вільне козацтво”, а задунайський запорожець Ананій Коломієць, закінчуючи розповідати Федору Вовку про Задунайську Січ, висловив невмирущі, сповнені глибокої віри в козацтво і його спадкоємців, слова: „А за нас... то наше не пропаде... Досі не пропало, то вже й не пропаде!.. Нашого насіння ніхто не скоренить!”

В умовах незалежної України 1918 року знову, в новій якості, відродилося козацтво. Воно відіграло важливу роль в політичному і культурному житті, разом з усім народом будувало Українську суверенну державу, головною військовою силою якої стало селянське ополчення “вільних козаків”, січових стрільців, українських козацьких дивізій сірожупанників, синьожупанників...

В ті роки на Буджаку діяли загони селянської армії батьки Махно, Чорноморське повстанське козацьке військо (загони отаманів С.Заболотного, Дерев'яги, Я.Кошового, Солтиса, Боровського, Кіршула, Карого, Коваленки, Стратіївського, Солоненка, І.Деркача, Бондаренка, Шевченка), Одеського українського військового Коша (отаман - І.Луценко), Гайдамацькі куріні (отаман – О.Сахно-Устимович), Союзу української молоді (Одеська Січ), Татарбунарська сотня...

Сучасне Задністрове козацтво в місті та районі пройшло ряд етапів розвитку:

1988-1991 – «Розбудовний»: створення неформальних козацьких гуртів в Білгороді-Дністровському, Адамівці; участь наших козаків у святкуванні 300-річчя Запорозького козацтва, Дня козаків Півдня Бессарабії; початок видання газети «Козацький вісник».

1992-1995 – «Перехідний»: створення неформальних та формальних козацьких громадських організацій, активізація їх діяльності – Задністрове земляцтво Всесвітньої спілки козаків – отаман М.Слепухін, козаки – Ю.Корнєв, А.Токареєв, Ю.Ломовцев, В.Кучер, Г.Антонов, О.Некрасов, С.Пронін, Г.Глущенко, Є.Дмитренко, Ю.Харчук та н.; Адамівський

курінь – отаман В.Тимофєєв, козаки – А.Редько, В.Гончаров, В.Гуцан, Д.Завацький, М.Маринеску, А.Кульчицький, Ю.Ніколайчук, В.Рибальченко, О.Чеботюк, В.Тимофєєв, Р.Куліков, О.Козаченко, І.Одорожа, В.Білоус, Ф.Козубенко, В.Козубенко, Ю.Лавриненко, С.Подолько, В.Деревенча, Д.Лазуренко, Ф.Макаренко, С.Макаренко, С.Редько, О.Харченко, І.Гамар, А.Антонюк, І.Даниленко та ін.; Буджацьке січове козацьке військо – отамани І.Деордиця, кн. В.Долгорукий-Аргутинський, М.Скляренко, козаки – Б.Устименко, О.Ступак, М.Вітряк, В.Бойчев, О.Зуєв, В.Мисюк, В.Воробйов, Г.Мельниченко та ін.; Білгород-Дністровська паланка – отаман Л.Городецький, козаки – Є.Костецький, П.Білоусенко, А.Берлізов, Г.Марін, Д.Серцевич, Ф.Панаїт, Ю.Денисов, П.Смаглій, Є.Хоменко, І.Хоменко, А.Майстро, В.Якименко, Г.Римський та ін.; початок роботи із вивчення козацької виховної спадщини в Білгород-Дністровському училищі Південноукраїнського державного педагогічного університету – викладачі В.Юрченко, В.Лобанова, О.Виштак, І.Головань; видання збірки «Козацтво».

1996-1999 – «Реєстровий»: державна реєстрація козацьких громад, залучення козаків до співпраці із владою; створення шкіл козацько-лицарського виховання та джурових осередків в школах – Долинівській - Т.Тома, М.Долгошеєнко, Т.Молчанова; Старокозацькій та Молозькій – І.Лісіцин; Адамівській – В.Тимофєєв, П.Лавриненко, В.Гриценко, В.Вронська, Н.Галицька, К.Граждан, Р.Буравицька, І.Корженко; Випаснянській №1 – В.Гавриленко; видання газет «Джура», «Козак».

2000-2005 - «Установчий»: створення районної Координаційної ради з питань розвитку козацтва при голові райдержадміністрацій - голова П.Ігумнов; прийняття районних заходів з розвитку козацтва (2002-2005 рр.); створення джурових осередків в школах: Турлацькій - Т.Тодорова, В.Чумаченко, Л.Коваленко; Вигінській – В.Біленко, А.Берлізов, О.Вдовиченко, М.Поліщук; козацьких художніх колективів: духовий оркестр - С.Радченко; хор української народної пісні «Мрія» - І.Зорило; ансамбль української народної музики «Веселка» - М. та В. Нікіруї; ансамбль української народної музики «Гроно» та гурт «Русичи» - Б.Нікіруї; народна хорова капела – пошуково-дослідницький фольклористичний гурт «Алкалія» Будинку культури с. Старокозаچه - В.Вареник; створення нових козацьких організацій: Білгород-Дністровський Кіш – отамани В.Гавриленко, О.Мица, козаки – С.Горлачов, В.Кулинський, І.Оленєв, Б.Вітряк та ін.; Окружний полк ім. П.Орлика – отамани О.Царенков, М.Врублевський, козаки – В.Єремєєв, П.Лабунець, І.Мамонтов, С.Ковалів, М.Скиба та ін.; Окремий курінь ім. С.Білого – отаман П.Городниченко, козаки – Ю.Сокорєв, О.Сокорєв та ін.; Білгород-Дністровський курінь Війська Запорозького – отаман М.Возний, козаки – В.Жуковський, В.Лесін та ін.; Монашівська сотня Війська Запорозького – отаман В.Ткаченко, козак – В.Парпалак та ін.; районове товариство Чорноморського козацького з'єднання – отаман В.Білоус; Задністрова Січ – отаман В.Тимофєєв, козаки – В.Смаковський, В.Лукашевський, М.Дейна, І.Лелеченко, О.Черв'як, В.Павлюк, Ю.Щербина, А.Кривенко, М.Скибенко та ін.; жіноча громада – керівник Л.Горлачова; військово-спортивний клуб «Патріот» - керівник В.Гавриленко; клуб «Козачка» - керівник О.Шепельська; видання газет «Річ про Адамівську Січ», «Річ про Буджацьку Січ»; друк двадцятитомника «Архіви козащини Задністров'я».

З 2006 року по т. ч. – «Сучасний»: створення районної Ради керівників громадських організацій козацького спрямування; прийняття районної Програми розвитку Українського козацтва (2008-2010 рр.); створення джурових осередків в школах: Старокозацькій - Ю.Щербина; Випаснянській №2 - А.Кривенко, Великомар'янівській – М.Чороба, Петрівській – Л.Васелинга; створення Салганської школи козацько-лицарського виховання – Ю.Назарук, І.Мельникова, О.Тиханська, В.Шевченко, О.Рябченко; створення жіночої громади Берегинь – С.Ганницька; видання газет «Річ про Січ», «Козацтво Задністров'я», «Козак Задністров'я», «Січ»; друк семитомника «Сучасне козацтво Південноукраїнського Задністров'я»...

СЛАВА І ЧЕСТЬ

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я- Буджаку-Придунав'я</i>	№ 1 (365) ЖОВТЕНЬ 2008	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
--	---------------------------------------	---

Прочитай та передай товаришу!

14 ЖОВТНЯ - ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

Історія вчить, що ефективно те, що утверджує своє, А своє у нас – козацтво – спосіб життя вільної людини, яка із зброєю в руках захищала Богом дані їй вольності і права...

Підтверджуючи правоту Нобелівського комітету, який признає синусоїдальність розвитку виключно важливим відкриттям сучасної цивілізації, в останній час багато уваги приділяється історії козацтва, повторюючи на новому витку етногенетичної спіралі розвиток інтересу до витоків національної культури. Це характерне для етапу формування національної еліти, патріотичний настрій якої спрямований на обґрунтування української державності.

За своєю суттю український народ показав себе козацькою нацією з прогресивними козацькими звичаями і традиціями, українською національною ідеєю в козацькому варіанті. В українському народі дух козацтва живе в способі життя, діяльності і поведінки, в розвитку козацьких форм самоврядування.

Активізація політичного життя під гаслом визволення України ініціювала відродження козацько-лицарських традицій в Україні, появи козацьких осередків та об'єднання їх в єдине Українське козацтво. Сприйняття козацтва як споконвічної сили, що виборювала волю України, призвела до масовості руху. **Українське козацтво – єдина з громадських організацій України, діяльності якої присвячено декілька Указів Президента України, Національна програма розвитку.** Тому актуально вивчення процесу становлення сучасного козацтва, його цілей, сутності козацького руху, місця його у розбудові сучасної України. Феномен козацтва потребує серйозного осмислення для пошуку оптимальних шляхів використання відроджуваного козацтва в сучасних умовах, зрозуміння та передбачення місця козацтва в українському суспільстві й державі XXI століття...

В кінці XVII століття козацтво зміцнюється і виділяється в окремий суспільний стан зі своєю особливою організацією з специфічними порядками й характером життя, з своїм центром. Тоді ж на території південно-східної України, яку захищала від татаро-турецьких загарбників місцева людність - козацтво, польські й українські магнати і шляхтичі почали закріпачувати населення, захоплюючи землі, на яких воно сиділо. Для селянства, щоб не потрапити в панське ярмо, залишався один вихід: покозачитися, визнати владу козацьких старшин і разом з усім козацтвом, яке на той час уже створило свій центр – Запорізьку Січ, - вступити в боротьбу з панами за свої землі і право бути вільним хліборобом.

Оскільки козацтво створило свою військову організацію і свій центр, набуло великого досвіду боротьби проти ординців, мало своїх досвідчених ватажків, то,

зрозуміло, воно й очолило селянську боротьбу проти польсько-шляхетського гноблення. У тодішніх умовах Запорізька Січ була козацькою республікою, своєрідним прообразом Української козацької держави, яка створилася в ході визвольної війни в середині XVIII століття під керівництвом Богдана Хмельницького.

Після ліквідації польсько-шляхетського режиму протягом 1648 р., встановлюється новий державний апарат, в Україні складається нова військово-адміністративна і політична система, формується українська національна держава, в якій адміністративний устрій складався на зразок Запорізької Січі...

Населення Дунай-Дністровського міжріччя (Буджаку) має давні козацькі традиції.

Перша значна хвиля переселенців-козаків опинилася в Буджаку після 1710 року – це були мазепинці. До сьогодні їх нащадки мешкають у Старій Царичанці. До речі, лише у цьому козацькому селі на фронтах дахів - дерев'яні чотиригранні прикраси у формі пернача – символи отамано-полковничої влади (у цьому будинку мешкає козак!).

Після руйнації Запорозької Січі (1775 рік) козацька маса розійшлася по величезних земельних просторах, зокрема й по півдню України, забравши з собою ті вільні думки, проти яких Катериною II було влаштовано погром. Знищення основної організації українського козацтва, Наддніпрянської Січі, не завадило виникненню нових формувань такого типу.

Козаки розселилися в перші роки після виходу з Запоріжжя в Очаківській окрузі, на Березані, по Тилігулу, біля Хаджибею і Балти, у пониззі Дністра від Акермана до Бендер, в Буджаку, в дунайських гирлах – у Вилковому, Кілії, біля Тулчи й Галаца.

Приймаючи до себе козаків, Туреччина послаблювала позиції Росії на півдні. Козакам надавалася земля для заснування Січі в пониззі Дністра – в Кучурганах, Акерманському повіті, озброєння і коні. Але козацтво виявилось об'єктом політичної гри між Росією і Туреччиною (царський уряд Росії вимагав повернення козаків), тому було вирішено переселяти козаків за Дунай.

За час русько-турецької війни 1787-1791 рр. задунайські запорожці створили свою військову організацію і закріпилися на певний час в гирлі Дунаю та розмістили свій Кіш в Дунавцях – в Катирлезі (Очаківська округа відійшла до Росії), а також в місцях нижче Старої Кілії на острові.

Протяжність південних кордонів Російської імперії була відома не тільки козацтву на Україні. Запорозькі козаки, що розходилися по великих південних просторах, зустрічалися тут з представниками некрасівських і донських козаків.

Поступове переселення їх на Буджак почалося ще з 1709 року (після поразки повстання донських козаків під проводом К.Булавина), а далі один з повсталих отаманів – Г.Некраса привів своїх козаків із сім'ями з Кубані. Переселення мало два потоки: один йшов в Анатолію, другий – в Дунайську дельту. З'явилися некрасівці і в пониззі Дністра. Тікали за Дунай і донські козаки. Частина їх лишилася в Буджаку після російсько-турецької війни 1768-1774 рр. Сучасні поселення некрасівців – Вилкове (стара назва - Липованське), Приморське (стара назва Жебріяни) Кілійського району Одеської області, Кислиця, Муравльовка, Стара та Нова Некрасівки Ізмаїльського району Одеської області, Тучков (район міста Ізмаїл; у XIX ст. – один з головних центрів старообрядництва в Європі).

В середині серпня 1787 року розпочалася друга за царювання Катерини II війна з Туреччиною. Османська імперія прагнула повернути Крим, приєднаний до Росії у 1783 р. Російська імперія, з свого боку, мала на меті утвердитися в Північному Причорномор'ї і розширити свої володіння в цьому районі і на Південному Кавказі.

З початком війни російське командування відчуло гостру потребу у збільшенні свого військового контингенту, особливо за рахунок бійців, що добре знали театр

воєнних дій і противника та бойові якості яких були загальновідомі. Тому уряд змушений був звернутися до колишніх запорожців, які лишилися в Україні. Восени на базі утвореного у 1783 р. полку запорозьких козаків (один з заходів російського уряду, спрямованих на повернення задунайських козаків до Росії) почалося формування козацького війська. Указом від 22 січня 1788 р. воно одержало назву Війська вірних козаків, у протизага „невірним” задунайським запорожцям. Очолили його колишні запорозькі старшини. Кошовим було призначено Сидора Білого, суддею Антона Головатого, кіннотою командував Захар Чепіга.

Незабаром за героїзм і мужність, виявлені у боях в Причорномор'ї, в тому ж 1788 р. воно було перейменовано в Чорноморське козацьке військо.

Ще в ході війни, в 1790 р., Кіш Чорноморського козацького війська розділив територію між Бугом і Дністром, яку заселяли козаки, на три полкових паланки (окружні управління) – Подністрянську, Березанську, Кінбурзьку (тепер Одеська, Миколаївська та Херсонська області). Вони очолювалися призначеними Кошем старшинами і паланковими полковниками. Кожна паланка включала в себе декілька козацьких поселень.

На території, яку займала Подністрянська паланка, виникли поселення чорноморців по Дністру: Біляєвка, Калаглія, Кучургани, Глинна, Чобручи, Незавертай, Голоківка, Аджидер, Яська та багато інших. За далеко не повними даними, на 1792 р. у Подністрянській паланці існувало 30 селищ, в яких проживало близько 1500 козацьких родин. Крім того, виникло багато хуторів і поселень при риболовецьких заводах, по річках та лиманах.

Центром Чорноморського козацького краю і Подністрянської паланки стала Слободзея, де проживало 130 козацьких родин. Тут знаходилася військова резиденція.

На початку ХІХ ст. відносини між Росією та Туреччиною настільки загострилися, що привели до війни 1806-1812 рр. В листопаді-грудні 1806 р. російські війська оволоділи Бессарабію, за виключенням Ізмаїла. Вихід в цей район поставив перед російським командуванням питання про взаємовідносини з біглим сюди українським і російським населенням і задунайськими запорожцями. Зокрема, у фортеці Браїлів, що була оточена російськими військами, знаходилося до трьох тисяч дунайців. Генерал-лейтенант О.Ф.Ланжерон, який командував корпусом на Дунаї, писав в січні 1807 р., що задунайські козаки можуть „наносити шкоду більш, ніж турки і татари”. Тому російське командування вжило низку заходів, щоб залучити задунайських запорожців на свій бік, обіцяючи їм всі пільги, якими користуються чорноморці на Кубані. Все це мало певний ефект. Збігле населення було зацікавлене в легалізації свого положення, а задунайські запорожці опинилися в районі дій російської армії.

Враховуючи успіхи у формуванні волонтерського полку з задунайських запорожців і збіглого українського населення, було вирішено створити на Дунаї козацьке військо, давши йому найменування Усть-Дунайського.

20 лютого 1807 р. Усть-Дунайське Буджацьке козацьке військо було офіційно затверджено указом Олександра І.

Уряд, зацікавлений у швидкому заселенні ново приєднаної Бессарабії, дозволив усть-дунайцям селитися в Придунайських степах на правах колоністів. На протязі 1815-1817 рр. в Бессарабію з-за Дунаю вийшло кілька груп козаків, які разом з усть-дунайцями оселилися в Ізмаїльському повіті, заснувавши в 1818 р. с.Дракуля (тепер с. Трудове Кілійського району Одеської області). Незабаром тут нараховувалося вже 45 козацьких родин. В 1820 р. друга група усть-дунайських козаків і задунайських запорожців, незважаючи на опір земської поліції, в кількості 38 родин оселилася в Акерманському повіті, заснувавши с.Акмангіт (тепер с.Білолісся Татарбунарського району Одеської області). Частина задунайців у 1823 р. переселили в Ізмаїльську

колоністську округу, де засновано с.Новопокровське (тепер с.Покровка Ізмаїльського району Одеської області).

У зв'язку із збільшенням населення в Акмангіті частина задунайських запорожців і усть-дунайських козаків перейшла на нове місце в Акерманському повіті, де в 1827 р. заснувала с.Старокозаче (тепер в Білгород-Дністровському районі Одеської області).

Створення на Дунаї Нової січі, як про це пішли чутки на Україні, викликало серед селянства надії на відродження козацтва. Це призвело до значних втеч населення до Дунайської Січі, що прискорило ліквідацію війська.

Після ліквідації Усть-Дунайського козацького війська переважна більшість козаків лишилась в Бессарабії. Усть-дунайці та задунайські запорожці, які переселювалися до них, на протязі 20-х рр. неодноразово зверталися до державних установ з домаганням створення в краї козацького війська, з центром в с.Акмангіт.

Російсько-турецька війна, яка розпочалася в 1828 р., пожвавила клопотання козаків. Ці прагнення співпали з намаганням командування збільшити військовий контингент Дунайської армії. В червні 1828 р. уряд дозволив сформувати в Акерманському повіті Бессарабії козацьке військо, яке одержало назву Дунайського (з 1856 р. Новоросійське; проіснувало до 1869 р.), з усть-дунайців, задунайських запорожців, що оселилися в Бессарабії до 1828 р.

До війська були зараховані села Акерманського повіту Акмангіт (Білолісся), Старокозаче і Волонтирівка (тепер у районі Штефан Воде Молдови).

В 1836 р. до війська були приєднані села Михайлівка, Костянтинівка, Новотроїцьке, Миколаївка, засновані відставними солдатами, та село Петрівка, в якому мешкали селяни-переселенці з Курської губернії (тепер в Білгород-Дністровському, Кілійському, Саратському районах Одеської області). Через три роки були приєднані заселені циганами села Фараонівка та Каїри (останнє – с. Крива Балка; обидва в Саратському районі Одеської області).

За Паризьким миром 1856 р. частина козацької території з станицями Миколаївка та Новотроїцька відійшла до Молдавського князівства. Замість цих земель війську було дозволено придбати у поміщика К.Зіро селище Байрамча, незабаром перейменоване в Миколаївку-Новоросійську.

Центр управління війська розміщувався в станиці Волонтирівка. Однак в зв'язку з тим, що в цій станиці не було необхідних помешкань, військове правління до 1856 р. знаходилось в Акермані (нащадки козаків живуть в місті й дотепер). Після придбання військом Миколаївки-Новоросійської воно переїхало в цю станицю. В середині 60-х рр. там знаходились майже всі головні військові установи: шпиталь, головний військовий храм св. Миколи Чудотворця, поштова станція та училище.

Дунайське військо мало нести прикордонну службу на Дунаї, Пруті та по Чорноморському узбережжю до Дніпра, внутрішню службу в Бессарабській та Херсонській губерніях, утримувати гарнізони в Ізмаїлі та Акермані. Притягувалися вони для виконання й інших завдань.

В 1856 р., 11 липня, в зв'язку з відторгненням від Росії за Паризьким миром дунайської частини Бессарабії, військо було перейменовано в Новоросійське. З цього часу воно несло кордонну службу на лінії Болград-Татарбунари і далі по Чорноморському узбережжю. Козацькі гарнізони з'явилися в Руській Іванівці, Удобному, Козацькому, Турлаках, Папушойях (Переможному) Білгород-Дністровського району Одеської області.

У грудні 1868 р. в зв'язку з загальною реформою козацьких військ Новоросійське козацьке військо оголошувалося ліквідованим. Це було останнє козацьке військо на терені сучасної України.

Мужність і хоробрість, патріотизм, любов до волі й батьківщини, демократизм, взаємодопомогу, високі моральні цінності лишило козацтво в спадщину українському народу. Не випадково в огляді Одеської військової округи за 1871 р. підкреслювалося, що в українцях „й до цього часу добре зберігається пам'ять про вільне козацтво”, а задунайський запорожець Ананій Коломієць, закінчуючи розповідати Федору Вовку про Задунайську Січ, висловив невмирущі, сповнені глибокої віри в козацтво і його спадкоємців, слова: „А за нас... то наше не пропаде... Досі не пропало, то вже й не пропаде!.. Нашого насіння ніхто не скоренить!”

В умовах незалежної України 1918 року знову, в новій якості, відродилося козацтво. Воно відіграло важливу роль в політичному і культурному житті, разом з усім народом будувало Українську суверенну державу, головною військовою силою якої стало селянське ополчення “вільних козаків”, січових стрільців, українських козацьких дивізій сірожупанників, синьожупанників...

В ті роки на Буджаку діяли загони селянської армії батьки Махно, Чорноморське повстанське козацьке військо (загони отаманів С.Заболотного, Дерев'яги, Я.Кошового, Солтиса, Боровського, Кіршула, Карого, Коваленки, Стратіївського, Солоненка, І.Деркача, Бондаренка, Шевченка), Одеського українського військового Коша (отаман - І.Луценко), Гайдамацькі куріні (отаман – О.Сахно-Устимович), Союзу української молоді (Одеська Січ), Татарбунарська сотня...

Дуже важливим, з огляду на комплекс складних сучасних проблем, залишаються роль і місце козацтва у соціальному, економічному та політичному житті Буджаку. Тут громадський рух за відновлення козацтва розпочався з початку 90-х рр. ХХ ст. Зацікавлення своїм минулим та генетична пам'ять поряд з активізацією політичного життя покликали до виникнення багатьох – сільських, міських, районних, обласних громадських організацій козацького спрямування (Чорноморське Гуляй-Пільське козацтво, Чорноморське козацтво, Чорноморське козацьке військо, Чорноморське козацьке з'єднання, Соборне козацтво та ін.).

Головна мета козацьких громадських організацій – формувати вільнолюбиву і незалежну особистість, козака-лицаря, мужнього громадянина, сутність якого розкриває міжнародне козацьке гасло: **“Душу – Богу! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!”**

Душу – Богові! Кодекс лицарської духовності Українського козацтва.

Дедалі більше політичних і культурних діячів, учителів, батьків звертаються до християнських моральних цінностей як найбільш стійких, універсальних, не підвладних політичній та ідеологічній кон'юктурі. Це означає, що сучасне українське суспільство поступово підходить до визнання й опанування етичних основ християнства, від яких воно було штучно відлучене протягом багатьох десятиліть і до яких у більшості людей навіть було сформовано різко негативне ставлення.

Ніхто не буде сперечатися, що Церква є носієм духовності. Так воно і є, адже те, чого навчають тут, спрямоване на забезпечення нашого духовного добробуту, і найперше гармонії нашого внутрішнього світу. Багато людей відвідують храми, вважають себе віруючими і повага до традицій та релігії свого народу стримує багатьох з них від хибних кроків. Свою роль тут відіграє і громадська думка, а тому людина буде намагатися жити і діяти так, щоб не було соромно перед людьми.

Лише розвинута моральність, лише прийняття абсолютних вічних норм співжиття допоможе у потрібну годину людині – вона не буде вагатися, втримається, не піде на

умовляння, адже матиме приписи на всі випадки життя. А нагородою буде чисте сумління та гармонія внутрішнього світу...

Формування духовності як основної якості козака, визначення його духовних пріоритетів, обґрунтування системи цінностей, на яких має базуватися життя - основні напрямки нашої роботи з духовного формування козака-лицаря.

Життя – Батьківщині! Кодекс лицарської звитяги Українського козацтва.

Козак: готовий боротися до загину за волю, честь і славу України; нехтувати небезпекою, коли справа стосується життя рідних, друзів, побратимів, долі Матері-України; з презирством і ненавистю ставиться до ворогів, прагне визволити рідний край від чужих заброд-завойовників; уміє доводити наукову неспроможність ворожих ідей і теорій, спрямованих на послаблення Української держави, на приглушення національної свідомості і самосвідомості, та встановлення національної несправедливості і нерівноправності; здатний відстоювати в будь-яких обставинах життя рідну мову, культуру, мистецтво, духовні традиції, гідність і гордість свого та інших народів; виявляє героїзм, подвижництво в творчій праці і в бою в ім'я свободи і незалежності України; відстоює своє право бути господарем на рідній землі, володарем національних багатств, готовність нікому не давати на поталу своєї материзни і дідизни; здатний і готовий займатися постійно, в тому числі і в години можливого лихоліття, народотворчою і націотворчою діяльністю, будівництвом і зміцненням Української держави.

Серце – людям! Заповіді милосердя Українського козацтва.

Козак: готовий допомагати найслабшим, найбеззахиснішим – дітям, створювати умови для їхньої радості, попереджувати їхні страждання, замінювати їм у разі необхідності батька і матір, брата і сестру; всебічно допомагає сиротам, вдовам, бабусям і дідусям, турботливо ставиться до безпомічних, постійно їм матеріально підтримує; надає допомогу хворим, інвалідам, потерпілим від злих людей, стихійних сил природи; здатний до співчуття, жалю до людей, які потрапили в біду; готовий допомагати будь-якій людині, щиро розділити з нею журбу, страждання, горе, зробити все для того, щоб їй стало легше.

Честь – нікому! Кодекс лицарської честі Українського козацтва.

Козак: любить батьків, вірний у коханні, дружбі, побратимстві, товаришуванні, ставленні до Батьківщини, рідного народу; готовий турбуватися про молодших, зокрема дітей, усіх літніх людей і людей похилого віку; підкреслено шанобливо ставиться до матері, дівчини, жінки, бабусі; виявляє непохитну вірність ідеям, принципам народної моралі, національним і загальнолюдським цінностям; відстоює свободу і незалежність особистості, народу, держави, єдність і соборність українських земель; прагне роботи пожертвування на будівництво храмів, навчально-виховних закладів, просвітних установ, пам'яток історії та культури; готовий проявляти принциповість і непримиренність до зла, аморальності і наступальності у боротьбі з ними; здатний цілеспрямовано й систематично розвивати фізичні і духовні сили, зокрема непохитну силу волі і непоборну силу духу, можливості свого організму, займатися самопізнанням і самовдосконаленням; уміє скрізь і всюди чинити шляхетно, виявляти добродійність, лицарські чесноти, глибоку історичну пам'ять, національну гідність і гордість; турбується про розвиток національних традицій, звичаїв, обрядів, бережливо ставиться до рідної природи, землі, примножує її багатств; прагне внести якнайбільший особистий внесок у підвищення добробуту рідного народу, його матеріального і духовного рівня.

Що є для нас українське козацтво у минулому й сучасному часі? Що ми активно “відроджуємо” й намагаємось “використати”? Чи зможе козацтво зайняти свою нішу в ХХІ столітті? Як в сучасних умовах силами громадської організації відродити тип козака-лицаря? Як згуртувати таких людей? На якій основі відроджувати козацтво? **Але найголовніша проблема козацтва – визначити свою роль у соціально-політичному житті сучасного суспільства.**

Зміни геополітичної ситуації (тероризм, територіальні претензії Румунії до України – Буджак, о.Зміїний) висунули на порядок денний питання про додаткові гарантії захищеності та безпеки, територіальної, державної цілісності, забезпечення мирного проживання населення, підтримки на достатньому рівні мобілізаційних ресурсів. Цими обставинами в теперішній час продиктована увага державних структур до українського козацтва. Але на сучасному етапі в Україні, Російській Федерації та Білорусії козацтва відроджуються головним чином як громадські організації з культурологічними, господарськими, виховними, охоронними та іншими функціями. Трансформація цих організацій у військові не передбачається. Лише в Придністров'ї на рівні Закону визначено, що козацтво виступає як громадський рух з воєнізованим характером діяльності, а головним його завданням є захист Вітчизни, сприяння зміцненню та розвитку державності і державної влади.

Оформлення й згуртування козащини швидше відбувається в тих регіонах, де загострюються військові міжетнічні, міжнаціональні, міждержавні конфлікти (Кубань, Прикавказ'я, Придністров'я). Відсутність можливостей виконання військових функцій призводить (як показує досвід) до розброду і хитань у козацькому середовищі, яке в свою чергу веде до невизначеності подальшої долі і самого козацтва. Ситуація може змінитися лише за умови **зміни пріоритетів козащини із військових на господарські й культурні.** Це не означає, що козакам на державному рівні не може бути довірено охороняти кордони країни чи наглядати за правопорядком усередині держави. Сучасні козацькі формування можуть стати повноцінною національною гвардією, яка буде поставлена на службу народу. У цьому випадку необхідна допомога держави. І не стільки матеріальна, скільки юридична. Але лише на державному рівні мають бути вирішені питання щодо юридичного статусу козацьких військ.

Законодавча база відродження та розвитку Українського козацтва нерозвинена, тому процес розбудови козацьких організацій іде мляво. Істотною перешкодою розвитку козацтва є концептуальна невизначеність цього процесу. Історія українського державотворення переконливо свідчить про те, що в цьому історичному процесі, порівняно з іншими суспільно-політичними силами, козацтво відіграло вирішальну, провідну роль. Тому національні інтереси України вимагають створення державних документів, зокрема законів, постанов, які б сприяли дальшому розвитку українського козацтва як могутньої націотворчої і державотворчої потуги, залучення до його лав найширших верств співгромадян з метою пробудження і спрямування їхньої енергії на розв'язання історичних завдань, що стоять перед нашим суспільством і державою.

Для історичних козацьких структур основним змістом і суттю їхнього існування була специфічна військова справа у відповідних суспільно-політичних та природно-географічних умовах. Завдяки цьому на засадах архаїчних військово-лицарських традицій сформувалась комплексна система козацького військового буття – козацько-лицарське мистецтво. Це мистецтво (специфічне бойове мистецтво зі зброєю та на його основі – рукопаш; козацьке звичаєве право; елементи архаїчної військової магії; пісенно-енергетична практика; особливе світосприйняття) і є сутністю української козацької спадщини. Тільки через відродження і поширення основ військово-лицарської спадщини ми можемо вести мову про реальне наслідування, а отже і відповідність

сучасного козацтва історичним аналогам. Але до сьогодні розуміння пріоритетності дійсного відродження українських козацьких традицій у цьому контексті не досягнуто.

Факти неспростовно свідчать, що високі духовні набутки українського козацтва, його видатних представників – державних і політичних керівників, діячів науки і культури на сьогодні залишаються невідомими широким верствам нашого суспільства. Не пробуджена і незадіяна до конкретних державотворчих справ і не організована в козацькі форми інтелектуальна, духовна і практично-дійова енергія сотень тисяч наших співвітчизників; вона ще «дрімає», «спить» і не набуває продуктивних і ефективних, суспільно корисних форм, справ і чину державотворчого характеру; **козаки ще не знають, що вони козаки!**

Вважаємо, що справжнє відродження козацтва на Україні почнеться тоді, коли до його лав увіллється молодь, що вболіває за народні справи, прагне кращого сьогодення та працює на духовне і матеріально багате майбутнє; коли теперішні козаченьки чітко усвідомлять, що по них судять про все козацтво і народ у цілому, відмовляться від своїх користололюбних цілей і на перше місце поставлять служіння народу; коли між козаками і науковцями-просвітянами встановляться тісні зв'язки та налагодиться співпраця на ниві дослідження історико-культурної спадщини козащини. І тоді відроджене козацтво стане тією широкою суспільно-політичною і культурницькою течією, яка згуртує всі верстви українського народу і зможе цивілізованими методами вирішувати нагальні питання сьогодення в ім'я народу і для народу.

Спроба сучасних реформаторів збудувати нове суспільство з орієнтацією лише на економічні, ринкові розрахунки, неминуче провалиться. Суспільство засновується на ідеї моральності й цементується духовними прагненнями народу. Ідеологія козацтва ґрунтується на таких засадах: Християнство (Православ'я), прагнення до "Народовладдя" та самоврядування в організації свого життя й на усвідомленні святого свого обов'язку – захищати рідну українську землю й українську державність. Це стало в перебігу віків свого роду генетичною особливістю козацького характеру. Й в сучасному суспільстві, коли значний відсоток населення України розгубив, не мав або розміняв свої ідеали на "речовизм" та долари, козацтво за рядом обставин стає найбільш стійким носієм національно-історичних традицій українського народу, здатним зіграти роль свого роду каталізатора громадської самосвідомості, очолити всенародний рух за духовне відродження України-Батьківщини.

Статтю хочу закінчити словами Б.Устименка – Генерального судді Буджацької Січі: **«Ми живемо у жорстокі і непередбачені часи. Ніхто не знає, які випробування чекають на нас і нащадків наших. В цьому світі, як і за часів татарської навали, ніхто не рахується із слабким та беззахисним. Тому ми, українці, як і наші героїчні предки, мусимо бути сильними, розумними і непереможними. Тільки так ми будемо здатні зберегти себе, свій народ і свою Батьківщину. Слава Україні! Слава героям!»**

Генерал-осавул Українського козацтва В.Тимофєєв.

Групою козаків-ентузіастів створюється козацька енциклопедія Буджаку. Зацікавлених запрошуємо до співпраці.

Координати: тел. моб. 8097-466-7174, E-mail:Generalotaman@rambler.ru

---

Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.

м. Білгород-Дністровський Одеської області.

Тел. моб. 8-097-466-7174, E-mail:Generalotaman@rambler.ru

СЛАВА І ЧЕСТЬ

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я- Буджаку-Придунав'я</i>	№ 2 (378) ЛИСТОПАД - ГРУДЕНЬ 2008	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
--	--	---

Прочитай та передай товаришу!

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩАННЯ РОБОТИ В ОРГАНІЗАЦІЯХ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

Координаційна Рада козаків Дунай-Дністровського межиріччя.

І. КОРОТКА ІСТОРИЧНА ДОВІДКА ЩОДО КОЗАЦТВА ДУНАЙ-ДНІСТРОВСЬКОГО МЕЖИРІЧЧЯ.

Населення Дунай-Дністровського міжріччя має давні козацькі традиції.

Перша значна хвиля переселенців-козаків опинилася в Буджаку після 1710 року – це були мазепинці. До сьогодні їх нащадки мешкають у Старій Царичанці. До речі, лише у цьому козацькому селі на фронтонах дахів - дерев'яні чотиригранні прикраси у формі пернача – символи отамано-полковничої влади (у цьому будинку мешкає козак!).

Після руйнації Запорозької Січі (1775 рік) козацька маса розійшлася по величезних земельних просторах, зокрема й по півдню України, забравши з собою ті вільні думки, проти яких Катериною II було влаштовано погром. Знищення основної організації українського козацтва, Наддніпрянської Січі, не завадило виникненню нових формувань такого типу.

Козаки розселилися в перші роки після виходу з Запоріжжя в Очаківській окрузі, на Березані, по Тилігулу, біля Хаджибею і Балти, у пониззі Дністра від Акермана до Бендер, в Буджаку, в дунайських гирлах – у Вилковому, Кілії, біля Тулчи й Галаца.

Приймаючи до себе козаків, Туреччина послаблювала позиції Росії на півдні. Козакам надавалася земля для заснування Січі в пониззі Дністра – в Кучурганах, Акерманському повіті, озброєння і коні. Але козацтво виявилось об'єктом політичної гри між Росією і Туреччиною (царський уряд Росії вимагав повернення козаків), тому було вирішено переселяти козаків за Дунай.

За час русько-турецької війни 1787-1791 рр. задунайські запорожці створили свою військову організацію і закріпилися на певний час в гирлі Дунаю та розмістили свій Кіш в Дунавцях – в Катирлезі (Очаківська округа відійшла до Росії), а також в місцях нижче Старої Кілії на острові.

Протяжність південних кордонів Російської імперії була відома не тільки козацтву на Україні. Запорозькі козаки, що розходилися по великих південних просторах, зустрічалися тут з представниками некрасівських і донських козаків.

Поступове переселення їх на Буджак почалося ще з 1709 року (після поразки повстання донських козаків під проводом К.Булавина), а далі один з повсталих отаманів – Г.Некраса привів своїх козаків із сім'ями з Кубані. Переселення мало два потоки: один йшов в Анатолію, другий – в Дунайську дельту. З'явилися некрасівці і в пониззі Дністра. Тікали за Дунай і донські козаки. Частина їх лишилася в Буджаку після російсько-турецької війни 1768-1774 рр. Сучасні поселення некрасівців – Вилкове (стара назва - Липованське), Приморське (стара назва Жебріяни) Кілійського району Одеської області, Кислиця, Муравльовка, Стара та Нова Некрасівки Ізмаїльського району Одеської області, Тучков (район міста Ізмаїл; у ХІХ ст. – один з головних центрів старообрядництва в Європі).

В середині серпня 1787 року розпочалася друга за царювання Катерини ІІ війна з Туреччиною. Османська імперія прагнула повернути Крим, приєднаний до Росії у 1783 р. Російська імперія, з свого боку, мала на меті утвердитися в Північному Причорномор'ї і розширити свої володіння в цьому районі і на Південному Кавказі.

З початком війни російське командування відчуло гостру потребу у збільшенні свого військового контингенту, особливо за рахунок бійців, що добре знали театр воєнних дій і противника та бойові якості яких були загальновідомі. Тому уряд змушений був звернутися до колишніх запорожців, які лишилися в Україні. Восени на базі утвореного у 1783 р. полку запорозьких козаків (один з заходів російського уряду, спрямованих на повернення задунайських козаків до Росії) почалося формування козацького війська. Указом від 22 січня 1788 р. воно одержало назву Війська вірних козаків, у протипагу „невірним” задунайським запорожцям. Очолили його колишні запорозькі старшини. Кошовим було призначено Сидора Білого, суддею Антона Головатого, кіннотою командував Захар Чепіга.

Незабаром за героїзм і мужність, виявлені у боях в Причорномор'ї, в тому ж 1788 р. воно було перейменовано в Чорноморське козацьке військо.

Ще в ході війни, в 1790 р., Кіш Чорноморського козацького війська розділив територію між Бугом і Дністром, яку заселяли козаки, на три полкових паланки (окружні управління) – Подністрянську, Березанську, Кінбургську (тепер Одеська, Миколаївська та Херсонська області). Вони очолювалися призначеними Кошем старшинами і паланковими полковниками. Кожна паланка включала в себе декілька козацьких поселень.

На території, яку займала Подністрянська паланка, виникли поселення чорноморців по Дністру: Біляєвка, Калаглія, Кучургани, Глинна, Чобручи, Незавертай, Голоківка, Аджидер, Яська та багато інших. За далеко не повними даними, на 1792 р. у Подністрянській паланці існувало 30 селищ, в яких проживало близько 1500 козацьких родин. Крім того, виникло багато хуторів і поселень при риболовецьких заводах, по річках та лиманах.

Центром Чорноморського козацького краю і Подністрянської паланки стала Слободзея, де проживало 130 козацьких родин. Тут знаходилася військова резиденція.

На початку ХІХ ст. відносини між Росією та Туреччиною настільки загострилися, що привели до війни 1806-1812 рр. В листопаді-грудні 1806 р. російські війська оволоділи Бессарабію, за виключенням Ізмаїла. Вихід в цей район поставив перед російським

командуванням питання про взаємовідносини з біглим сюди українським і російським населенням і задунайськими запорожцями. Зокрема, у фортеці Браїлів, що була оточена російськими військами, знаходилося до трьох тисяч дунайців. Генерал-лейтенант О.Ф.Ланжерон, який командував корпусом на Дунаї, писав в січні 1807 р., що задунайські козаки можуть „наносити шкоду більш, ніж турки і татари”. Тому російське командування вжило низку заходів, щоб залучити задунайських запорожців на свій бік, обіцяючи їм всі пільги, якими користуються чорноморці на Кубані. Все це мало певний ефект. Збігле населення було зацікавлене в легалізації свого положення, а задунайські запорожці опинилися в районі дій російської армії.

Враховуючи успіхи у формуванні волонтерського полку з задунайських запорожців і збіглого українського населення, було вирішено створити на Дунаї козацьке військо, давши йому найменування Усть-Дунайського.

20 лютого 1807 р. Усть-Дунайське Буджацьке козацьке військо було офіційно затверджено указом Олександра І. Столицею війська було призначено Аккерман (сучасний Білгород-Дністровський).

Уряд, зацікавлений у швидкому заселенні ново приєднаної Бессарабії, дозволив усть-дунайцям селитися в Придунайських степах на правах колоністів. На протязі 1815-1817 рр. в Бессарабію з-за Дунаю вийшло кілька груп козаків, які разом з усть-дунайцями оселилися в Ізмаїльському повіті, заснувавши в 1818 р. с.Дракуля (тепер с. Трудове Кілійського району Одеської області). Незабаром тут нараховувалося вже 45 козацьких родин. В 1820 р. друга група усть-дунайських козаків і задунайських запорожців, незважаючи на опір земської поліції, в кількості 38 родин оселилася в Акерманському повіті, заснувавши с.Акмангіт (тепер с.Білолісся Татарбунарського району Одеської області). Частина задунайців у 1823 р. переселили в Ізмаїльську колоністську округу, де засновано с.Новопокровське (тепер с.Покровка Ізмаїльського району Одеської області).

У зв'язку із збільшенням населення в Акмангіті частина задунайських запорожців і усть-дунайських козаків перейшла на нове місце в Акерманському повіті, де в 1827 р. заснувала с.Старокозаче (тепер в Білгород-Дністровському районі Одеської області).

Створення на Дунаї Нової січі, як про це пішли чутки на Україні, викликало серед селянства надії на відродження козацтва. Це призвело до значних втеч населення до Дунайської Січі, що прискорило ліквідацію війська.

Після ліквідації Усть-Дунайського козацького війська переважна більшість козаків лишилась в Бессарабії. Усть-дунайці та задунайські запорожці, які переселялися до них, на протязі 20-х рр. неодноразово зверталися до державних установ з домаганням створення в краї козацького війська, з центром в с.Акмангіт.

Російсько-турецька війна, яка розпочалася в 1828 р., пожвавила клопотання козаків. Ці прагнення співпали з намаганням командування збільшити військовий контингент Дунайської армії. В червні 1828 р. уряд дозволив сформувати в Акерманському повіті Бессарабії козацьке військо, яке одержало назву Дунайського (з 1856 р. Новоросійське; проіснувало до 1869 р.), з усть-дунайців, задунайських запорожців, що оселилися в Бессарабії до 1828 р.

До війська були зараховані села Акерманського повіту Акмангіт (Білолісся), Старокозаче і Волонтирівка (Молдова).

В 1836 р. до війська були приєднані села Михайлівка, Костянтинівка, Новотроїцьке, Миколаївка, засновані відставними солдатами, та село Петрівка, в якому мешкали селяни-переселенці з Курської губернії (тепер в Білгород-Дністровському, Кілійському, Саратському районах Одеської області). Через три роки були приєднані заселені циганами села Фараонівка та Каїри (останнє – с. Крива Балка; обидва в Саратському районі Одеської області).

За Паризьким миром 1856 р. частина козацької території з станицями Миколаївка та Новотроїцька відійшла до Молдавського князівства. Замість цих земель війську було дозволено придбати у поміщика К.Зіро селище Байрамча, незабаром перейменоване в Миколаївку-Новоросійську.

Центр управління війська розміщувався в станиці Волонтирівка. Однак в зв'язку з тим, що в цій станиці не було необхідних помешкань, військове правління до 1856 р. знаходилось в Аккермані (нащадки козаків живуть в місті й дотепер). Після придбання військом Миколаївки-

Новоросійської воно переїхало в цю станицю. В середині 60-х рр. там знаходились майже всі головні військові установи: шпиталь, головний військовий храм св. Миколи Чудотворця, поштова станція та училище.

Дунайське військо мало нести прикордонну службу на Дунаї, Пруті та по Чорноморському узбережжю до Дніпра, внутрішню службу в Бессарабській та Херсонській губерніях, утримувати гарнізони в Ізмаїлі та Акермані. Притягувалися вони для виконання й інших завдань.

В 1856 р., 11 липня, в зв'язку з відторгненням від Росії за Паризьким миром дунайської частини Бессарабії, військо було перейменовано в Новоросійське. З цього часу воно несло кордонну службу на лінії Болград-Татарбунари і далі по Чорноморському узбережжю. Козацькі гарнізони з'явилися в Руській Іванівці, Удобному, Козацькому, Турлаках, Папушоях (Переможному) Білгород-Дністровського району Одеської області.

У грудні 1868 р. в зв'язку з загальною реформою козацьких військ Новоросійське козацьке військо оголошувалося ліквідованим. Це було останнє козацьке військо на терені сучасної України.

Мужність і хоробрість, патріотизм, любов до волі й батьківщини, демократизм, взаємодопомогу, високі моральні цінності лишило козацтво в спадщину українському народу. Не випадково в огляді Одеської військової округи за 1871 р. підкреслювалося, що в українцях „й до цього часу добре зберігається пам'ять про вільне козацтво”, а задунайський запорожець Ананій Коломієць, закінчуючи розповідати Федору Вовку про Задунайську Січ, висловив невмирущі, сповнені глибокої віри в козацтво і його спадкоємців, слова: „А за нас... то наше не пропаде... Досі не пропало, то вже й не пропаде!.. Нашого насіння ніхто не скоренить!”

В кінці ХІХ століття, при проведенні перепису населення Російської імперії, близько 70% мешканців Акерманського повіту вважали себе або козаками, або вихідцями з козаків...

В умовах незалежної України 1918 року знову, в новій якості, відродилося козацтво. Воно відіграло важливу роль в політичному і культурному житті, разом з усім народом будувало Українську суверенну державу, головною військовою силою якої стало селянське ополчення “вільних козаків”, січових стрільців, українських козацьких дивізій сірожупанників, синьожупанників...

В ті роки на Одещині (й зокрема на Аккерманщині) козацькими були загони селянської армії батьки Махна, Чорноморське повстанське козацьке військо (загони отаманів С.Заболотного, Дерев'яги, Я.Кошового, Солтиса, Боровського, Кіршула, Карого, Коваленки, Стратіївського, Солоненка, І.Деркача, Бондаренка, Шевченка), Одеського українського військового Коша (отаман - І.Луценко), Гайдамацькі куріні (отаман – О.Сахно-Устимович), Союзу української молоді (Одеська Січ)...

Дуже важливим, з огляду на комплекс складних сучасних проблем, залишаються роль і місце козацтва у соціальному, економічному та політичному житті Задністров'я. Тут громадський рух за відновлення козацтва розпочався на початку 90-х рр. ХХ ст. Зацікавлення своїм минулим та генетична пам'ять поряд з активізацією політичного життя покликали до виникнення багатьох (неформальних та формальних) – міських, районних, сільських, обласної, регіональної громадських організацій козацького спрямування.

Козацтво на Задністров'ї пройшло ряд етапів розвитку:

1988-1991 – «Перебудови» (створення неформальних козацьких гуртів в Білгороді-Дністровському, Адамівці);

1992-1996 – «Перехідний» (створення неформальних та формальних козацьких громадських організацій, активізація їх діяльності – Задністрове земляцтво Всесвітньої спілки козаків – отаман М.Слепухін, Адамівський курінь – отаман В.Тимофєєв; Буджацьке січове козацьке військо – отамани І.Деордиця, кн. В.Долгорукий-Аргутинський, М.Скляренко; Білгород-Дністровська паланка – отаман Л.Городецький; початок роботи із вивчення козацької виховної спадщини в Білгород-Дністровському училищі Південноукраїнського державного педагогічного університету – викладачі В.Юрченко, В.Лобанова, О.Виштак, І.Головань);

1996-2000 – «Реєстровий» (державна реєстрація козацьких громад, залучення козаків до співпраці із владою; створення шкіл козацько-лицарського виховання та джурових осередків в школах – Долинівській - Т.Тома, М.Долгошеєнко, Т.Молчанова; Старокозацькій та Молозькій –

І.Лісцин; Адамівський – В.Тимофєєв, П.Лавриненко, В.Гриценко, В.Вронська, Н.Галицька, К.Граждан, Р.Буравицька, І.Корженко; Випаснянській №1 – В.Гавриленко);

Із 2000 року – «Сучасний» (створення районної Координаційної ради з питань розвитку козацтва при голові райдержадміністрацій - голова П.Ігумнов; прийняття районних заходів (2002-2005 рр.) та Програми розвитку Українського козацтва (2008-2010 рр.); створення джурових осередків в школах: Турлацькій - Т.Тодорова, В.Чумаченко, Л.Коваленко; Вигінській – В.Біленко, А.Берлізов, О.Вдовиченко, М.Поліщук; Старокозацькій - Ю.Щербина; Випаснянській №2 - А.Кривенко; Салганській – Ю.Назарук, І.Мельникова, О.Тиханська, В.Шевченко, О.Рябенко; козацьких художніх колективів: духовий оркестр - С.Радченко; хор української народної пісні «Мрія» - І.Зорило; ансамбль української народної музики «Веселка» - М. та В. Нікіруї; ансамбль української народної музики «Гроно» та гурт «Русичи» - Б.Нікіруї; народна хорова капела – пошуково-дослідницький фольклористичний гурт «Алкалія» Будинку культури с. Старокозаچه - В.Вареник; створення нових козацьких організацій: Білгород-Дністровський Кіш – отамани В.Гавриленко, О.Мица; Окружний полк ім. П.Орлика – отамани О.Царенков, М.Врублевський; Окремий курінь ім. С.Білого – отаман П.Городниченко; курінь Війська Запорозького – отаман М.Возний; районове товариство УКЗ – отаман В.Білоус; Задністрова Січ – отаман В.Тимофєєв; жіноча громада – керівник Л.Горлачова; військово-спортивний клуб «Патріот» - керівник В.Гавриленко; клуб «Козачка» - керівник О.Шепельська).

Й надалі я прогноую ріст кількості козацьких організацій та якості їх роботи із приходом у козацтво осіб – носіїв нових ідей.

II. СУЧАСНИЙ СТАН КОЗАЦТВА МЕЖИРІЧЧЯ ДУНАЙ-ДНІСТРО.

Проблеми становлення Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі були пов'язані з розмитістю дійсних пріоритетів козацького відродження, руйнацією родових козацьких зв'язків та втратою традиційного середовища. Незважаючи на це, протягом 1992-2009 рр. місцеві козаки зробили достойний вклад у справу реального втілення козацької ідеї в суспільстві. Створена Концепція розвитку Задністрового козацтва.

Друкувалися та друкуються козацькі газети (редактор генерал-осавул УК В.Тимофєєв): „Козацький вісник” (1991-1998), „Козак” (1998-2001), „Річ про Адамівську Січ” (2001-2003), „Річ про Буджацьку Січ” (2004-2006), „Річ про Січ” (2007), „Козацтво Задністров'я” (2008), „Козак Задністров'я” (з 2009), регіональна газета козаків межиріччя Дунай-Дністро „СІЧ” (з 2008 року). Видано багато книг.

Працювали й працюють в сучасному Задністров'ї:

козацькі організації – Задністрове земляцтво Всесвітньої спілки козаків (останній отаман - покійний козацький полковник М.Слепухін), Буджацька Січове козацьке військо УК (отаман – генерал-хорунжий УК М.Скляренко), Білгород-Дністровська паланка УК (отаман – полковник УК Л.Городецький), Білгород-Дністровський Кіш УК (отаман – полковник УК В.Гавриленко), Окружний полк ім. П.Орлика УК (отаман – полковник УК М.Врублевський), Окремий курінь ім. С.Білого УК (отаман – полковник УК П.Городниченко), курінь Війська Запорозького (отаман – полковник ЗСУ М.Возний), районове товариство УКЗ УК (отаман – полковник УК В.Білоус), жіноча громада УК (керівник Л.Горлачова), Задністрова Січ УК (отаман – генерал-осавул УК В.Тимофєєв), військово-спортивний клуб «Патріот» (керівник полковник УК В.Гавриленко), клуб «Козачка» (с. Петрівка), Кілійський районний осередок Соборного Козацтва України (А.Палій), Ізмаїльський районний осередок Придунайсько-Ізмаїльського козацького товариства (Ю.Закіров), Ізмаїльський міський курінь „Наливайко” (А.Гриченко), Ізмаїльська паланка МГО Козацтво Запорозьке (М.Підопригора), Саратське районне козацьке товариство ЧКВ ВГО УК (С.Іванов), Татарбунарське районне товариство ЧКЗ УК (О.Гусаренко);

козацькі художні колективи – духовий оркестр (керівник сотник УК С.Радченко), хор української народної пісні «Мрія» (керівник – полковник УК І.Зорило), ансамбль української народної музики «Веселка» (керівник - полковник УК М.Нікіруї), ансамбль української

народної музики «Гроно» та гурт «Русичи» (керівник – осавул УК Б.Нікіруй), народна хорова капела – пошуково-дослідницький фольклористичний гурт «Алкалія» Будинку культури с. Старокозаче (керівник – В.Вареник);

навчальні заклади, що працювали та працюють в напрямку козацького виховання – Білгород-Дністровське училище Південноукраїнського державного педагогічного університету (викладачі – В.Юрченко, В.Лобанова, О.Виштак, І.Головань), Старокозацька та Молозька школи (військовий керівник І.Лісіцин, вчитель Ю.Щербина), Випаснянська №1 школа (військовий керівник В.Гавриленко), Випаснянська №2 школа (військовий керівник А.Кривенко), Вигінська школа (колишній директор В.Біленко, учитель фізичної культури А.Берлізов, директор О.Вдовиченко, учитель фізичної культури М.Поліщук), Долинівська школа (директор Т.Тома, завуч М.Долгошеєнко, педагог-організатор Т.Молчанова), Турлацька школа (директор Т.Тодорова, вчитель В.Чумаченко), Адамівська школа (директор В.Вронська, завуч П.Лавриненко, педагог-організатор В.Гриценко), Салганська школа (директор Ю.Назарук, завуч І.Мельникова, педагог-організатор О.Тиханська, учителі В.Шевченко, О.Рябченко).

Враховуючи історичну роль козацтва в заселенні та формуванні історико-культурної складової господарства Задністров'я, з метою взаємодії органів виконавчої влади та громадських організацій у здійсненні заходів щодо відродження і розвитку історичних, патріотичних, господарських та культурних традицій Українського козацтва, залучення його державотворчого потенціалу до розбудови України, на виконання Указу Президента України «Про заходи з підтримки розвитку Українського козацтва» було здійснено такі заходи:

1. В травні 2007 року створена Координаційна рада з підтримки розвитку Українського козацтва при голові Білгород-Дністровської районної державної адміністрації. Голова Координаційної ради – заступник голови районної державної адміністрації П.М.Ігумнов.

2. В червні 2007 року створена Рада керівників громадських організацій козацького спрямування при голові Білгород-Дністровської районної державної адміністрації. Голова Ради – начальник відділу організаційного забезпечення діяльності органів Білгород-Дністровської районної ради, генерал-осавул УК В.Я.Тимофеев.

3. Розроблена й прийнята Програма розвитку Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі на 2008-2010 роки (Рішення №132-V 11-ї сесії Білгород-Дністровської районної ради V скликання від 25.07.2007 року).

4. Згідно Програми розвитку Українського козацтва в районі робота щодо підтримки розвитку Українського козацтва ведеться в таких напрямках:

А. ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНА РОБОТА

1. В козацьких товариствах району розроблені заходи щодо виховання молоді на засадах патріотизму, демократії, високої моралі та захисту Батьківщини (Адамівський, Старокозацький, Приморський, Шабівський, Козацький курені).

2. Разом з міськвійськоматом проробляється питання щодо удосконалення програми допризовної підготовки молоді до військової служби, з урахуванням кращих традицій Українського козацтва (Відп. керівник методоб'єднання вчителів ЗВ Кривенко А.К.).

3. Впроваджуються навчальні програми з історії військового мистецтва Українського козацтва в Адамівській, Біленківській, Старокозацькій, Долинівській, Вигінській школах району.

4. Розроблено пропозиції щодо участі козацьких громадських формувань сприяння в охороні державного кордону, наданні допомоги в ліквідації наслідків стихійного лиха та інших надзвичайних ситуацій, в охороні громадського порядку та профілактиці правопорушень, державній лісовій охороні, рибінспекції в Адамівській, Старокозацькій, Староцаричанській сільських радах. В цих радах відбувається формування козацьких громадських загонів з охорони громадського порядку.

5. Проробляється питання щодо створення районно-міського об'єднаного штабу як організаційно-координаційного і методичного центру Українського козацтва й виконавчого органу Ради при міському голові та голові районної державної адміністрації.

Б. СТВОРЕННЯ, ВІДТВОРЕННЯ, ВІДНОВЛЕННЯ ТА ОХОРОНА ЗАПОВІДНИХ МІСЦЬ І ОБ'ЄКТІВ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

1. Внесено пропозиції щодо відновлення історичних назв вулиць в колишніх козацьких станицях, об'єктів соціально-культурного та іншого призначення, пов'язаних з історією Українського козацтва.

2. Створюється реєстр об'єктів історико-архітектурної спадщини Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі, здійснюється облік нерухомих пам'яток історії та культури, що пов'язані з історією Українського козацтва

3. Розробляється програма створення на базі Адамівської школи козацько-лицарського виховання культурного козацького Центру з співочим полем, козацьким вишколом тощо (Відп. Вронська В.М., сільський голова).

4. З метою облаштування колишньої Акерманської-Подністрянської козацької Січі (1775-1780) створюється програма її комплексного відтворення «Білгород-Дністровська Січ», де передбачено створення сучасної туристичної інфраструктури для належного обслуговування відвідувачів.

В. ОСВІТА І ВИХОВАННЯ

1. Розроблено сучасні науково-методичні рекомендації для впровадження козацько-лицарського виховання (зокрема духовного) у загальноосвітніх навчальних закладах (науково-методичні посібники – В.Тимофєєв «Теорія та практика козацького вишколу» у 2 тт., В.Тимофєєв «Козацький вишкіл» у 2 тт). За цією програмою працюють Адамівська, Долинівська, Вигінська, Турлацька школи. Починають працювати Старокозацька, Петрівська, Біленківська, Бритівська школи. Посібники є в бібліотеках.

2. Проробляється питання щодо створення на базі козацьких товариств дитячих козацьких таборів «пластунів».

3. Створена громадська патріотична дитячо-юнацька організація «Молода Січ» Білгород-Дністровського району; запроваджується в навчальних закладах та закладах позашкільної роботи дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» (Джура) як форма військово-патріотичного виховання, спортивно-масової та оборонно-масової роботи.

Г. КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА

1. Взято шефство на козацькими художніми колективами: хор «Мрія», духовий оркестр, ансамблі «Веселка», «Гроно», «Алкалія», «Соколята».

2. Створюється козацький фонд для підтримки молодих талановитих козачат, дітей-сиріт.

3. Проробляється питання щодо створення музею Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі.

Д. НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА, ПРОПАГАНДИСТСЬКА ТА ВИДАВНИЧА РОБОТА

1. Продовжується випуск щомісячного козацького вісника Білгород-Дністровського району «Козацтво Задністров'я».

2. Досліджуються та публікуються в ЗМІ матеріали про писемні і матеріальні пам'ятки історії та культури Українського козацтва, розроблено пропозиції щодо їх охорони і збереження в музеях.

3. Посадові особи райдержадміністрації, райради, керівники громадських організацій козацького спрямування постійно виступають в газетах, радіо з роз'яснювальними і пропагандистськими виступами про розвиток Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі, його ролі в суспільстві.

4. Продовжено випуск серії книг про Українське козацтво Білгород-Дністровського району.

Е. ФІЗКУЛЬТУРА, СПОРТ, ТУРИЗМ

1. Планується створити козацький туристично-спортивний та оздоровчий табір дитячого відпочинку.

2. На базі козацьких товариств планується створити туристичний маршрут (зокрема кінний) по місцям козацької слави Білгород-Дністровського району.

Ж. ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Впроваджується комплексна програма господарської діяльності Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі (в тому числі організації та підтримки селянських (фермерських) господарств і колективних сільськогосподарських підприємств, кооперативів, садівницьких та господарських товариств, промислів тощо).

2. Створено Центр господарсько-комерційних проектів козацтва Білгород-Дністровського району.

3. Створено цільовий позабюджетний фонд Українського козацтва для його відродження, розвитку та підтримки.

З. ПРИРОДООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Розроблена довгострокова програма охорони місць та об'єктів, пов'язаних з історією Українського козацтва, а також розроблений спільний план заходів місцевих органів Міністерства екології та природних ресурсів з козацькими товариствами.

2. На базі козацьких товариств створюються екологічні стани.

К. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Розроблена та впроваджена Білгород-Дністровська районна система інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності Ради. Створена в мережі Інтернет Веб-сторінка Задністрового Українського козацтва.

2. Забезпечено збирання та опрацювання економічної, наукової, екологічної та іншої інформації щодо її використання для здійснення статутної діяльності козацьких товариств.

ІІІ. ПРОБЛЕМИ.

Офіційна українська педагогіка не заперечує того, що козацтво стало найдосконалішою формою вияву генетично закодованих здібностей і можливостей нашого народу. І тому в концепції національного виховання реалізація науково обгрунтованих і випробуваних історією козацько-лицарських виховних традицій – вважається одним із найефективніших українознавчих підходів у навчально-виховній роботі.

Турбує сумна історія нашої української педагогіки: з уходом ентузіаста тихо конає й його ідея; добре якщо ентузіаст зможе описати свій досвід, залишивши його на шпальтах історії педагогіки; а якщо ні? Тоді досвід зовсім зникає ...

Адамівській школі пощастило: її директор описав досвід роботи педагогічного колективу школи козацько-лицарського виховання; іншим школам Задністров'я поталанило не так ... Багато матеріалів їхньої роботи вже зникли, багато чого не запам'яталось ... Тому досвід цих шкіл не подано належним чином, фрагментарно; та ще й самі педагоги не розуміють важливості своєї роботи ...

Але, як би не було, загально визнано, що у період моральної кризи, дегероїзації і деморалізації значної частини нашого суспільства творче відродження культурно-освітніх і виховних козацьких традицій – одна з необхідних і найважливіших граней зміцнення могутності України.

Практично в усіх країнах були різні воєнізовані групи населення, які виконували специфічні функції, пов'язані з військовою службою (Іспанія – реконкистадори, Швейцарія – кнехти, Балкани – гайдуки, клефти, граничари, Україна – козаки, гайдамаки, Індія – гуркхи, Японія – самураї). Виникало військове громадянство в період смут, в умовах прикордонних конфліктів, релігійних війн і війн за національну незалежність, здійснення колонізацій. На початкових етапах існування основним заняттям таких громадств була війна напіврозбійницького характеру. Однак пізніше вони або переходили на службу до держави на договірних началах, або зезали...

Логіка історичного процесу невблаганна – при закритті “прикордонних” зон потреба в відважних й умілих вояках-колонізаторах минає.

Але козацтво (зокрема, на Буджаку) проіснувало до початку ХХ століття. Цьому сприяли такі причини:

- існування територій, що потребували колонізації (до речі, наш Буджак); це виступало своєрідним “гарантом” існування козацтва, найбільш пристосованого для рішення колонізаційних завдань;

- в державі, в якій є феодальні пережитки, із режимом, що спирався на досить вузьку соціальну базу, козацтво як опора самодержав'я було “приречено” на “підтримку” із боку уряду й “захист” від розмиву як військового стану.

По мірі укріплення державності й експансії держави на прикордонні території у козацтва не було іншого шляху, як увійти до державного організму на умовах відбуття служби, збереження, з поступовим відмиранням декількох вольностей або зникнення козацтва загалом. Що й відбувалося в пореформений період, а завершилися ці процеси в роки громадянської війни й сталінської модернізації...

Вже до початку Першої світової війни козаки були лише військовою силою з неефективною економікою й були анахронізмом, який пережив свою доцільність для держави. Процес індустріалізації, модернізації, репресивні міри знищили ідентичність козаків, від них залишились лише легенди...

Відбулася втрата традицій через фізичне винищення значної частини козаків і членів їхніх сімей (1919-1920 роки – “розкозачування”), депортації козацького населення в інші місця (20-30-ті роки ХХ століття), а в місцях традиційного проживання – розбавлення чужинцями-некозаками (20-40-ві роки ХХ століття). В Буджаку – теж саме, тільки ворогом місцевого козацтва виступала боярська Румунія. Такий стан був на початок 90-х років ХХ століття, коли в Радянському Союзі почався бурхливий рух визволення від гніту тоталітарного комуністичного режиму, відомий під назвою “перебудова”.

Модернізація держави порубіжжя ХХ-ХХІ століття в якості свого природнього слідства припускала певне пожвавлення зацікавленості до політичної архаїки та традиціоналізму. Концепт “світлого майбутнього” який характерний для радянської епохи, було змінено на “світле минуле”. Практичною проявою цього “кидка назад” стало виникнення багатьох організацій, які будувалися на основі середньовічних, за своєю суттю, політико-правових, соціальних понять: стану, корпоративізму, жорсткої ієрархічності. Як гриби після дощу, виникали численні дворянські зібрання, купецькі гільдії та ін. Одним з яскравих проявів подібного роду став рух за “відродження козацтва”.

Ще до розпаду СРСР лідери й активісти нового руху оголосили головною своєю метою “відродження” козацтва. Це поняття до теперішнього часу залишається ключовим для всіх програмових документів українських неокозаків. Із самого початку їх ідеологи сприймали історичне минуле як норму, яку необхідно відновити. Це виразилося в різних формах: від атрибутики (відродження козацьких прапорів – Задністрове земляцтво) до висування територіальних претензій до сусідів, які займають “козацькі землі” (Буджацька Січ). Стихійний рух відродження козацько-лицарських традицій в Україні започаткував

І етап загальноукраїнського козацького відродження. Хронологічно цей етап охоплює події 1984 – 1991 рр. і характеризується відновленням зацікавленості історією українського козацтва та власною родовою спадщиною. Саме тому виник дещо романтичний потяг до славного козацького минулого. Ще одним доказом активізації козацького відродження в

Україні (зокрема на Буджаку) стала активізація політичного життя під гаслом визволення України.

У 1989-1999 роках козаків “опікувало” керівництво КПРС та КПУ. “Перебудову” політичної лінії КПРС-КПУ по відношенню до козацтва, яка намітилася в кінці 1980-х років, можливо пояснити декількома причинами.

По-перше, партійному керівництву необхідно було тримати під контролем процес формування багатопартійності, а відтак, й громадські течії, які виникали в результаті цього руху.

По-друге, в умовах кризи офіційного світогляду, КПРС потрібні були нові ідеологи.

По-третє, якийсь новий рух повинен був стати одним з важелів протидії українському РУХу Чорновола, інструментом його стримування. Тоді ж й пройшов перший розкол (козацтво РУХу й “реєстровці”). Подальші політичні події (серпневий путч 1991 року, президентські, парламентські, місцеві вибори та ін.) показали, що ідея “загальнокозацької єдності” (як і в 1917-1922 роках) приносилась в жертву політичним пристрастям (на Буджаку – розгром Задністрового земляцтва, Буджацької Січі).

Гасло визволення України стало у 1990 році прапором єднання всіх тих, хто сприймав козацтво як споконвічну силу, що виборювала волю України. Наслідком цього стало об’єднання козацьких осередків в єдине Українське козацтво. В цей час перебування у лавах Українського козацтва було певним випробуванням на мужність (на Буджаку – перебування в лавах Білгород-Дністровській паланці), бо офіційна влада почала ставитись до цієї структури відверто вороже. Поряд із цим невизначеність пріоритетів, брак досвіду і авторитетних провідників суттєво ускладнювали розбудову козацьких структур. Саме тому піднесення 1990-1991 рр. не було належним чином використано у справі становлення підвалин Українського козацтва. Після здобуття Україною незалежності те, що об’єднувало і вело вперед козацькі структури, зникло.

В нових умовах 1992 р. розпочався II етап відродження козацької спадщини на Україні. Він, насамперед, характеризувався пошуком пріоритетів у розбудові Українського козацтва. На жаль, впливи родових козаків і тих, хто розумів необхідність орієнтації на спадкові цінності козацького лицарства, були слабкими. За таких умов виявилась відсутність єдності і намагання підмінити традиційний козацько-лицарський істотний критерій чим завгодно:

- абстрактним патріотизмом;
- козацькими демократичними традиціями;
- бізнесово-господарчою та фермерською діяльністю;
- охоронною діяльністю;
- клубами “козацького відпочинку”;
- іншим.

Наслідком цього стала розмитість та відсутність єдиного підходу до визначення критерію приналежності до козацького товариства (відповідно до сутності історичної козацької спадщини). Результатом цього стала криза і дезорієнтація Українського козацтва у середині 90-х рр. XX ст. Найяскравішим виявом цього стало утворення паралельних місцевих та загальноукраїнських козацьких організацій (утворення на Буджаку багатьох радонових та обласних структур). Так розпочався III етап козацького відродження в Україні, коли штучність та формалізація цього процесу набули загрозливих розмірів.

Починаючи з кінця 2001 року можна виділити IV етап козацького відродження. Він характеризується посиленням уваги держави до розвитку козацьких структур і зустрічним прагненням отримати державну підтримку зі сторони більшості новітніх козацьких об’єднань. Ця тенденція нагадує ситуацію кількарічної давнини в Росії, коли козацький рух було поділено на реєстровий і на нерєєстровий, хоча цілий ряд проблем так і не було вирішено. Для ситуації з відродженням козацького руху в Україні ця перспектива є неоднозначною, бо цей рух є занадто кволим, розрізненим і слабо пов’язаним з традиційним родовим устроєм. Такий стан речей загрожує повною формалізацією українського козацького відродження.

Козацькі організації стоять відокремлено у загальній масі об’єднань громадян за інтересами, соціальним статусом чи грішми. Нечасті публікації в пресі, присвячені козакам, в

основному стосуються або парадної сторони їхньої діяльності (усі про перебіг Великих Рад і масових нагороджень самодіяльними орденами), або фінансових сторін особистісних конфліктів усередині козацького руху. Насправді за парадним антуражем – усіякими шароварами, вольтижуванням і клонуванням гетьманів – від очей широкої громадськості ховаються цікаві процеси.

У запеклій боротьбі між комуністами, націонал-демократами козацтво займало скоріш вичікувальну, ніж активну позицію (хоча спочатку козацтво утворювалося як активні охоронно-штурмові загони РУХу – брало участь у хресних ходах, церемоніях покладання трав'янистої рослинності до підніжжя бронзових борців і антуражна охорона неформальних заходів РУХу).

Оскільки здобуття незалежності України відбулося мирним шляхом, призначення козацтва і його подальша доля змусила губитися в здогадах не тільки нове керівництво України, але і самих лідерів козацтва. Сотні молодих і фізично міцних чоловіків в козацькій формі опинилися на узбіччі політичних процесів (особливо це стосується Білгорода-Дністровського, де відбулася ліквідація гарнізону; сотні молодих офіцерів залишилися без роботи).

І війни ніякої ні з ким не було. Куди бідним січовикам податися? Поки козаки думали, закрилася остання ніша – рекет. Організована злочинність вже набрала бойовиків і козакам не знайшлося місця навіть серед “биків”. Можливо, це був як раз той випадок, коли інертність керівництва, його небажання що-небудь робити, зробила козацькому руху добру послугу. Практично ніхто з козаків – за одиничними випадками – не заплямував себе зв'язками з вітчизняними і закордонними мафіозі.

Таким чином, до середини 90-х років козацькі організації в Україні (і на Буджаку) виявилися в стані недофінансованості і недозатребуваності. Коли немає якоїсь об'єднуючої сили, цілком природно, в середині будь-якої організації починається пошук і “призначення” винних. Українське козацтво стрясає цілий ряд скандалів, розколів і виключень з рядів.

Головна проблема козацтва – визначити свою роль у соціально-політичному житті суспільства. Козацтво – соціально-політичний моноліт чи плід тимчасового компромісу між владою та частиною суспільства?

Спроба сучасних реформаторів збудувати нове суспільство з орієнтацією лише на економічні, ринкові розрахунки, неминуче провалиться. Суспільство засновується на ідеї моральності й цементується духовними прагненнями народу. Ідеологія козацтва фундується на таких засадах: Християнство (Православ'я), прагнення до “Народовладдя” та самоврядування в організації свого життя й на усвідомленні святого свого обов'язку – захищати рідну українську землю й українську державність (“Душу – Богу! Серце – Людям! Життя – Батьківщині! Честь – нікому!”). Це стало в перебігу віків свого роду генетичною особливістю козацького характеру. Й в сучасному суспільстві, коли значний відсоток населення України розгубив, не мав або розміняв свої ідеали на “речовизм” та долари, козацтво за рядом обставин стало найбільш стійким носієм національно-історичних традицій українського народу, здатне зіграти роль свого роду каталізатора громадської самосвідомості, очолити всенародний рух за відродження України-Батьківщини.

Сучасні зміни геополітичної ситуації (тероризм, територіальні претензії Румунії до України – Буджак) висунули на порядок денний питання про додаткові гарантії захищеності та безпеки, територіальної, державної цілісності, забезпечення мирного проживання населення, підтримка на достатньому рівні мобілізаційних ресурсів. Цими обставинами в теперішній час продиктована увага державних структур до українського козацтва.

На сучасному етапі в Україні, Російській Федерації та Білорусії козацтва відроджуються головним чином як громадські організації з культурологічними, господарськими, виховними, охоронними та іншими функціями. Трансформація цих організацій у військові не передбачається. В Придністров'ї на рівні Закону визначено, що козацтво виступає як громадський рух з воєнізованим характером діяльності, а головним його завданням є захист Вітчизни, сприяння зміцненню та розвитку державності і державної влади.

Нерозвиненість законодавчої бази відродження та розвитку Українського козацтва може бути пояснена тим, що процес розбудови козацьких організацій в Україні іде мляво. Істотною перешкодою розвитку козацтва є концептуальна невизначеність цього процесу.

Початок здійснення державної політики України щодо козацтва, як правило, пов'язують із прийняттям Указу Президента України (Л.Кравчук) за №141995 від 04.01.1995 року “Про відродження історико-культурних та господарчих традицій Українського козацтва”.

Тоді ж почався процес з очищення лав козацтва від політичних екстремістів, із залучення до “відродження” менш ангажованих, але більш кваліфікованих лідерів. В цьому сенс “одержавлення” уособлює для козацтва в цілому позитивну тенденцію, бо дає йому шанс на приведення себе у відповідність з реаліями сучасного громадянського суспільства. Але рішення питань, пов'язаних із визначенням основ козацької служби, в майбутньому.

Можливо, включення козацтва в систему “держава” призведе до виникнення статусу військових козацьких спільнот, які будуть поєднувати в собі риси й держави й громадської організації.

Що є українське козацтво у минулому й сучасному часі? Що ми активно “відроджуємо” й намагаємось “використати”? Чи зможе козацтво зайняти свою нішу в ХХІ столітті? Як в сучасних умовах силами громадської організації відродити тип козака-лицаря? Як згуртувати таких людей? На якій основі відроджувати козацтво?

Історія українського державотворення переконливо свідчить про те, що в цьому історичному процесі, порівняно з іншими суспільно-політичними силами, козацтво відіграло вирішальну, провідну роль. Тому національні інтереси України вимагають створення державних документів, зокрема законів, постанов, які б сприяли дальшому розвитку українського козацтва як могутньої націотворчої і державотворчої потуги, залучення до його лав найширших верств співгромадян з метою пробудження і спрямування їхньої енергії на розв'язання історичних завдань, що стоять перед нашим суспільством і державою.

Факти неспростовно свідчать, що високі духовні набути українського козацтва, його видатних представників – державних і політичних керівників, діячів науки і культури на сьогодні залишаються невідомими широким верствам нашого суспільства. Не пробуджена і незадіяна до конкретних державотворчих справ і не організована в козацькі форми інтелектуальна, духовна і практично-дійова енергія сотень тисяч наших співвітчизників; вона ще «дрімає», «спить» і не набуває продуктивних і ефективних, суспільно корисних форм, справ і чину державотворчого характеру.

Оформлення й згуртування козацької швидше відбувається в тих регіонах, де загострюються військові міжетнічні, міжнаціональні, міждержавні конфлікти (Кубань, Прикавказ'я, Придністров'я). Відсутність можливостей виконання військових функцій призводить (як показує досвід) до розброду і хитань у козацькому середовищі, яке в свою чергу веде до невизначеності подальшої долі і самого козацького з'єднання. Ситуація може змінитися лише за умови зміни пріоритетів козацької із військових на господарські й культурні. Це не означає, що козакам на державному рівні не може бути довірено охороняти кордони країни чи наглядати за правопорядком усередині держави (приклад – чергування козаків на ділянці Старокозацької прикордонної застави). Сучасні козацькі формування можуть стати повноцінною національною гвардією, яка буде поставлена на службу народу. У цьому випадку необхідна допомога держави. І не стільки матеріальна, скільки юридична. Саме на державному рівні мають бути вирішені питання щодо юридичного статусу козацьких військ.

Справжнє відродження козацтва на Україні почнеться тоді, коли до його лав увіллється молодь, що вболіває за народні справи, прагне кращого сьогодення та працює на духовне і матеріально багате майбутнє (молоді козаки, які пройшли школу козацько-лицарського виховання); коли теперішні козацькі чітко усвідомлять, що по них судять про все козацтво і народ у цілому, відмовляться від своїх користолюбних цілей і на перше місце поставлять служіння народу; коли між козаками і науковцями-просвітянами встановляться тісні зв'язки та налагодиться співпраця на ниві дослідження історико-культурної спадщини козацької. І тоді відроджене козацтво стане тією широкою суспільно-політичною і культурницькою течією, яка згуртує всі верстви українського народу і зможе цивілізованими методами вирішувати нагальні питання сьогодення в ім'я народу і для народу.

Для історичних козацьких структур основним змістом і суттю їхнього існування була специфічна військова справа у відповідних суспільно-політичних та природно-географічних умовах. Завдяки цьому на засадах архаїчних військово-лицарських традицій сформувалась

комплексна система козацького військового буття – козацько-лицарське мистецтво. Це мистецтво (специфічне бойове мистецтво зі зброєю та на його основі – рукопаш; козацьке звичаєве право; елементи архаїчної військової магії; пісенно-енергетична практика; особливе світосприйняття) і є сутністю української козацької спадщини.

Тільки через відродження і поширення основ військово-лицарської спадщини ми можемо вести мову про реальне наслідування, а отже і відповідність сучасного козацтва історичним аналогам. Але до сьогодні розуміння пріоритетності дійсного відродження українських козацьких традицій у цьому контексті не досягнуто. Причинами цього є:

- переважно хибні уявлення про сутність козацької спадщини, що сформувалися під впливом романтично-історичної художньої літератури та певних стереотипів вітчизняної і зарубіжної історіографії, розроблених відносно тих чи інших історіософських концепцій;
- відсутність сприятливих умов для повноцінного відродження козащини;
- розмитість або повна відсутність дійсних пріоритетів козацького відродження;
- руйнація родових козацьких зв'язків та втрата традиційного козацького середовища (родовий козак – представник спадкового козацького роду, життєві принципи якого сформувалися на засадах цінностей, притаманних специфічному середовищу козаків-воїнів: пріоритетність чоловічого начала у всіх царинах буття; шанобливе ставлення до родових та загальнокозацьких звичаїв; повага до військової справи взагалі і особливо до специфічної козацької військової спадщини; ознайомлення з основами козацького бойового мистецтва; сприйняття особливих стереотипів поведінки та відносин, заснованих на засадах козацького звичаю; можливе ознайомлення з елементами військової магії; здоровий спосіб життя).

Основні причини гальмування козацького відродження такі:

- вплив різноманітних політичних сил;
- протилежна конфесійна орієнтація;
- залежність від окремих гілок влади та економічних еліт;
- особисте ворогування новітніх козацьких керівників;
- брак конкретної діяльності.

Але якщо об'єктивно та тверезо проаналізувати процеси, які в теперішній час йдуть в українському козацтві, то ми побачимо, що саме козацтво поки ще розпорошено й неорганізоване. І причин для цього більш ніж достатньо.

По-перше, козаків розпорошують ті, хто не бажає появи на політичній арені України нової грізної громадської сили. Для цього козаків утягують до різних апаратних та партійних ігор. Сучасний козацький рух лише встиг набрати силу, а в його середовищі через 75 років після революції з'явилися “білі” й “червоні”, “самостійники” й “державники”, “наші” й “не наші”, які готові знову схрестити шаблі.

По-друге, розпорошеності цієї підсобляють самі козаки, піддавшись розгулу марнослів'я та егоїзму, пробуджених сучасною революційною хвилею, яка зберегла на своїх прапорах характерний для всіх революцій гасло: “Хто був ніким, той стане всім!” В результаті цього козацтво й не помітило, як опинилося в тенетах численних паралельних організаційних структур, які між собою ворогують.

По-третє, відсутність наукового узагальнення багатовікового служіння козацтва Неньці-Україні виявилось при перших кроках його державного становлення. Щоб вирішувати проблеми, які виникають, необхідно вивчити механізм функціонування традиційних козацьких військ, проаналізувати діяльність козацтва в період демократичних перебудов й громадянської війни 1917-1922 років. На базі цих досліджень визначити, що можливо використати задля вироблення сучасної єдиної державної політики становлення козацтва й правильно виявити сутність козацького загалу, козацької громади, козацького війська.

По-четверте, козацтву необхідно формувати наскрізну систему підготовки й виховання козака як державної людини через сім'ю – середню школу – вищий навчальний заклад (готувати кадри).

IV. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩАННЯ РОБОТИ.

Й тому на сучасному етапі розвитку неокозацтва головне п'яте – увага до сучасної школи – **найімовірнішому осередку формування сучасного козака-лицаря**. А в школі:

- труднощі та проблеми впливають із сучасних труднощів громади: економічних, демографічних, соціальних;

- термінове розв'язання всіх проблем школи неможливо (особливо соціально-економічних, фінансових, частково методичних), але проблеми виховного характеру ми повинні вирішувати негайно; **основне завдання школи на сучасному етапі – протистояння бездуховності, руйнації національної моралі;**

- громада живе й розвивається доти, доки в ній живе багатим духовним життям школа, тому школа повинна і може стати осередком духовності, берегинею духу громади; **для цього вона має бути відкритим навчально-виховним закладом з громадсько-державним управлінням;**

- один з шляхів вирішення проблем сучасного виховання учнів – **національне виховання у формі козацько-лицарського («лише виховуючи українця, можна виховати українця»)** та розумні ідеологізація і політизація виховного процесу (формування патріота, громадського діяча починається з його участі в діяльності дитячих і юнацьких громадських організацій);

- неможливо виховати особистість тільки в школі; **школа виховує разом із сім'єю, виробничим колективом, громадою;**

- у вихованні національно свідомих козака та берегині є три ступеня (етапи): **родинно-дошкільне виховання козачати та лелі, родинно-шкільне виховання джури та дани, громадсько-родинне виховання козака та берегині;**

- кожен з етапів козацько-лицарського виховання має свої особливості і проводиться:

1. Родинно-дошкільне – через роботу з батьками дошкільнят та введенням спеціальних курсів до програми дитячого садочка.

2. Родинно-шкільне – у формі роботи школи козацько-лицарського виховання:

А. Класна робота за рахунок шкільного компонента (варіативної складової навчального плану) з основних дисциплін козацько-лицарського виховання.

Б. Позакласна робота за рахунок годин гуртків, у формі Козацької республіки (одна з форм самоврядування учнівського колективу) та класних козацьких загонів.

В. Позашкільна робота у формі діяльності дитячо-юнацької організації «Молода Січ» Українського козацтва.

3. Громадсько-родинне – у формі діяльності учнівського куреня Українського козацтва та місцевого осередку жіночої громади Українського козацтва;

- основна мета сучасної школи козацько-лицарського виховання – **формування в родині, школі і громадському житті творчу особистість козака-лицаря, захисника рідної землі з яскраво вираженою українською національною свідомістю і самосвідомістю, світоглядом і характером, високою мораллю і духовністю;**

- у період розбудови незалежної України у громадському, шкільному і родинному житті нам потрібен насамперед **культ лицарства**: лицарський дух не дасть нудити у духовній нищості, історичному безпам'ятстві; тому включення потенціалу козацько-лицарської духовності у виховний процес значно активізує формування вільної, з стійкими морально-вольовими якостями, силою духу особистості;

- українська козацька духовність – це **історично сформована система духовних багатств лицарської верстви рідного народу**, яка виробила і в своєму бутті, способу життя відобразила найвищі цінності його національної душі, філософії, характеру, світогляду, моралі, правосвідомості, естетики; це лицарська духовність, компоненти якої розвиваються у напрямі довершеності, найглибшого відображення потреб, інтересів української нації, держави;

- практичний досвід стверджує, що школа козацько-лицарського виховання може (й повинна!) бути центром духовного життя, берегинею духу громади, але для цього їй потрібно

бути національній, мати національно налаштовані кадри, лицарів духовності у самій школі, а в підґрунті – сформовану громадську думку та козацькі звичаї і традиції громади.

Отож, бажаючи всім плідної педагогічної праці, хочеться одного: щоб люди пишалися сучасними козаками так, як Наливайком, Трясилом, Сірком чи Палієм... А для цього хочуть вони бачити не погони, лампаси й незаслужені нагороди, а реальні справи!

Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому! Слава козакам! Слава Україні!

Нехай ці слова служать дороговказом для нас.

V. ІНТЕРНЕТ-САЙТИ ПРО КОЗАЦТВО МЕЖИРІЧЧЯ ДУНАЙ-ДНІСТРО.

Основна маса Інтернет-сайтів про козацтво межиріччя Дунай-Дністро створена протягом 2008-2009 років.

1. Основні Інтернетсайти:

Козацтво Задністров'я. <http://Dnestrkozak.webstolica.ru/>

Козацтво Буджаку. <http://Budzakkozak.webstolica.ru/>

Козацтво Придунав'я. <http://Dunajkozak.webstolica.ru/>

Козацтво межиріччя Дунай-Дністро. <http://Dunajdnestr.webstolica.ru/>

Козацька педагогіка. <http://Kozakpedagog.webstolica.ru/>

Історія козацтва Задністров'я. <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>

Козацько-лицарське виховання. <http://www.proza.ru/avtor/timeich/>

2. Вебсторінки:

<http://www.day.kiev.ua/163563/>

<http://www.visti.net.ua/citations/257-czitata.html>

<http://www.visti.net.ua/region/253-s-popolnieniem-ryadov.html>

<http://www.visti.net.ua/socium/205-kazachij-den.html>

<http://www.visti.net.ua/culture/278-qmriyaq-o-zale.html>

<http://www.sp->

[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=8850&mhnews_page=1](http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=8850&mhnews_page=1)

<http://www.sp->

[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=21662&mhnews_page=15](http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=21662&mhnews_page=15)

<http://www.sp->

[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=14462&mhnews_page=30](http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=14462&mhnews_page=30)

<http://www.sp->

[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=9351&mhnews_page=50](http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=9351&mhnews_page=50)

<http://www.sp->

[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=6171&mhnews_page=85](http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=6171&mhnews_page=85)

<http://www.sp->

[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=6503&mhnews_page=80](http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=6503&mhnews_page=80)

<http://www.sp->

[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=8591&mhnews_page=55](http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=8591&mhnews_page=55)

<http://www.sp->

[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=10918&mhnews_page=44](http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsid=10918&mhnews_page=44)

<http://izbirkom.od.ua/content/view/806/39/>

Отаман Задністрової Січі,
Генерал-осавул УК

В.Я.Тимофєєв

Старшина козацтва межиріччя Дунай-Дністро.

Козацький хор.

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я

**№ 1 (379)
СІЧЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Чесць – нікому!*

Прочитай та передай товаришу!

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩАННЯ РОБОТИ В ОРГАНІЗАЦІЯХ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА (за матеріалами річних звітів курінних отаманів Задністрової Січі)

I. КОРОТКА ІСТОРИЧНА ДОВІДКА ЩОДО КОЗАЦТВА ДУНАЙ-ДНІСТРОВСЬКОГО МЕЖИРІЧЧЯ.

Населення Дунай-Дністровського міжріччя має давні козацькі традиції.

Перша значна хвиля переселенців-козаків опинилася в Буджаку після 1710 року – це були мазепинці. До сьогодні їх нащадки мешкають у Старій Царичанці. До речі, лише у цьому козацькому селі на фронтонах дахів - дерев'яні чотиригранні прикраси у формі пернача – символи отамано-полковничої влади (у цьому будинку мешкає козак!).

Після руйнації Запорозької Січі (1775 рік) козацька маса розійшлася по величезних земельних просторах, зокрема й по півдню України, забравши з собою ті вільні думки, проти яких Катериною II було влаштовано погром. Знищення основної організації українського козацтва, Наддніпрянської Січі, не завадило виникненню нових формувань такого типу.

Козаки розселилися в перші роки після виходу з Запоріжжя в Очаківській окрузі, на Березані, по Тилігулу, біля Хаджибею і Балти, у пониззі Дністра від Акермана до Бендер, в Буджаку, в дунайських гирлах – у Вилковому, Кілії, біля Тулчи й Галаца.

Приймаючи до себе козаків, Туреччина послаблювала позиції Росії на півдні. Козакам надавалася земля для заснування Січі в пониззі Дністра – в Кучурганах, Акерманському повіті, озброєння і коні. Але козацтво виявилось об'єктом політичної гри між

Росією і Туреччиною (царський уряд Росії вимагав повернення козаків), тому було вирішено переселяти козаків за Дунай.

За час русько-турецької війни 1787-1791 рр. задунайські запорожці створили свою військову організацію і закріпилися на певний час в гирлі Дунаю та розмістили свій Кіш в Дунавцях – в Катирлезі (Очаківська округа відійшла до Росії), а також в місцях нижче Старої Кілії на острові.

Протяжність південних кордонів Російської імперії була відома не тільки козацтву на Україні. Запорозькі козаки, що розходилися по великих південних просторах, зустрічалися тут з представниками некрасівських і донських козаків.

Поступове переселення їх на Буджак почалося ще з 1709 року (після поразки повстання донських козаків під проводом К.Булавина), а далі один з повсталих отаманів – Г.Некраса привів своїх козаків із сім'ями з Кубані. Переселення мало два потоки: один йшов в Анатолію, другий – в Дунайську дельту. З'явилися некрасівці і в пониззі Дністра. Тікали за Дунай і донські козаки. Частина їх лишилася в Буджаку після російсько-турецької війни 1768-1774 рр. Сучасні поселення некрасівців – Вилкове (стара назва - Липованське), Приморське (стара назва Жебріяни) Кілійського району Одеської області, Кислиця, Муравльовка, Стара та Нова Некрасівки Ізмаїльського району Одеської області, Тучков (район міста Ізмаїл; у XIX ст. – один з головних центрів старобрядництва в Європі).

В середині серпня 1787 року розпочалася друга за царювання Катерини II війна з Туреччиною. Османська імперія прагнула повернути Крим, приєднаний до Росії у 1783 р. Російська імперія, з свого боку, мала на меті утвердитися в Північному Причорномор'ї і розширити свої володіння в цьому районі і на Південному Кавказі.

З початком війни російське командування відчуло гостру потребу у збільшенні свого військового контингенту, особливо за рахунок бійців, що добре знали театр воєнних дій і противника та бойові якості яких були загальновідомі. Тому уряд змушений був звернутися до колишніх запорожців, які лишилися в Україні. Восени на базі утвореного у 1783 р. полку запорозьких козаків (один з заходів російського уряду, спрямованих на повернення задунайських козаків до Росії) почалося формування козацького війська. Указом від 22 січня 1788 р. воно одержало назву Війська вірних козаків, у протизвагу „невірним” задунайським запорожцям. Очолили його колишні запорозькі старшини. Кошовим було призначено Сидора Білого, суддею Антона Головатого, кіннотою командував Захар Чепіга.

Незабаром за героїзм і мужність, виявлені у боях в Причорномор'ї, в тому ж 1788 р. воно було перейменовано в Чорноморське козацьке військо.

Ще в ході війни, в 1790 р., Кіш Чорноморського козацького війська розділив територію між Бугом і Дністром, яку заселяли козаки, на три полкових паланки (окружні управління) – Подністрянську, Березанську, Кінбургську (тепер Одеська, Миколаївська та Херсонська області). Вони очолювалися призначеними Кошем старшинами і паланковими полковниками. Кожна паланка включала в себе декілька козацьких поселень.

На території, яку займала Подністрянська паланка, виникли поселення чорноморців по Дністру: Біляєвка, Калаглія, Кучургани, Глинна, Чобручи, Незавертай, Голоківка, Аджидер, Яська та багато інших. За далеко не повними даними, на 1792 р. у Подністрянській паланці існувало 30 селищ, в яких проживало близько 1500 козацьких родин. Крім того, виникло багато хуторів і поселень при риболовецьких заводах, по річках та лиманах.

Центром Чорноморського козацького краю і Подністрянської паланки стала Слободзея, де проживало 130 козацьких родин. Тут знаходилася військова резиденція.

На початку XIX ст. відносини між Росією та Туреччиною настільки загострились, що привели до війни 1806-1812 рр. В листопаді-грудні 1806 р. російські війська оволоділи Бессарабію, за виключенням Ізмаїла. Вихід в цей район поставив перед російським командуванням питання про взаємовідносини з біглим сюди українським і російським населенням і задунайськими запорожцями. Зокрема, у фортеці Браїлів, що була оточена російськими військами, знаходилося до трьох тисяч дунайців. Генерал-лейтенант О.Ф.Ланжерон, який командував корпусом на Дунаї, писав в січні 1807 р., що задунайські козаки можуть „наносити шкоду більш, ніж турки і татари”. Тому російське командування вжило низку заходів, щоб залучити задунайських запорожців на свій бік, обіцяючи їм всі пільги, якими користуються чорноморці на Кубані. Все це мало певний ефект. Збігле

населення було зацікавлене в легалізації свого положення, а задунайські запорожці опинилися в районі дій російської армії.

Враховуючи успіхи у формуванні волонтерського полку з задунайських запорожців і збіглого українського населення, було вирішено створити на Дунаї козацьке військо, давши йому найменування Усть-Дунайського.

20 лютого 1807 р. Усть-Дунайське Буджацьке козацьке військо було офіційно затверджено указом Олександра I. Столицею війська було призначено Аккерман (сучасний Білгород-Дністровський).

Уряд, зацікавлений у швидкому заселенні ново приєднаної Бессарабії, дозволив усть-дунайцям селитися в Придунайських степах на правах колоністів. На протязі 1815-1817 рр. в Бессарабію з-за Дунаю вийшло кілька груп козаків, які разом з усть-дунайцями оселилися в Ізмаїльському повіті, заснувавши в 1818 р. с. Дракуля (тепер с. Трудове Кілійського району Одеської області). Незабаром тут нараховувалося вже 45 козацьких родин. В 1820 р. друга група усть-дунайських козаків і задунайських запорожців, незважаючи на опір земської поліції, в кількості 38 родин оселилася в Акерманському повіті, заснувавши с. Акмангіт (тепер с. Білолісся Татарбунарського району Одеської області). Частина задунайців у 1823 р. переселили в Ізмаїльську колоністську округу, де засновано с. Новопокровське (тепер с. Покровка Ізмаїльського району Одеської області).

У зв'язку із збільшенням населення в Акмангіті частина задунайських запорожців і усть-дунайських козаків перейшла на нове місце в Акерманському повіті, де в 1827 р. заснувала с. Старокозаче (тепер в Білгород-Дністровському районі Одеської області).

Створення на Дунаї Нової січі, як про це пішли чутки на Україні, викликало серед селянства надії на відродження козацтва. Це призвело до значних втеч населення до Дунайської Січі, що прискорило ліквідацію війська.

Після ліквідації Усть-Дунайського козацького війська переважна більшість козаків лишилась в Бессарабії. Усть-дунайці та задунайські запорожці, які переселялися до них, на протязі 20-х рр. неодноразово зверталися до державних установ з домаганням створення в краї козацького війська, з центром в с. Акмангіт.

Російсько-турецька війна, яка розпочалася в 1828 р., пожвавила клопотання козаків. Ці прагнення співпали з намаганням командування збільшити військовий контингент Дунайської армії. В червні 1828 р. уряд дозволив сформувати в Акерманському повіті Бессарабії козацьке військо, яке одержало назву Дунайського (з 1856 р. Новоросійське; проіснувало до 1869 р.), з усть-дунайців, задунайських запорожців, що оселилися в Бессарабії до 1828 р.

До війська були зараховані села Акерманського повіту Акмангіт (Білолісся), Старокозаче і Волонтирівка (Молдова).

В 1836 р. до війська були приєднані села Михайлівка, Костянтинівка, Новотроїцьке, Миколаївка, засновані відставними солдатами, та село Петрівка, в якому мешкали селяни-переселенці з Курської губернії (тепер в Білгород-Дністровському, Кілійському, Саратовському районах Одеської області). Через три роки були приєднані заселені циганами села Фараонівка та Каїри (останнє – с. Крива Балка; обидва в Саратовському районі Одеської області).

За Паризьким миром 1856 р. частина козацької території з станицями Миколаївка та Новотроїцька відійшла до Молдавського князівства. Замість цих земель війську було дозволено придбати у поміщика К. Зіро селище Байрамча, незабаром перейменоване в Миколаївку-Новоросійську.

Центр управління війська розміщувався в станиці Волонтирівка. Однак в зв'язку з тим, що в цій станиці не було необхідних помешкань, військове правління до 1856 р. знаходилось в Акермані (нащадки козаків живуть в місті й дотепер). Після придбання військом Миколаївки-Новоросійської воно переїхало в цю станицю. В середині 60-х рр. там знаходились майже всі головні військові установи: шпиталь, головний військовий храм св. Миколи Чудотворця, поштова станція та училище.

Дунайське військо мало нести прикордонну службу на Дунаї, Пруті та по Чорноморському узбережжю до Дніпра, внутрішню службу в Бессарабській та Херсонській губерніях, утримувати гарнізони в Ізмаїлі та Акермані. Притягувалися вони для виконання й інших завдань.

В 1856 р., 11 липня, в зв'язку з відторгненням від Росії за Паризьким миром дунайської частини Бессарабії, військо було перейменовано в Новоросійське. З цього часу воно несло кордонну службу на лінії Болград-Татарбунари і далі по Чорноморському узбережжю. Козацькі гарнізони з'явилися в Руській Іванівці, Удобному, Козацькому, Турлаках, Папушойях (Переможному) Білгород-Дністровського району Одеської області.

У грудні 1868 р. в зв'язку з загальною реформою козацьких військ Новоросійське козацьке військо оголошувалося ліквідованим. Це було останнє козацьке військо на терені сучасної України.

Мужність і хоробрість, патріотизм, любов до волі й батьківщини, демократизм, взаємодопомогу, високі моральні цінності лишило козацтво в спадщину українському народу. Не випадково в огляді Одеської військової округи за 1871 р. підкреслювалося, що в українцях „й до цього часу добре зберігається пам'ять про вільне козацтво”, а задунайський запорожець Ананій Коломієць, закінчуючи розповідати Федору Вовку про Задунайську Січ, висловив невмирущі, сповнені глибокої віри в козацтво і його спадкоємців, слова: „А за нас... то наше не пропаде... Досі не пропало, то вже й не пропаде!.. Нашого насіння ніхто не скоренить!”

В кінці ХІХ століття, при проведенні перепису населення Російської імперії, близько 70% мешканців Акерманського повіту вважали себе або козаками, або вихідцями з козаків...

В умовах незалежної України 1918 року знову, в новій якості, відродилося козацтво. Воно відіграло важливу роль в політичному і культурному житті, разом з усім народом будувало Українську суверенну державу, головною військовою силою якої стало селянське ополчення “вільних козаків”, січових стрільців, українських козацьких дивізій сірожупанників, синьожупанників...

В ті роки на Одещині (й зокрема на Аккерманщині) козацькими були загони селянської армії батьки Махна, Чорноморське повстанське козацьке військо (загони отаманів С.Заболотного, Дерев'яги, Я.Кошового, Солтиса, Боровського, Кіршула, Карого, Коваленки, Стратіївського, Солоненка, І.Деркача, Бондаренка, Шевченка), Одеського українського військового Коша (отаман - І.Луценко), Гайдамацькі куріні (отаман – О.Сахно-Устимович), Союзу української молоді (Одеська Січ)...

Дуже важливим, з огляду на комплекс складних сучасних проблем, залишаються роль і місце козацтва у соціальному, економічному та політичному житті Задністров'я. Тут громадський рух за відновлення козацтва розпочався на початку 90-х рр. ХХ ст. Зацікавлення своїм минулим та генетична пам'ять поряд з активізацією політичного життя покликали до виникнення багатьох (неформальних та формальних) – міських, районних, сільських, обласної, регіональної громадських організацій козацького спрямування.

Козацтво на Задністров'ї пройшло ряд етапів розвитку:

1988-1991 – «Перебудови» (створення неформальних козацьких гуртів в Білгороді-Дністровському, Адамівці);

1992-1996 – «Перехідний» (створення неформальних та формальних козацьких громадських організацій, активізація їх діяльності – Задністрове земляцтво Всесвітньої спілки козаків – отаман М.Слепухін, Адамівський курінь – отаман В.Тимофєєв; Буджацьке січове козацьке військо – отамани І.Деордиця, кн. В.Долгорукий-Аргутинський, М.Склярєнко; Білгород-Дністровська паланка – отаман Л.Городецький; початок роботи із вивчення козацької виховної спадщини в Білгород-Дністровському училищі Південноукраїнського державного педагогічного університету – викладачі В.Юрченко, В.Лобанова, О.Виштак, І.Головань);

1996-2000 – «Реєстровий» (державна реєстрація козацьких громад, залучення козаків до співпраці із владою; створення шкіл козацько-лицарського виховання та джурових осередків в школах – Долинівській - Т.Тома, М.Долгошеєнко, Т.Молчанова; Старокозацькій та Молозькій – І.Лісіцин; Адамівський – В.Тимофєєв, П.Лавриненко, В.Гриценко, В.Вронська, Н.Галицька, К.Граждан, Р.Буравицька, І.Корженко; Випаснянській №1 – В.Гавриленко);

Із 2000 року – «Сучасний» (створення районної Координаційної ради з питань розвитку козацтва при голові райдержадміністрацій - голова П.Ігумнов; прийняття районних заходів (2002-2005 рр.) та Програми розвитку Українського козацтва (2008-2010 рр.);

створення джурових осередків в школах: Турлацькій - Т.Тодорова, В.Чумаченко, Л.Коваленко; Вигінській – В.Біленко, А.Берлізов, О.Вдовиченко, М.Поліщук; Старокозацькій - Ю.Щербина; Випаснянській №2 - А.Кривенко; Салганській – Ю.Назарук, І.Мельникова, О.Тиханська, В.Шевченко, О.Рябченко; козацьких художніх колективів: духовий оркестр - С.Радченко; хор української народної пісні «Мрія» - І.Зорило; ансамбль української народної музики «Веселка» - М. та В. Нікіруї; ансамбль української народної музики «Гроно» та гурт «Русичи» - Б.Нікіруї; народна хорова капела – пошуково-дослідницький фольклористичний гурт «Алкалія» Будинку культури с. Старокозаче - В.Вареник; створення нових козацьких організацій: Білгород-Дністровський Кіш – отамани В.Гавриленко, О.Мица; Окружний полк ім. П.Орлика – отамани О.Царенков, М.Врублевський; Окремий курінь ім. С.Білого – отаман П.Городниченко; курінь Війська Запорозького – отаман М.Возний; районове товариство УКЗ – отаман В.Білоус; Задністрова Січ – отаман В.Тимофєєв; жіноча громада – керівник Л.Горлачова; військово-спортивний клуб «Патріот» - керівник В.Гавриленко; клуб «Козачка» - керівник О.Шепельська).

Й надалі я прогноую ріст кількості козацьких організацій та якості їх роботи із приходом у козацтво осіб – носіїв нових ідей.

II. СУЧАСНИЙ СТАН КОЗАЦТВА МЕЖИРІЧЧЯ ДУНАЙ-ДНІСТРО.

Проблеми становлення Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі були пов'язані з розмитістю дійсних пріоритетів козацького відродження, руйнацією родових козацьких зв'язків та втратою традиційного середовища. Незважаючи на це, протягом 1992-2009 рр. місцеві козаки зробили достойний вклад у справу реального втілення козацької ідеї в суспільстві. Створена Концепція розвитку Задністровського козацтва.

Друкувалися та друкуються козацькі газети (редактор генерал-осавул УК В.Тимофєєв): „Козацький вісник” (1991-1998), „Козак” (1998-2001), „Річ про Адамівську Січ” (2001-2003), „Річ про Буджацьку Січ” (2004-2006), „Річ про Січ” (2007), „Козацтво Задністров'я” (2008), „Козак Задністров'я” (з 2009), регіональна газета козаків межиріччя Дунай-Дністро „СІЧ” (з 2008 року). Видано багато книг.

Працювали й працюють в сучасному Задністров'ї:

козацькі організації – Задністрове земляцтво Всесвітньої спілки козаків (останній отаман - покійний козацький полковник М.Слепухін), Буджацька Січове козацьке військо УК (отаман – генерал-хорунжий УК М.Склярєнко), Білгород-Дністровська паланка УК (отаман – полковник УК Л.Городецький), Білгород-Дністровський Кіш УК (отаман – полковник УК В.Гавриленко), Окружний полк ім. П.Орлика УК (отаман – полковник УК М.Врублевський), Окремий курінь ім. С.Білого УК (отаман – полковник УК П.Городниченко), курінь Війська Запорозького (отаман – полковник ЗСУ М.Возний), районове товариство УКЗ УК (отаман – полковник УК В.Білоус), жіноча громада УК (керівник Л.Горлачова), Задністрова Січ УК (отаман – генерал-осавул УК В.Тимофєєв), військово-спортивний клуб «Патріот» (керівник полковник УК В.Гавриленко), клуб «Козачка» (с. Петрівка), Кілійський районний осередок Соборного Козацтва України (А.Палій), Ізмаїльський районний осередок Придунайсько-Ізмаїльського козацького товариства (Ю.Закіров), Ізмаїльський міський курінь „Наливайко” (А.Гриченко), Ізмаїльська паланка МГО Козацтво Запорозьке (М.Підопригора), Саратське районне козацьке товариство ЧКВ ВГО УК (С.Іванов), Татарбунарське районне товариство ЧКЗ УК (О.Гусаренко);

козацькі художні колективи – духовий оркестр (керівник сотник УК С.Радченко), хор української народної пісні «Мрія» (керівник – полковник УК І.Зорило), ансамбль української народної музики «Веселка» (керівник - полковник УК М.Нікіруї), ансамбль української народної музики «Гроно» та гурт «Русичи» (керівник – осавул УК Б.Нікіруї), народна хорова капела – пошуково-дослідницький фольклористичний гурт «Алкалія» Будинку культури с. Старокозаче (керівник – В.Вареник);

навчальні заклади, що працювали та працюють в напрямку козацького виховання – Білгород-Дністровське училище Південноукраїнського державного педагогічного університету (викладачі – В.Юрченко, В.Лобанова, О.Виштак, І.Головань), Старокозацька та Молозька школи (військовий керівник І.Лісіцин, вчитель Ю.Щербина), Випаснянська №1

школа (військовий керівник В.Гавриленко), Випаснянська №2 школа (військовий керівник А.Кривенко), Вигінська школа (колишній директор В.Біленко, учитель фізичної культури А.Берлізов, директор О.Вдовиченко, учитель фізичної культури М.Поліщук), Долинівська школа (директор Т.Тома, завуч М.Долгошеєнко, педагог-організатор Т.Молчанова), Турлацька школа (директор Т.Тодорова, вчитель В.Чумаченко), Адамівська школа (директор В.Вронська, завуч П.Лавриненко, педагог-організатор В.Гриценко), Салганська школа (директор Ю.Назарук, завуч І.Мельникова, педагог-організатор О.Тиханська, учителі В.Шевченко, О.Рябченко).

Враховуючи історичну роль козацтва в заселенні та формуванні історико-культурної складової господарства Задністров'я, з метою взаємодії органів виконавчої влади та громадських організацій у здійсненні заходів щодо відродження і розвитку історичних, патріотичних, господарських та культурних традицій Українського козацтва, залучення його державотворчого потенціалу до розбудови України, на виконання Указу Президента України «Про заходи з підтримки розвитку Українського козацтва» було здійснено такі заходи:

1. В травні 2007 року створена Координаційна рада з підтримки розвитку Українського козацтва при голові Білгород-Дністровської районної державної адміністрації. Голова Координаційної ради – заступник голови районної державної адміністрації П.М.Ігумнов.

2. В червні 2007 року створена Рада керівників громадських організацій козацького спрямування при голові Білгород-Дністровської районної державної адміністрації. Голова Ради – начальник відділу організаційного забезпечення діяльності органів Білгород-Дністровської районної ради, генерал-осавул УК В.Я.Тимофєєв.

3. Розроблена й прийнята Програма розвитку Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі на 2008-2010 роки (Рішення №132-V 11-ї сесії Білгород-Дністровської районної ради V скликання від 25.07.2007 року).

4. Згідно Програми розвитку Українського козацтва в районі робота щодо підтримки розвитку Українського козацтва ведеться в таких напрямках:

А. ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНА РОБОТА

1. В козацьких товариствах району розроблені заходи щодо виховання молоді на засадах патріотизму, демократії, високої моралі та захисту Батьківщини (Адамівський, Старокозацький, Приморський, Шабівський, Козацький курені).

2. Разом з міськвійськоматом проробляється питання щодо удосконалення програми допризовної підготовки молоді до військової служби, з урахуванням кращих традицій Українського козацтва (Відп. керівник методоб'єднання вчителів ЗВ Кривенко А.К.).

3. Впроваджуються навчальні програми з історії військового мистецтва Українського козацтва в Адамівській, Біленківській, Старокозацькій, Долинівській, Вигінській школах району.

4. Розроблено пропозиції щодо участі козацьких громадських формувань сприяння в охороні державного кордону, наданні допомоги в ліквідації наслідків стихійного лиха та інших надзвичайних ситуацій, в охороні громадського порядку та профілактиці правопорушень, державній лісовій охороні, рибінспекції в Адамівській, Старокозацькій, Староцаричанській сільських радах. В цих радах відбувається формування козацьких громадських загонів з охорони громадського порядку.

5. Проробляється питання щодо створення районно-міського об'єднаного штабу як організаційно-координаційного і методичного центру Українського козацтва й виконавчого органу Ради при міському голові та голові районної державної адміністрації .

Б. СТВОРЕННЯ, ВІДТВОРЕННЯ, ВІДНОВЛЕННЯ ТА ОХОРОНА ЗАПОВІДНИХ МІСЦЬ І ОБ'ЄКТІВ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

1. Внесено пропозиції щодо відновлення історичних назв вулиць в колишніх козацьких станицях, об'єктів соціально-культурного та іншого призначення, пов'язаних з історією Українського козацтва.

2. Створюється реєстр об'єктів історико-архітектурної спадщини Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі, здійснюється облік нерухомих пам'яток історії та культури, що пов'язані з історією Українського козацтва

3. Розробляється програма створення на базі Адамівської школи козацько-лицарського виховання культурного козацького Центру з співочим полем, козацьким вишколом тощо (Відп. Вронська В.М., сільський голова).

4. З метою облаштування колишньої Акерманської-Подністрянської козацької Січі (1775-1780) створюється програма її комплексного відтворення «Білгород-Дністровська Січ», де передбачено створення сучасної туристичної інфраструктури для належного обслуговування відвідувачів.

В. ОСВІТА І ВИХОВАННЯ

1. Розроблено сучасні науково-методичні рекомендації для впровадження козацько-лицарського виховання (зокрема духовного) у загальноосвітніх навчальних закладах (науково-методичні посібники – В.Тимофєєв «Теорія та практика козацького вишколу» у 2 тт., В.Тимофєєв «Козацький вишкіл» у 2 тт). За цією програмою працюють Адамівська, Долинівська, Вигінська, Турлацька школи. Починають працювати Старокозацька, Петрівська, Біленківська, Бритівська школи. Посібники є в бібліотеках.

2. Проробляється питання щодо створення на базі козацьких товариств дитячих козацьких таборів «пластунів».

3. Створена громадська патріотична дитячо-юнацька організація «Молода Січ» Білгород-Дністровського району; запроваджується в навчальних закладах та закладах позашкільної роботи дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» (Джура) як форма військово-патріотичного виховання, спортивно-масової та оборонно-масової роботи.

Г. КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА

1. Взято шефство на козацькими художніми колективами: хор «Мрія», духовий оркестр, ансамблі «Веселка», «Гроно», «Алкалія», «Соколята».

2. Створюється козацький фонд для підтримки молодих талановитих козачат, дітей-сиріт.

3. Проробляється питання щодо створення музею Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі.

Д. НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА, ПРОПАГАНДИСТСЬКА ТА ВИДАВНИЧА РОБОТА

1. Продовжується випуск щомісячного козацького вісника Білгород-Дністровського району «Козацтво Задністров'я».

2. Досліджуються та публікуються в ЗМІ матеріали про писемні і матеріальні пам'ятки історії та культури Українського козацтва, розроблено пропозиції щодо їх охорони і збереження в музеях.

3. Посадові особи райдержадміністрації, райради, керівники громадських організацій козацького спрямування постійно виступають в газетах, радіо з роз'яснювальними і пропагандистськими виступами про розвиток Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі, його ролі в суспільстві.

4. Продовжено випуск серії книг про Українське козацтво Білгород-Дністровського району (перелік цих книг в V розділі Доповідної).

Е. ФІЗКУЛЬТУРА, СПОРТ, ТУРИЗМ

1. Планується створити козацький туристично-спортивний та оздоровчий табір дитячого відпочинку.

2. На базі козацьких товариств планується створити туристичний маршрут (зокрема кінний) по місцям козацької слави Білгород-Дністровського району.

Ж. ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Впроваджується комплексна програма господарської діяльності Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі (в тому числі організації та підтримки селянських (фермерських) господарств і колективних сільськогосподарських підприємств, кооперативів, садівницьких та господарських товариств, промислів тощо).

2. Створено Центр господарсько-комерційних проектів козацтва Білгород-Дністровського району.

3. Створено цільовий позабюджетний фонд Українського козацтва для його відродження, розвитку та підтримки.

З. ПРИРОДООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Розроблена довгострокова програма охорони місць та об'єктів, пов'язаних з історією Українського козацтва, а також розроблений спільний план заходів місцевих органів Міністерства екології та природних ресурсів з козацькими товариствами.

2. На базі козацьких товариств створюються екологічні стани.

К. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Розроблена та впроваджена Білгород-Дністровська районна система інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності Ради. Створена в мережі Інтернет Веб-сторінка Задністрового Українського козацтва.

2. Забезпечено збирання та опрацювання економічної, наукової, екологічної та іншої інформації щодо її використання для здійснення статутної діяльності козацьких товариств.

III. ПРОБЛЕМИ.

Офіційна українська педагогіка не заперечує того, що козацтво стало найдосконалішою формою вияву генетично закованих здібностей і можливостей нашого народу. І тому в концепції національного виховання реалізація науково обгрунтованих і випробуваних історією козацько-лицарських виховних традицій – вважається одним із найефективніших українознавчих підходів у навчально-виховній роботі.

Турбує сумна історія нашої української педагогіки: з уходом ентузіаста тихо конає й його ідея; добре якщо ентузіаст зможе описати свій досвід, залишивши його на шпальтах історії педагогіки; а якщо ні? Тоді досвід зовсім зникає ...

Адамівській школі пощастило: її директор описав досвід роботи педагогічного колективу школи козацько-лицарського виховання; іншим школам Задністров'я поталанило не так ... Багато матеріалів їхньої роботи вже зникли, багато чого не запам'яталось ... Тому досвід цих шкіл не подано належним чином, фрагментарно; та ще й самі педагоги не розуміють важливості своєї роботи ...

Але, як би не було, загально визнано, що у період моральної кризи, дегероїзації і деморалізації значної частини нашого суспільства творче відродження культурно-освітніх і виховних козацьких традицій – одна з необхідних і найважливіших граней зміцнення могутності України.

Практично в усіх країнах були різні воєнізовані групи населення, які виконували специфічні функції, пов'язані з військовою службою (Іспанія – реконкистадори, Швейцарія – кнехти, Балкани – гайдуки, клефти, граничари, Україна – козаки, гайдамаки, Індія – гуркхи, Японія – самураї). Виникало військово громадянство в період смут, в умовах прикордонних конфліктів, релігійних війн і війн за національну незалежність, здійснення колонізацій. На початкових етапах існування основним заняттям таких громадств була війна напіврозбійницького характеру. Однак пізніше вони або переходили на службу до держави на договірних началах, або зезали...

Логіка історичного процесу невблаганна – при закритті “прикордонних” зон потреба в відважних й умілих вояках-колонізаторах минає.

Але козацтво (зокрема, на Буджаку) проіснувало до початку ХХ століття. Цьому сприяли такі причини:

- існування територій, що потребували колонізації (до речі, наш Буджак); це виступало своєрідним “гарантом” існування козацтва, найбільш пристосованого для рішення колонізаційних завдань;

- в державі, в якій є феодалні пережитки, із режимом, що спирався на досить вузьку соціальну базу, козацтво як опора самодержав'я було “приречено” на “підтримку” із боку уряду й “захист” від розмиву як військового стану.

По мірі укріплення державності й експансії держави на прикордонні території у козацтва не було іншого шляху, як увійти до державного організму на умовах відбуття служби, збереження, з поступовим відмиранням декількох вольностей або зникнення козацтва загалом. Що й відбувалося в пореформений період, а завершилися ці процеси в роки громадянської війни й сталінської модернізації...

Вже до початку Першої світової війни козаки були лише військовою силою з неефективною економікою й були анахронізмом, який пережив свою доцільність для держави. Процес індустріалізації, модернізації, репресивні міри знищили ідентичність козаків, від них залишились лише легенди...

Відбулася втрата традицій через фізичне винищення значної частини козаків і членів їхніх сімей (1919-1920 роки – “розкозачування”), депортації козацького населення в інші місця (20-30-ті роки ХХ століття), а в місцях традиційного проживання – розбавлення чужинцями-некозаками (20-40-ві роки ХХ століття). В Буджаку – теж саме, тільки ворогом місцевого козацтва виступала боярська Румунія. Такий стан був на початок 90-х років ХХ століття, коли в Радянському Союзі почався бурхливий рух визволення від гніту тоталітарного комуністичного режиму, відомий під назвою “перебудова”.

Модернізація держави порубіжжя ХХ-ХХІ століття в якості свого природнього слідства припускала певне пошавлення зацікавленості до політичної архаїці та традиціоналізму. Концепт “світлого майбутнього” який характерний для радянської епохи, було змінено на “світле минуле”. Практичною проявою цього “кидка назад” стало виникнення багатьох організацій, які будувалися на основі середньовічних, за своєю суттю, політико-правових, соціальних понять: стану, корпоративізму, жорсткої ієрархічності. Як гриби після дощу, виникали численні дворянські зібрання, купецькі гільдії та ін. Одним з яскравих проявів подібного роду став рух за “відродження козацтва”.

Ще до розпаду СРСР лідери й активісти нового руху оголосили головною своєю метою “відродження” козацтва. Це поняття до теперішнього часу залишається ключовим для всіх програмових документів українських некозаків. Із самого початку їх ідеологи сприймали історичне минуле як норму, яку необхідно відновити. Це виразилося в різних формах: від атрибутики (відродження козацьких прапорів – Задністрове земляцтво) до висування територіальних претензій до сусідів, які займають “козацькі землі” (Буджацька Січ). Стихийний рух відродження козацько-лицарських традицій в Україні започаткував

І етап загальноукраїнського козацького відродження. Хронологічно цей етап охоплює події 1984 – 1991 рр. і характеризується відновленням зацікавленості історією українського козацтва та власною родовою спадщиною. Саме тому виник дещо

романтичний потяг до славного козацького минулого. Ще одним доказом активізації козацького відродження в Україні (зокрема на Буджаку) стала активізація політичного життя під гаслом визволення України.

У 1989-1999 роках козаків “опікувало” керівництво КПРС та КПУ. “Перебудову” політичної лінії КПРС-КПУ по відношенню до козацтва, яка намітилася в кінці 1980-х років, можливо пояснити декількома причинами.

По-перше, партійному керівництву необхідно було тримати під контролем процес формування багатопартійності, а відтак, й громадські течії, які виникали в результаті цього руху.

По-друге, в умовах кризи офіційного світогляду, КПРС потрібні були нові ідеологеми.

По-третє, якийсь новий рух повинен був стати одним з важелів протидії українському РУХу Чорновола, інструментом його стримування. Тоді ж й пройшов перший розкол (козацтво РУХу й “реєстровці”). Подальші політичні події (серпневий путч 1991 року, президентські, парламентські, місцеві вибори та ін.) показали, що ідея “загальнокозацької єдності” (як і в 1917-1922 роках) приносилась в жертву політичним пристрастям (на Буджаку – розгром Задністрового земляцтва, Буджацької Січі).

Гасло визволення України стало у 1990 році прапором єднання всіх тих, хто сприймав козацтво як споконвічну силу, що виборювала волю України. Наслідком цього стало об’єднання козацьких осередків в єдине Українське козацтво. В цей час перебування у лавах Українського козацтва було певним випробуванням на мужність (на Буджаку – перебування в лавах Білгород-Дністровській паланці), бо офіційна влада почала ставитись до цієї структури відверто вороже. Поряд із цим невизначеність пріоритетів, брак досвіду і авторитетних провідників суттєво ускладнювали розбудову козацьких структур. Саме тому піднесення 1990-1991 рр. не було належним чином використано у справі становлення підвалин Українського козацтва. Після здобуття Україною незалежності те, що об’єднувало і вело вперед козацькі структури, зникло.

В нових умовах 1992 р. розпочався II етап відродження козацької спадщини на Україні. Він, насамперед, характеризувався пошуком пріоритетів у розбудові Українського козацтва. На жаль, впливи родових козаків і тих, хто розумів необхідність орієнтації на спадкові цінності козацького лицарства, були слабкими. За таких умов виявилась відсутність єдності і намагання підмінити традиційний козацько-лицарський істотний критерій чим завгодно:

- абстрактним патріотизмом;
- козацькими демократичними традиціями;
- бізнесово-господарчою та фермерською діяльністю;
- охоронною діяльністю;
- клубами “козацького відпочинку”;
- іншим.

Наслідком цього стала розмитість та відсутність єдиного підходу до визначення критерію приналежності до козацького товариства (відповідно до сутності історичної козацької спадщини). Результатом цього стала криза і дезорієнтація Українського козацтва у середині 90-х рр. XX ст. Найяскравішим виявом цього стало утворення паралельних місцевих та загальноукраїнських козацьких організацій (утворення на Буджаку багатьох радонових та обласних структур). Так розпочався III етап козацького відродження в Україні, коли штучність та формалізація цього процесу набули загрозливих розмірів.

Починаючи з кінця 2001 року можна виділити IV етап козацького відродження. Він характеризується посиленням уваги держави до розвитку козацьких структур і зустрічним прагненням отримати державну підтримку зі сторони більшості новітніх козацьких об’єднань. Ця тенденція нагадує ситуацію кількарічної давнини в Росії, коли козацький рух було поділено на реєстровий і на нерєстровий, хоча цілий ряд проблем так і не було вирішено. Для ситуації з відродженням козацького руху в Україні ця перспектива є неоднозначною, бо цей рух є занадто кволим, розрізненим і слабо пов’язаним з традиційним родовим устроєм. Такий стан речей загрожує повною формалізацією українського козацького відродження.

Козацькі організації стоять відокремлено у загальній масі об'єднань громадян за інтересами, соціальним статусом чи грішми. Нечасті публікації в пресі, присвячені козакам, в основному стосуються або парадної сторони їхньої діяльності (усі про перебіг Великих Рад і масових нагороджень самодіяльними орденами), або фінансових сторін особистісних конфліктів усередині козацького руху. Насправді за парадним антуражем – усіякими шароварами, вольтижуванням і клонуванням гетьманів – від очей широкої громадськості ховаються цікаві процеси.

У запеклій боротьбі між комуністами, націонал-демократами козацтво займало скоріш вичікувальну, ніж активну позицію (хоча спочатку козацтво утворювалося як активні охоронно-штурмові загони РУХу – брало участь у хресних ходах, церемоніях покладання трав'янистої рослинності до підніжжя бронзових борців і антуражна охорона неформальних заходів РУХу).

Оскільки здобуття незалежності України відбулося мирним шляхом, призначення козацтва і його подальша доля змусила губитися в здогадах не тільки нове керівництво України, але і самих лідерів козацтва. Сотні молодих і фізично міцних чоловіків в козацькій формі опинилися на узбіччі політичних процесів (особливо це стосується Білгорода-Дністровського, де відбулася ліквідація гарнізону; сотні молодих офіцерів залишилися без роботи).

І війни ніякої ні з ким не було. Куди бідним січовикам податися? Поки козаки думали, закрилася остання ніша – рекет. Організована злочинність вже набрала бойовиків і козакам не знайшлося місця навіть серед “биків”. Можливо, це був як раз той випадок, коли інертність керівництва, його небажання що-небудь робити, зробила козацькому руху добру послугу. Практично ніхто з козаків – за одиничними випадками – не заплямував себе зв'язками з вітчизняними і закордонними мафіозі.

Таким чином, до середини 90-х років козацькі організації в Україні (і на Буджаку) виявилися в стані недофінансованості і недозатребуваності. Коли немає якоїсь об'єднуючої сили, цілком природно, в середині будь-якої організації починається пошук і “призначення” винних. Українське козацтво стрясає цілий ряд скандалів, розколів і виключень з рядів.

Головна проблема козацтва – визначити свою роль у соціально-політичному житті суспільства. Козацтво – соціально-політичний моноліт чи плід тимчасового компромісу між владою та частиною суспільства?

Спроба сучасних реформаторів збудувати нове суспільство з орієнтацією лише на економічні, ринкові розрахунки, неминуче провалиться. Суспільство засновується на ідеї моральності й цементується духовними прагненнями народу. Ідеологія козацтва фундується на таких засадах: Християнство (Православ'я), прагнення до “Народовладдя” та самоврядування в організації свого життя й на усвідомленні святого свого обов'язку – захищати рідну українську землю й українську державність (“Душу – Богу! Серце – Людям! Життя – Батьківщині! Честь – нікому!”). Це стало в перебігу віків свого роду генетичною особливістю козацького характеру. Й в сучасному суспільстві, коли значний відсоток населення України розгубив, не мав або розміняв свої ідеали на “речовизм” та долари, козацтво за рядом обставин стало найбільш стійким носієм національно-історичних традицій українського народу, здатне зіграти роль свого роду каталізатора громадської самосвідомості, очолити всенародний рух за відродження України-Батьківщини.

Сучасні зміни геополітичної ситуації (тероризм, територіальні претензії Румунії до України – Буджак) висунули на порядок денний питання про додаткові гарантії захищеності та безпеки, територіальної, державної цілісності, забезпечення мирного проживання населення, підтримка на достатньому рівні мобілізаційних ресурсів. Цими обставинами в теперішній час продиктована увага державних структур до українського козацтва.

На сучасному етапі в Україні, Російській Федерації та Білорусії козацтва відроджуються головним чином як громадські організації з культурологічними, господарськими, виховними, охоронними та іншими функціями. Трансформація цих організацій у військові не передбачається. В Придністров'ї на рівні Закону визначено, що козацтво виступає як громадський рух з воєнізованим характером діяльності, а головним його завданням є захист Вітчизни, сприяння зміцненню та розвитку державності і державної влади.

Нерозвиненість законодавчої бази відродження та розвитку Українського козацтва може бути пояснена тим, що процес розбудови козацьких організацій в Україні іде мляво. Істотною перешкодою розвитку козацтва є концептуальна невизначеність цього процесу.

Початок здійснення державної політики України щодо козацтва, як правило, пов'язують із прийняттям Указу Президента України (Л.Кравчук) за №141995 від 04.01.1995 року "Про відродження історико-культурних та господарчих традицій Українського козацтва".

Тоді ж почався процес з очищення лав козацтва від політичних екстремістів, із залучення до "відродження" менш ангажованих, але більш кваліфікованих лідерів. В цьому сенс "одержавлення" уособлює для козацтва в цілому позитивну тенденцію, бо дає йому шанс на приведення себе у відповідність з реаліями сучасного громадянського суспільства. Але рішення питань, пов'язаних із визначенням основ козацької служби, в майбутньому.

Можливо, включення козацтва в систему "держава" призведе до виникнення статусу військових козацьких спільнот, які будуть поєднувати в собі риси й держави й громадської організації.

Що є українське козацтво у минулому й сучасному часі? Що ми активно "відроджуємо" й намагаємось "використати"? Чи зможе козацтво зайняти свою нішу в ХХІ столітті? Як в сучасних умовах силами громадської організації відродити тип козака-лицаря? Як згуртувати таких людей? На якій основі відроджувати козацтво?

Історія українського державотворення переконливо свідчить про те, що в цьому історичному процесі, порівняно з іншими суспільно-політичними силами, козацтво відіграло вирішальну, провідну роль. Тому національні інтереси України вимагають створення державних документів, зокрема законів, постанов, які б сприяли дальшому розвитку українського козацтва як могутньої націотворчої і державотворчої потуги, залучення до його лав найширших верств співгромадян з метою пробудження і спрямування їхньої енергії на розв'язання історичних завдань, що стоять перед нашим суспільством і державою.

Факти неспростовно свідчать, що високі духовні набутки українського козацтва, його видатних представників – державних і політичних керівників, діячів науки і культури на сьогодні залишаються невідомими широким верствам нашого суспільства. Не пробуджена і незадіяна до конкретних державотворчих справ і не організована в козацькі форми інтелектуальна, духовна і практично-дійова енергія сотень тисяч наших співвітчизників; вона ще «дрімає», «спить» і не набуває продуктивних і ефективних, суспільно корисних форм, справ і чину державотворчого характеру.

Оформлення й згуртування козащини швидше відбувається в тих регіонах, де загострюються військові міжетнічні, міжнаціональні, міждержавні конфлікти (Кубань, Прикавказ'я, Придністров'я). Відсутність можливостей виконання військових функцій призводить (як показує досвід) до розброду і хитань у козацькому середовищі, яке в свою чергу веде до невизначеності подальшої долі і самого козацького з'єднання. Ситуація може змінитися лише за умови зміни пріоритетів козащини із військових на господарські й культурні. Це не означає, що козакам на державному рівні не може бути довірено охороняти кордони країни чи наглядати за правопорядком усередині держави (приклад – чергування козаків на ділянці Старокозацької прикордонної застави). Сучасні козацькі формування можуть стати повноцінною національною гвардією, яка буде поставлена на службу народу. У цьому випадку необхідна допомога держави. І не стільки матеріальна, скільки юридична. Саме на державному рівні мають бути вирішені питання щодо юридичного статусу козацьких військ.

Справжнє відродження козацтва на Україні почнеться тоді, коли до його лав увіллється молодь, що вболіває за народні справи, прагне кращого сьогодення та працює на духовне і матеріально багате майбутнє (молоді козаки, які пройшли школу козацько-лицарського виховання); коли теперішні козаченьки чітко усвідомлять, що по них судять про все козацтво і народ у цілому, відмовляться від своїх користолюбних цілей і на перше місце поставлять служіння народу; коли між козаками і науковцями-просвітянами встановляться тісні зв'язки та налагодиться співпраця на ниві дослідження історико-культурної спадщини козащини. І тоді відроджене козацтво стане тією широкою суспільно-політичною і

культурницькою течією, яка згуртує всі верстви українського народу і зможе цивілізованими методами вирішувати нагальні питання сьогодення в ім'я народу і для народу.

Для історичних козацьких структур основним змістом і суттю їхнього існування була специфічна військова справа у відповідних суспільно-політичних та природно-географічних умовах. Завдяки цьому на засадах архаїчних військово-лицарських традицій сформувалась комплексна система козацького військового буття – козацько-лицарське мистецтво. Це мистецтво (специфічне бойове мистецтво зі зброєю та на його основі – рукопаш; козацьке звичаєве право; елементи архаїчної військової магії; пісенно-енергетична практика; особливе світосприйняття) і є сутністю української козацької спадщини.

Тільки через відродження і поширення основ військово-лицарської спадщини ми можемо вести мову про реальне наслідування, а отже і відповідність сучасного козацтва історичним аналогам. Але до сьогодні розуміння пріоритетності дійсного відродження українських козацьких традицій у цьому контексті не досягнуто. Причинами цього є:

- переважно хибні уявлення про сутність козацької спадщини, що сформувалися під впливом романтично-історичної художньої літератури та певних стереотипів вітчизняної і зарубіжної історіографії, розроблених відносно тих чи інших історіософських концепцій;
- відсутність сприятливих умов для повноцінного відродження козащини;
- розмитість або повна відсутність дійсних пріоритетів козацького відродження;
- руйнація родових козацьких зв'язків та втрата традиційного козацького середовища (родовий козак – представник спадкового козацького роду, життєві принципи якого сформувалися на засадах цінностей, притаманних специфічному середовищу козаків-воїнів: пріоритетність чоловічого начала у всіх царинах буття; шанобливе ставлення до родових та загальнокозацьких звичаїв; повага до військової справи взагалі і особливо до специфічної козацької військової спадщини; ознайомлення з основами козацького бойового мистецтва; сприйняття особливих стереотипів поведінки та відносин, заснованих на засадах козацького звичаю; можливе ознайомлення з елементами військової магії; здоровий спосіб життя).

Основні причини гальмування козацького відродження такі:

- вплив різноманітних політичних сил;
- протилежна конфесійна орієнтація;
- залежність від окремих гілок влади та економічних еліт;
- особисте ворогування новітніх козацьких керівників;
- брак конкретної діяльності.

Але якщо об'єктивно та тверезо проаналізувати процеси, які в теперішній час йдуть в українському козацтві, то ми побачимо, що саме козацтво поки ще розпорошено й неорганізоване. І причин для цього більш ніж достатньо.

По-перше, козаків розпорошують ті, хто не бажає появи на політичній арені України нової грізної громадської сили. Для цього козаків утягують до різних апаратних та партійних ігор. Сучасний козацький рух лише встиг набрати силу, а в його середовищі через 75 років після революції з'явилися “білі” й “червоні”, “самостійники” й “державники”, “наші” й “не наші”, які готові знову схрестити шаблі.

По-друге, розпорошеності цієї підсобляють самі козаки, піддавшись розгулу марнослів'я та егоїзму, пробуджених сучасною революційною хвилею, яка зберегла на своїх прапорах характерний для всіх революцій гасло: “Хто був ніким, той стане всім!” В результаті цього козацтво й не помітило, як опинилося в тенетах численних паралельних організаційних структур, які між собою ворогують.

По-третє, відсутність наукового узагальнення багатовікового служіння козацтва Неньці-Україні виявилось при перших кроках його державного становлення. Щоб вирішувати проблеми, які виникають, необхідно вивчити механізм функціонування традиційних козацьких військ, проаналізувати діяльність козацтва в період демократичних перебудов й громадянської війни 1917-1922 років. На базі цих досліджень визначити, що можливо використати задля вироблення сучасної єдиної державної політики становлення козацтва й правильно виявити сутність козацького загалу, козацької громади, козацького війська.

По-четверте, козацтву необхідно формувати наскрізну систему підготовки й виховання козака як державної людини через сім'ю – середню школу – вищий навчальний заклад (готувати кадри).

IV. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩАННЯ РОБОТИ.

Й тому на сучасному етапі розвитку неокозацтва головне п'яте – увага до сучасної школи – **найімовірнішому осередку формування сучасного козака-лицаря**. А в школі:

- труднощі та проблеми випливають із сучасних труднощів громади: економічних, демографічних, соціальних;

- термінове розв'язання всіх проблем школи неможливо (особливо соціально-економічних, фінансових, частково методичних), але проблеми виховного характеру ми повинні вирішувати негайно; **основне завдання школи на сучасному етапі – протистояння бездуховності, руйнації національної моралі;**

- громада живе й розвивається доти, доки в ній живе багатим духовним життям школа, тому школа повинна і може стати осередком духовності, берегинєю духу громади; для цього **вона має бути відкритим навчально-виховним закладом з громадсько-державним управлінням;**

- один з шляхів вирішення проблем сучасного виховання учнів – **національне виховання у формі козацько-лицарського («лише виховуючи українця, можна виховати українця»)** та розумні ідеологізація і політизація виховного процесу (формування патріота, громадського діяча починається з його участі в діяльності дитячих і юнацьких громадських організацій;

- неможливо виховати особистість тільки в школі; **школа виховує разом із сім'єю, виробничим колективом, громадою;**

- у вихованні національно свідомих козака та берегині є три ступеня (етапи): **родинно-дошкільне виховання козачати та лелі, родинно-шкільне виховання джури та дани, громадсько-родинне виховання козака та берегині;**

- кожен з етапів козацько-лицарського виховання має свої особливості і проводиться:

1. **Родинно-дошкільне – через роботу з батьками дошкільнят та введенням спеціальних курсів до програми дитячого садочка.**

2. **Родинно-шкільне – у формі роботи школи козацько-лицарського виховання:**

- A. **Класна робота за рахунок шкільного компонента (варіативної складової навчального плану) з основних дисциплін козацько-лицарського виховання.**

- B. **Позакласна робота за рахунок годин гуртків, у формі Козацької республіки (одна з форм самоврядування учнівського колективу) та класних козацьких загонів.**

- B. **Позашкільна робота у формі діяльності дитячо-юнацької організації «Молода Січ» Українського козацтва.**

3. **Громадсько-родинне – у формі діяльності учнівського куреня Українського козацтва та місцевого осередку жіночої громади Українського козацтва;**

- основна мета сучасної школи козацько-лицарського виховання – **формування в родині, школі і громадському житті творчу особистість козака-лицаря, захисника рідної землі з яскраво вираженою українською національною свідомістю і самосвідомістю, світоглядом і характером, високою мораллю і духовністю;**

- у період розбудови незалежної України у громадському, шкільному і родинному житті нам потрібен насамперед **культ лицарства**: лицарський дух не дасть нудити у духовній ницості, історичному безпам'ятстві; тому включення потенціалу козацько-лицарської духовності у виховний процес значно активізує формування вільної, з стійкими морально-вольовими якостями, силою духу особистості;

- українська козацька духовність – це **історично сформована система духовних багатств лицарської верстви рідного народу**, яка виробила і в своєму бутті, способу життя відобразила найвищі цінності його національної душі, філософії, характеру,

світогляду, моралі, правосвідомості, естетики; це лицарська духовність, компоненти якої розвиваються у напрямі довершеності, найглибшого відображення потреб, інтересів української нації, держави;

- практичний досвід стверджує, що школа козацько-лицарського виховання може (й повинна!) бути центром духовного життя, берегинею духу громади, але для цього їй потрібно бути **національній, мати національно налаштовані кадри, лицарів духовності у самій школі**, а в підґрунті – сформовану громадську думку та козацькі звичаї і традиції громади.

Отож, бажаючи всім плідної педагогічної праці, хочеться одного: щоб люди пишалися сучасними козаками так, як Наливайком, Трясилком, Сіркою чи Палієм... **А для цього хочуть вони бачити не погони, лампаси й незаслужені нагороди, а реальні справи!**

Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому! Слава козакам! Слава Україні!

Нехай ці слова служать дороговказом для нас.

V. ІНТЕРНЕТ-САЙТИ ПРО КОЗАЦТВО ЗАДНІСТРОВ'Я.

Основна маса Інтернет-сайтів про козацтво Задністров'я створена протягом 2008-2009 років.

1. Основні Інтернетсайти:

Козацтво Задністров'я. <http://Dnestrkozak.webstolica.ru/>

Козацтво Буджаку. <http://Budzakkozak.webstolica.ru/>

Козацтво Придунав'я. <http://Dunajkozak.webstolica.ru/>

Козацтво межиріччя Дунай-Дністро. <http://Dunajdnestr.webstolica.ru/>

Козацька педагогіка. <http://Kozakpedagog.webstolica.ru/>

Історія козацтва Задністров'я. <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>

Козацько-лицарське виховання. <http://www.proza.ru/avtor/timeich/>

2. Вебсторінки:

<http://referats.net.ua/view/39909>

<http://www.day.kiev.ua/163563/>

<http://www.visti.net.ua/citations/257-czitata.html>

<http://www.visti.net.ua/region/253-s-popolnieniem-ryadov.html>

<http://www.visti.net.ua/socium/205-kazachij-den.html>

<http://www.visti.net.ua/culture/278-qmriyaq-o-zale.html>

[\[press.odessa.ua/news_gor.php?mhnews_id=428&mhnews_newsId=22781&mhnews_page=7%20-%2033k\]\(http://www.sp-press.odessa.ua/news_gor.php?mhnews_id=428&mhnews_newsId=22781&mhnews_page=7%20-%2033k\)](http://www.sp-</p></div><div data-bbox=)

[\[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=8850&mhnews_page=1\]\(http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=8850&mhnews_page=1\)](http://www.sp-</p></div><div data-bbox=)

[\[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=21662&mhnews_page=15\]\(http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=21662&mhnews_page=15\)](http://www.sp-</p></div><div data-bbox=)

[\[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=14462&mhnews_page=30\]\(http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=14462&mhnews_page=30\)](http://www.sp-</p></div><div data-bbox=)

[\[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=9351&mhnews_page=50\]\(http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=9351&mhnews_page=50\)](http://www.sp-</p></div><div data-bbox=)

[\[press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=6171&mhnews_page=85\]\(http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=6171&mhnews_page=85\)](http://www.sp-</p></div><div data-bbox=)

http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=6503&mhnews_page=80
http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=8591&mhnews_page=55
http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=10918&mhnews_page=44
http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=23682&mhnews_page=1
http://www.sp-press.odessa.ua/news_rn.php?mhnews_id=429&mhnews_newsId=8003&mhnews_page=62
<http://izbirkom.od.ua/content/view/806/39/>

Отаман Задністрової Січі,
Генерал-осавул УК

В.Я.Тимофєєв

---

*Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail: Generalotaman@rambler.ru*

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

*Інформаційно-
аналітичний орган
козаків Задністров'я*

**№ 2 (380)
ЛЮТИЙ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

Прочитай та передай товаришу!

КОЗАЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

ОРГКОМІТЕТ ІЗ СТВОРЕННЯ В М. БІЛГОРОДІ-ДНІСТРОВСЬКОМУ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ЗАКЛАДУ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО НАПРЯМКУ

67700, Одеська обл., м. Білгород-Дністровський. Тел/факс: 8249-3-59-56; 8097-466-7174.

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ:

1. ПРОЕКТНИЙ КОМІТЕТ

1. Тимофєєв Валерій Якович – начальник відділу організаційного забезпечення діяльності органів Білгород-Дністровської районної ради, координатор проекту.
2. Комісаров Григорій Львович – заступник начальника управління економічного розвитку Білгород-Дністровської районної державної адміністрації.
3. Устименко Борис Іванович – кореспондент газети «Чорноморські новини», заслужений журналіст України.
4. Аулов Іван Федорович – заступник голови Білгород-Дністровської міської ради ветеранів, голова Білгород-Дністровської міської спілки радянських офіцерів.
5. Жуковський Віктор Костянтинівич – керівник КП «Спецкомбінат», голова Білгород-Дністровської міської спілки ветеранів війни в Афганістані.

2. РОБОЧА ГРУПА З ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТІВ

1. Муржа Людмила Іванівна – завідувача методичним кабінетом відділу освіти Білгород-Дністровського міськвиконкому, голова робочої групи.
2. Тимофєєв Валерій Якович - начальник відділу організаційного забезпечення діяльності органів Білгород-Дністровської районної ради, координатор проекту.
3. Принц Олена Миколаївна – головний спеціаліст відділу освіти Білгород-Дністровського міськвиконкому.
4. Жбанкова Тетяна Дмитрівна – директор загальноосвітньої школи №6 м. Білгорода-Дністровського.
5. Шмелькова Олена Олександрівна - директор загальноосвітньої школи №11 м. Білгорода-Дністровського.

3. КООРДИНАЦІЙНА РАДА

1. Ковальчук Станіслав Іванович – заступник голови Білгород-Дністровської міської ради.

2. Бойчук Іван Леонідович – військовий комісар Білгород-Дністровського міськрайвійськокомату.
3. Дідик Олександр Кирилович – начальник Білгород-Дністровського прикордонного загону.
4. Козловський Сергій Іванович – командир військової частини А3955.
5. Петрусенко Владислав Вікторович - командир військової частини А1319.
6. Зубков Сергій Іванович – начальник Білгород-Дністровського РУ ГУ МНС України в Одеській області.
7. Петрик Олександр Борисович – начальник Білгород-Дністровського міськрайонного відділу УМВС в Одеській області.
8. Поліщук Євген Петрович – настоятель Свято-Георгіївського храму.
9. Кротов Анатолій Леонідович - голова Білгород-Дністровської районної спілки ветеранів війни в Афганістані.

4. НАГЛЯДОВА РАДА

1. Чеглотонєв Микола Степанович – начальник відділу освіти Білгород-Дністровського міськвиконкому.
2. Абрамов Федір Артемійович – благочинний Білгород-Дністровського благочинного округу.
3. Жигун Володимир Григорович – Білгород-Дністровський міжрайонний прокурор.
4. Шуба Ігор Генріхович – начальник Білгород-Дністровського міжрайонного відділу УСБУ.
5. Тимофєєв Валерій Якович - начальник відділу організаційного забезпечення діяльності органів Білгород-Дністровської районної ради, координатор проекту.

Дуже важливим, з огляду на комплекс складних сучасних проблем, залишаються роль і місце козацтва у соціальному, економічному та політичному житті Задністров'я. Тут громадський рух за відновлення козацтва розпочався в кінці 80-х на початку 90-х рр. ХХ ст. Зацікавлення своїм минулим та генетична пам'ять поряд з активізацією політичного життя покликали до виникнення багатьох (неформальних та формальних) – міських, районних, сільських, обласної, регіональної громадських організацій козацького спрямування.

Сучасне козацтво в місті та районі пройшло ряд етапів розвитку:

I. 1988-1991 – «Розбудовний»: створення неформальних козацьких гуртів в Білгороді-Дністровському, Адамівці; участь наших козаків у святкуваннях 300-річчя Запорозького козацтва, Дня козаків Півдня Бессарабії; початок видання газети «Козацький вісник».

II. 1992-1995 – «Перехідний»: створення неформальних та формальних козацьких громадських організацій, активізація їх діяльності – Задністрове земляцтво Всесвітньої спілки козаків – отаман М.Слепухін, козаки – Ю.Корнев, А.Токарев, Ю.Ломовцев, В.Кучер, Г.Антонов, О.Некрасов, С.Пронін, Г.Глущенко, Є.Дмитренко, Ю.Харчук; Адамівський курінь – отаман В.Тимофєєв, козаки – А.Редько, В.Гончаров, В.Гуцан, Д.Завацький, М.Маринеску, А.Кульчицький, Ю.Ніколайчук, В.Рибальченко, О.Чеботюк, Р.Куліков, О.Козаченко, І.Одорожа, В.Білоус, Ф.Козубенко, В.Козубенко, Ю.Лавриненко, С.Подолько, В.Деревенча, Д.Лазуренко, Ф.Макаренко, С.Макаренко, С.Редько, О.Харченко, І.Гамар, А.Антонюк, І.Даниленко; Буджацьке січове козацьке військо – отамани І.Деордиця, кн. В.Долгорукий-Аргутинський, М.Скляренко, козаки – Б.Устименко, О.Ступак, М.Вітряк, В.Бойчев, О.Зуєв, В.Мисюк, В.Воробйов,

Г.Мельниченко; Білгород-Дністровська паланка – отаман Л.Городецький, козаки – Є.Костецький, П.Білоусенко, А.Берлізов, Г.Марін, Д.Серцевич, Ф.Панаїт, Ю.Денисов, П.Смаглій, Є.Хоменко, І.Хоменко, А.Майстро, В.Якименко, Г.Римський; початок роботи із вивчення козацької виховної спадщини в Білгород-Дністровському училищі Південноукраїнського державного педагогічного університету – викладачі В.Юрченко, В.Лобанова, О.Виштак, І.Головань; видання збірки «Козацтво».

ІІІ. 1996-1999 – «Реєстровий»: державна реєстрація козацьких громад, залучення козаків до співпраці із владою; створення шкіл козацько-лицарського виховання та джурових осередків в школах – Долинівській - Т.Тома, М.Долгошеєнко, Т.Молчанова; Старокозацькій та Молозькій – І.Лісцин; Адамівській – В.Тимофєєв, П.Лавриненко, В.Гриценко, В.Вронська, Н.Галицька, К.Граждан, Р.Буравицька, І.Корженко; Випаснянській №1 – В.Гавриленко; видання газети «Джура», «Козак».

ІV. 2000-2005 - «Установчий»: створення районної Координаційної ради з питань розвитку козацтва при голові райдержадміністрацій - голова П.Ігумнов; прийняття районних заходів (2002-2005 рр.); створення джурових осередків в школах: Турлацькій - Т.Тодорова, В.Чумаченко, Л.Коваленко; Вигінській – В.Біленко, А.Берлізов, О.Вдовиченко, М.Поліщук; козацьких художніх колективів: духовий оркестр - С.Радченко; хор української народної пісні «Мрія» - І.Зорило; ансамбль української народної музики «Веселка» - М. та В. Нікіруї; ансамбль української народної музики «Гроно» та гурт «Русичи» - Б.Нікіруї; народна хорова капела – пошуково-дослідницький фольклористичний гурт «Алкалія» Будинку культури с. Старокозаچه - В.Вареник; створення нових козацьких організацій: Білгород-Дністровський Кіш – отамани В.Гавриленко, О.Мица, козаки – С.Горлачов, В.Кулинський, І.Оленєв, Б.Вітряк; Окружний полк ім. П.Орлика – отамани О.Царенков, М.Врублевський, козаки – В.Єремєєв, П.Лабунець, І.Мамонтов, С.Ковалів, М.Скиба; Окремий курінь ім. С.Білого – отаман П.Городниченко, козаки – Ю.Сокорєв, О.Сокорєв; курінь Війська Запорозького – отаман М.Возний, козаки – В.Жуковський, В.Лесін; Монашівська сотня – отаман В.Ткаченко, козак – В.Парпалак; районове товариство УКЗ – отаман В.Білоус; Задністрова Січ – отаман В.Тимофєєв, козаки – В.Смаковський, В.Лукашевський, М.Дейна, І.Лелеченко, О.Черв'як, В.Павлюк, Ю.Щербина, А.Кривенко, М.Скибенко; жіноча громада – керівник Л.Горлачова; військово-спортивний клуб «Патріот» - керівник В.Гавриленко; клуб «Козачка» - керівник О.Шепельська; видання газети «Річ про Адамівську Січ», «Річ про Буджацьку Січ»; друк двадцятитомника «Архіви козащини Задністров'я».

V. З 2006 року по т. ч. – «Сучасний»: створення районної Ради керівників громадських організацій козацького спрямування; прийняття Програми розвитку Українського козацтва (2008-2010 рр.); створення джурових осередків в школах: Старокозацькій - Ю.Щербина; Випаснянській №2 - А.Кривенко; створення Салганської школи козацько-лицарського виховання – Ю.Назарук, І.Мельникова; видання газети «Річ про Січ», «Козацтво Задністров'я», «Козак Задністров'я»; друк семитомника «Сучасне козацтво Південноукраїнського Задністров'я»; створення Інтернет-сайтів (Козацтво Задністров'я <http://Dnestrkozak.webstolica.ru/>; Козацтво Буджаку <http://Budzakkozak.webstolica.ru/>; Козацтво Придунав'я <http://Dunajkozak.webstolica.ru/>; Козацтво межиріччя Дунай-Дністро <http://Dunajdnestr.webstolica.ru/>; Козацька педагогіка <http://Kozakpedagog.webstolica.ru/>; Історія козацтва Задністров'я <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>; Козацько-лицарське виховання <http://www.proza.ru/avtor/timeich/>, Інтернет-сторінок та ін...

**ОБГРУНТУВАННЯ
ЩОДО ВІДКРИТТЯ В МІСТІ БІЛГОРОДІ-ДНІСТРОВСЬКОМУ
НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ЗАКЛАДУ
ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО НАПРЯМКУ**

Народна мудрість говорить: якщо хочеш залишити про себе пам'ять на п'ятдесят років - вирощуй сад, на сто - будуй будинок, на тисячу - виховуй сина. Народ, що бажає зберегти себе в історії, повинен піклуватися про виховання своїх синів.

**НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ ГОЛОВНЕ –
УВАГА ДО ШКОЛИ**

Держава живе й розвивається доти, доки в ній живе багатим духовним життям школа. А для цього школа повинна стати осередком зустрічі дитинства із справді загальнолюдським - дитинча має частіше зазирати у вічність - саме школа стоїть у витоків духовності суспільства...

Проблеми виховання дітей та молоді мені знайомі не з книг; тридцятип'ятирічний педагогічний досвід (двадцятирічний директорський), десятирічний досвід роботи на керівних посадах в органах державної виконавчої влади та органах місцевого самоврядування дають підстави робити пропозиції щодо його покращання.

Сучасний його стан загрозливий. Якщо рівень навчання в загальноосвітніх школах становить 0,6 від можливої одиниці, то рівень виховання - 0,3; поза школою взагалі панує антивиховання. Цей стан взагалі погіршується, бо практично не зроблено спроби змінити в країні ситуацію з мораллю на кращу і школа залишається єдиним гарантом виховання дитини порядною людиною, патріотом України. **Тому на сучасному етапі розвитку держави головне - увага до школи - наймовірнішому осередку формування громадянина, патріота.**

**ГОЛОВНА МЕТА ОСВІТИ – ВИХОВАННЯ;
ОСНОВНИЙ НАПРЯМОК СУЧАСНОГО ВИХОВАННЯ –
ФОРМУВАННЯ ДУШІ**

Рівень розвитку освіти - мірило рівня кваліфікації і культури будь-якого суспільства, важливий показник його прогресу або регресу. Найважливішою закономірністю розвитку системи освіти є єдність її структурних елементів: навчання і виховання. В системі освіти виховання відіграє провідну роль, а навчання є тільки засіб виховання. Навчання, відірване від виховання і без опори на нього розвиває тільки розум, накопичує знання і не може дати позитивних результатів. Лише поєднання навчання і виховання особистості формує у неї культуру самостійного мислення, розвиває і зміцнює духовні здібності і характер, формує світогляд, моральні норми і соціальну позицію.

В житті ми часто зустрічаємо людей назверх освічених, енциклопедично озброєних знаннями, а всередині в них пустеля, як говориться в Біблії, «гроші пофарбовані, поваплені», але в теперішній час нам потрібні люди не тільки озброєні знаннями, а й духовно, психічно, фізично спроможні розвивати творчі здібності свої та навколишніх; співпрацювати з людьми різних філософських, політичних, релігійних

поглядів; здатні вирішувати проблеми сьогодення й майбутнього; особи з великим культурним та духовним потенціалом, бо «культура утверджує примат духу» (М.Реріх); особи **виховані**.

Досвід практичної роботи свідчить, що **головна мета освіти - виховання; навчання повинно бути підпорядковано вихованню**.

Школа - єдиний соціальний інститут, який, виховуючи учнів сьогодні, працює на перспективу. Саме тут висока професійна майстерність педагога-вихователя стимулює потребу школяра стати свідомішим, самовдосконалюватися, щоб реалізуватися як громадянин.

Виховання - це, в першу чергу, **щеплення моралі та створення** в учнів навичок життя в моральній атмосфері, бо глибока моральна криза в нашій країні є наслідком прогалин і в освітньому процесі, зокрема у недооцінці ролі духовності української національної школи, яка виступає одним із важливих елементів збереження і розвитку спільноти, її духовного ядра і постачає суспільству свідомих громадян, носіїв духовності.

Загальної системи народного виховання для всіх народів немає, у кожного народу своя, особлива, національна система виховання. Вона базується на рідній, національній мові.

Рідна школа – це головна основа національного життя держави, основа рідної школи – національне виховання. Наше національне виховання – це козацьке виховання, бо українці – нація козацька; козаки були типовими представниками рідного народу, вони втілювали волелюбний національний характер, відображали його потреби, інтереси, прагнення; і вони створили самобутню і високоефективну, близьку до європейської, національну систему освіти і виховання – козацьку педагогіку й творче впровадження в життя ідей і засобів козацького виховання має забезпечити формування фізично здорових, морально чистих і по-лицарськи мужніх та сильних духом громадян незалежної України. Тому, конкретизуючи основну мету освіти, наголошую - **виховання повинно бути національним**.

Наступна мета, що пов'язана із розвитком режиму життя, - **розвиток усіх здібностей людини й особливо тих, які притаманні конкретній особі**. Якщо людину навчати та виховувати у тісній атмосфері одного фаху, то по сусідству із цим фахом утворюється вакуум, у який втягується «виховання вулиці», навички, отримані від таких ж вузьких фахівців. Тому виховання та підпорядковане йому навчання повинні готувати особу, моральну особу, особу, яка легко оволодівала б любим фахом.

Повідомляти відомості може телевізор, комп'ютер. Виховувати людину може тільки педагог-творець. Освіта, що підпорядкована завданням виховання - творчість, творчість особливо тонкої структури, що потребує уваги, загостреної інтуїції і, як всяка творчість, - **свободи**.

Педагог - творець, тому не потрібно ставати йому на заваді детальними вимогами програм, методичних вказівок. Якщо педагог щось особливо любить (творчість поета, письменника, художника, якийсь розділ математики, біології та ін.), то для нього необхідно надавати можливість прищепити цю любов своїм учням. Педагог мусить (хоча б якійсь мірі) прагнути вложити в учня хороші риси своєї особи. Небезпечно, коли хороший виконавець методичних вимог одночасно дріб'язковий, бездуховний та ін. Все це так або інакше відобразиться (можливо, не зараз) на його учнях.

З всього цього, випливає **ще одна мета освіти - педагог повинен бути особою, а школа повинна мати своє обличчя**.

Школа - це вихователі, викладачі, бібліотекар, працівники їдальні, й увесь її обслуговуючий персонал. Але головне (певна річ) - директор школи, який визначає її (школи) «особу», «душу», який створює в ній атмосферу доброзичливості до учнів й

учителів між собою. Загально визнано, що якість навчально-виховної роботи більшою мірою залежить від якості керівника школи, ніж від рівня педагогічної майстерності вчителів й вихователів. Неможливо педагогічним працівникам компенсувати негативний вплив першої особи. Тому я бачу наступну мету освіти - **ефективне управління можливе лише за умови, що особа-керівник бачить перспективу розвитку закладу, розуміє завдання і специфічні особливості його, володіє необхідними навичками керування колективом й має відповідні якості для цього.**

Школа - це й приміщення, чисті, привітні, красиві й індивідуальні. І, звичайно, у школі повинні бути й списки випускників (у нашій школі навчалися такі особи). Кожен має згадувати свою школу завдяки тому особливому, що було в ній. Тому **ще одна мета освіти - школа повинна мати свою репутацію**, й для цього конче необхідно знати - хто з достойних людей її закінчив, а самій школі варто цікавитися долею своїх вихованців.

Генеральний суддя Буджацької Січі Б.І.Устименко: «У нас церква відокремлена від держави, але в одеських єврейських школах учнів ознайомлюють із змістом священних книг. В польських школах вивчають Біблію. Особисто я вважаю, що в наш час бездуховності, яка росте, корисно було б знайомити нашу молодь з дитинства хоча б із канонічними заповідями, щоб дитина змогла відрізнити добро від зла».

Лише розвинута моральність, лише прийняття абсолютно вічних норм співжиття допоможе у потрібну хвилину підлітку (юнаку, юнці) – адже вони матимуть приписи на всі випадки життя. А нагородою буде чисте сумління та гармонія внутрішнього світу.

Тому формування душі як основної якості людини, визначення її духовних пріоритетів, обґрунтування системи цінностей, на яких має базуватися життя дитини – основний напрямок сучасного виховання...

ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ ШКОЛИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ – ПРОТИСТОЯННЯ БЕЗДУХОВНОСТІ, РУЙНАЦІЇ МОРАЛІ

В сучасній школі:

- труднощі та проблеми її впливають із сучасних труднощів громади - економічних, демографічних, соціальних;

- термінове розв'язання всіх проблем школи неможливо (особливо соціально-економічних, фінансових, частково методичних), але проблеми виховання ми повинні вирішувати негайно; **головне завдання школи на сучасному етапі - протистояння бездуховності, руйнації національної моралі;**

- громада живе й розвивається доти, доки в ній живе багатим духовних життям школа, тому школа повинна і може стати осередком духовності, берегиною духу громади; для цього **вона має бути відкритим навчально-виховним закладом з громадсько-державним управлінням;**

- один з шляхів вирішення проблем сучасного виховання учнів - **патріотичне виховання** (у формі школи козацько-лицарського виховання – так званої «кадетки», школи-родини та ін. - «лише виховуючи українця, можна виховати українця», патріота); якби мали таке виховання, 7 млн. українців-шукачів долі за кордоном наводили б лад сьогодні на своїй землі, в своїй державі; а це - не найгірші громадяни;

- неможливо виховати особистість тільки в школі, школа виховує разом із сім'єю, виробничими колективами, громадою;

- у вихованні патріота є три ступеня (етапи): **родинно-дошкільне, родинно-шкільне, громадсько-родинне**; кожен з етапів має свої особливості і проводиться: **родинно-дошкільне - через роботу з батьками дошкільнят та введенням**

спеціальних курсів до програми дитячого садочка; родинно-шкільне - у формі роботи школи-родини, школи козацько-лицарського виховання («кадетки») та ін. закладів нового типу (інноваційних); громадсько-родинне - у формі діяльності учнівських громадських організацій (в першу чергу - патріотичного спрямування);

- основна мета сучасної школи - формування в родині, школі і громадському житті патріота, творчу особистість з яскраво вираженою свідомістю і самосвідомістю, світоглядом і характером, високою мораллю і духовністю, додає - козака-лицаря (офіцера-лицаря);

- в наш час у громадському, шкільному і родинному житті нам потрібен насамперед культ лицарства: лицарський дух не дасть нудити у духовній ницості, історичному безпам'ятстві; тому включення потенціалу козацько-лицарської духовності та офіцерської честі у виховний процес шкіл міста (міста із славним козацьким минулим; в кінці XIX ст. 70% населення Акерманського повіту вважали себе козаками або вихідцями з козаків) значно активізує формування вільної, з стійкими морально-вольовими якостями, силою духу особистості;

- формування-виховання козака-офіцера-лицаря можливо лише в навчально-виховному закладі нового типу (на базі загальноосвітньої школи) – в «школі козацько-лицарського виховання» - сучасної «кадетки».

Щодо козацько-лицарського напрямку в сучасній педагогіці. Особисто я вважаю його найперспективнішим напрямком в теорії сучасного виховання громадянина, патріота України; за цим напрямком майбутнє; він буде слугуватиме підґрунтям державної системи виховання...

ВИСНОВКИ

Школа козацько-лицарського виховання – громадський (на базі загальноосвітньої школи) навчально-виховний заклад нового типу, покликаний дати учням додаткову козацько-лицарську освіту, забезпечити їх надійний духовний зв'язок з предками, розвинути стосунки з сучасниками і зорієнтувати козачат на інтереси нащадків, бо творче відродження в житті ідей і засобів козацької педагогіки має забезпечити виховання фізично здорових, морально чистих і по-лицарські мужніх та сильних духом громадян незалежної України.

Концепція школи цього типу звертає увагу педагогів на виховний потенціал Кодексу буття Українського козацтва, куди входять Кодекс лицарської честі, Кодекс лицарської духовності та Заповіді милосердя. Впровадження в виховну роботу вимог Кодексів забезпечує формування та виховання такого духовного стану молоді – молодих громадян України, козаків, яке в народі збереглося як розуміння козацького духу, того особливого соціального положення українського козацтва в суспільстві, яке слугувало опорою народу і державі протягом віків.

У вихованні національно свідомих козаків та берегинь педагогічні колективи навчальних закладів козацько-лицарського спрямування бачать три ступені:

1. Родинно-дошкільне виховання козченяти та леліняти.
2. Родинно-шкільне виховання козача та лелі, джури та дани.
3. Громадсько-родинне виховання козака (молодика) та берегині.

Родинно-дошкільне виховання козаченяти та леліняти (діти до 6 років) здійснюється через роботу з батьками дошкільнят та введенням спеціальних курсів до програм дитячого садка.

Родинно-шкільне виховання козачати та лелі (діти 6-9 років), джури та дани (діти та підлітки 10-13 років), молодого козака та берегині (юнаки та юнки з 14 років) проводиться у формі школи козацько-лицарського виховання:

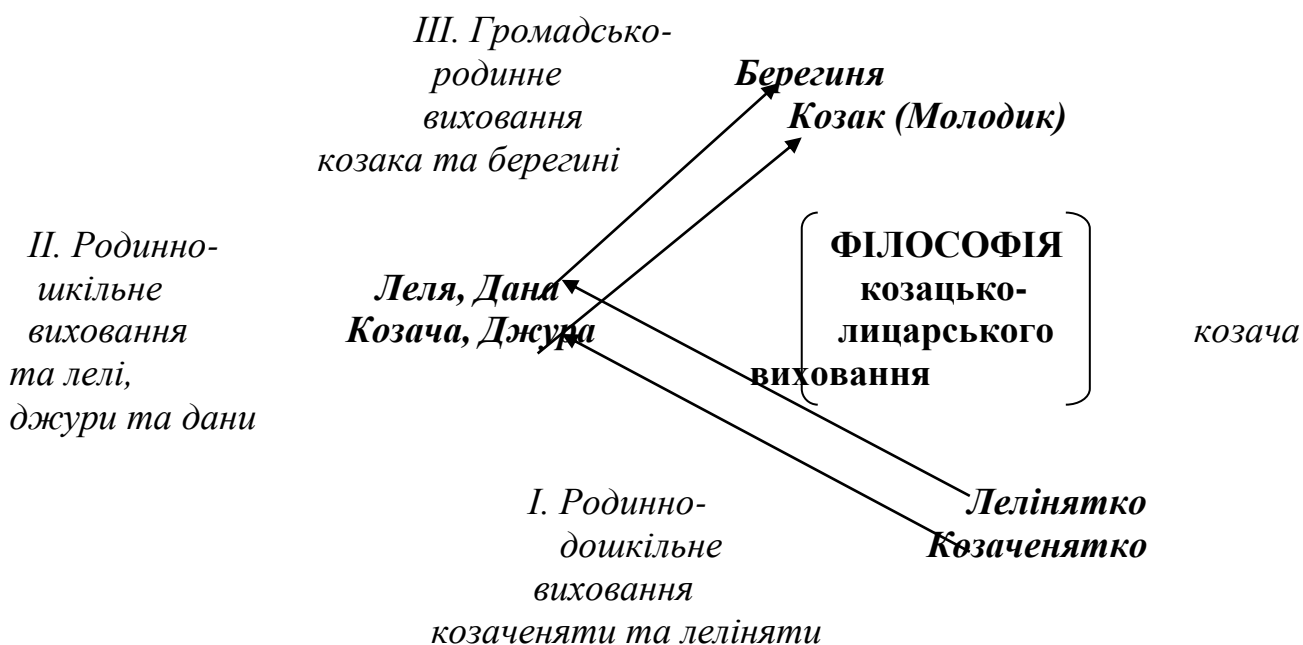
А/ класна робота за рахунок варіативної частини навчального плану з основних дисциплін козацько-лицарського виховання,

Б/ позакласна робота за рахунок годин гуртків, у формі Козацької республіки (одна з форм самоврядування учнівського колективу) та класних козацьких загонів,

В/ позашкільна робота у формі діяльності дитячо-юнацької організації „Молода Січ” Українського козацтва.

Громадсько-родинне виховання козака та берегині (молодь з 14 років) здійснюється через діяльність куренів Українського козацтва та жіночої громади Українського козацтва.

СУЧАСНА СИСТЕМА ВИХОВАННЯ КОЗАКА ТА БЕРЕГІНИ:

Історія вчить, що ефективне те, що утверджує своє. А своє у нас – козацтво – спосіб життя вільної людини, яка зі зброєю в руках захищала Богом дані їй вольності й права.

Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!

Координатор проекту,
Отаман Задністрової Січі,
Генерал-осавул Українського козацтва

В.Я.Тимофєєв

Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru

СЛАВА І ЧЕСТЬ

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я- Буджаку-Придунав'я</i>	№ 3 (381) СІЧЕНЬ - БЕРЕЗЕНЬ 2009	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
--	---	---

Прочитай та передай товаришу!

КОЗАЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

ОБГРУНТУВАННЯ

ЩОДО ВІДКРИТТЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ЗАКЛАДУ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО НАПРЯМКУ

Народна мудрість говорить: якщо хочеш залишити про себе пам'ять на п'ятдесят років - вирощуй сад, на сто - будуй будинок, на тисячу - виховуй сина. Народ, що бажає зберегти себе в історії, повинен піклуватися про виховання своїх синів.

НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ ГОЛОВНЕ – УВАГА ДО ШКОЛИ

Держава живе й розвивається доти, доки в ній живе багатим духовним життям школа. А для цього школа повинна стати осередком зустрічі дитинства із справді загальнолюдським - дитинча має частіше зазирати у вічність - саме школа стоїть у витоків духовності суспільства...

Проблеми виховання дітей та молоді мені знайомі не з книг; тридцятип'ятирічний педагогічний досвід (двадцятирічний директорський), десятирічний досвід роботи на керівних посадах в органах державної виконавчої влади та органах місцевого самоврядування дають підстави робити пропозиції щодо його покращання.

Сучасний його стан загрозливий. Якщо рівень навчання в загальноосвітніх школах становить 0,6 від можливої одиниці, то рівень виховання - 0,3; поза школою взагалі панує антивиховання. Цей стан взагалі погіршується, бо практично не зроблено спроби змінити в країні ситуацію з мораллю на кращу і школа залишається єдиним гарантом виховання дитини порядною людиною, патріотом України. **Тому на сучасному етапі розвитку держави головне - увага до школи - наймовірнішому осередку формування громадянина, патріота.**

ГОЛОВНА МЕТА ОСВІТИ – ВИХОВАННЯ; ОСНОВНИЙ НАПРЯМОК СУЧАСНОГО ВИХОВАННЯ – ФОРМУВАННЯ ДУШІ

Рівень розвитку освіти - мірило рівня кваліфікації і культури будь-якого суспільства, важливий показник його прогресу або регресу. Найважливішою закономірністю розвитку системи освіти є єдність її структурних елементів: навчання і виховання. В системі освіти виховання відіграє провідну роль, а навчання є тільки засіб виховання. Навчання, відірване від виховання і без опори на нього

розвиває тільки розум, накопичує знання і не може дати позитивних результатів. Лише поєднання навчання і виховання особистості формує у неї культуру самостійного мислення, розвиває і зміцнює духовні здібності і характер, формує світогляд, моральні норми і соціальну позицію.

В житті ми часто зустрічаємо людей назверх освічених, енциклопедично озброєних знаннями, а всередині в них пустеля, як говориться в Біблії, «гроші пофарбовані, поваплені», але в теперішній час нам потрібні люди не тільки озброєні знаннями, а й духовно, психічно, фізично спроможні розвивати творчі здібності свої та навколишніх; співпрацювати з людьми різних філософських, політичних, релігійних поглядів; здатні вирішувати проблеми сьогодення й майбутнього; особи з великим культурним та духовним потенціалом, бо «культура утверджує примат духу» (М.Реріх); особи **виховані**.

Досвід практичної роботи свідчить, що **головна мета освіти - виховання; навчання повинно бути підпорядковано вихованню.**

Школа - єдиний соціальний інститут, який, виховуючи учнів сьогодні, працює на перспективу. Саме тут висока професійна майстерність педагога-вихователя стимулює потребу школяра стати свідомішим, самовдосконалюватися, щоб реалізуватися як громадянин.

Виховання - це, в першу чергу, **щеплення моралі та створення** в учнів навичок життя в моральній атмосфері, бо глибока моральна криза в нашій країні є наслідком прогалин і в освітньому процесі, зокрема у недооцінці ролі духовності української національної школи, яка виступає одним із важливих елементів збереження і розвитку спільноти, її духовного ядра і постачає суспільству свідомих громадян, носіїв духовності.

Загальної системи народного виховання для всіх народів немає, у кожного народу своя, особлива, національна система виховання. Вона базується на рідній, національній мові.

Рідна школа – це головна основа національного життя держави, основа рідної школи – національне виховання. Наше національне виховання – це козацьке виховання, бо українці – нація козацька; козаки були типовими представниками рідного народу, вони втілювали волелюбний національний характер, відображали його потреби, інтереси, прагнення; і вони створили самобутню і високоефективну, близьку до європейської, національну систему освіти і виховання – козацьку педагогіку й творче впровадження в життя ідей і засобів козацького виховання має забезпечити формування фізично здорових, морально чистих і по-лицарськи мужніх та сильних духом громадян незалежної України. Тому, конкретизуючи основну мету освіти, наголошую - **виховання повинно бути національним.**

Наступна мета, що пов'язана із розвитком режиму життя, - **розвиток усіх здібностей людини й особливо тих, які притаманні конкретній особі.** Якщо людину навчати та виховувати у тісній атмосфері одного фаху, то по сусідству із цим фахом утворюється вакуум, у який втягується «виховання вулиці», навички, отримані від таких ж вузьких фахівців. Тому виховання та підпорядковане йому навчання повинні готувати особу, моральну особу, особу, яка легко оволодівала б любим фахом.

Повідомляти відомості може телевізор, комп'ютер. Виховувати людину може тільки педагог-творець. Освіта, що підпорядкована завданням виховання - творчість, творчість особливо тонкої структури, що потребує уваги, загостреної інтуїції і, як всяка творчість, - **свободи.**

Педагог - творець, тому не потрібно ставати йому на заваді детальними вимогами програм, методичних вказівок. Якщо педагог щось особливо любить (творчість поета, письменника, художника, якийсь розділ математики, біології та ін.), то для нього

необхідно надавати можливість прищепити цю любов своїм учням. Педагог мусить (хоча б якійсь мірі) прагнути вложити в учня хороші риси своєї особи. Небезпечно, коли хороший виконавець методичних вимог одночасно дріб'язковий, бездуховний та ін. Все це так або інакше відобразиться (можливо, не зараз) на його учнях.

З всього цього, випливає ще одна мета освіти - педагог повинен бути особою, а школа повинна мати своє обличчя.

Школа - це вихователі, викладачі, бібліотекар, працівники їдальні, й увесь її обслуговуючий персонал. Але головне (певна річ) - директор школи, який визначає її (школи) «особу», «душу», який створює в ній атмосферу доброзичливості до учнів й учителів між собою. Загально визнано, що якість навчально-виховної роботи більшою мірою залежить від якості керівника школи, ніж від рівня педагогічної майстерності вчителів й вихователів. Неможливо педагогічним працівникам компенсувати негативний вплив першої особи. Тому я бачу **наступну мету освіти - ефективне управління можливе лише за умови, що особа-керівник бачить перспективу розвитку закладу, розуміє завдання і специфічні особливості його, володіє необхідними навичками керування колективом й має відповідні якості для цього.**

Школа - це й приміщення, чисті, привітні, красиві й індивідуальні. І, звичайно, у школі повинні бути й списки випускників (у нашій школі навчалися такі особи). Кожен має згадувати свою школу завдяки тому особливому, що було в ній. Тому **ще одна мета освіти - школа повинна мати свою репутацію**, й для цього конче необхідно знати - хто з достойних людей її закінчив, а самій школі варто цікавитися долею своїх вихованців.

Генеральний суддя Буджацької Січі Б.І.Устименко: «У нас церква відокремлена від держави, але в одеських єврейських школах учнів ознайомлюють із змістом священних книг. В польських школах вивчають Біблію. Особисто я вважаю, що в наш час бездуховності, яка росте, корисно було б знайомити нашу молодь з дитинства хоча б із канонічними заповідями, щоб дитина змогла відрізнити добро від зла».

Лише розвинута моральність, лише прийняття абсолютно вічних норм співжиття допоможе у потрібну хвилину підлітку (юнаку, юнці) – адже вони матимуть приписи на всі випадки життя. А нагородою буде чисте сумління та гармонія внутрішнього світу.

Тому формування душі як основної якості людини, визначення її духовних пріоритетів, обґрунтування системи цінностей, на яких має базуватися життя дитини – основний напрямок сучасного виховання...

ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ ШКОЛИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ – ПРОТИСТОЯННЯ БЕЗДУХОВНОСТІ, РУЙНАЦІЇ МОРАЛІ

В сучасній школі:

- труднощі та проблеми її впливають із сучасних труднощів громади - економічних, демографічних, соціальних;

- термінове розв'язання всіх проблем школи неможливо (особливо соціально-економічних, фінансових, частково методичних), але проблеми виховання ми повинні вирішувати негайно; **головне завдання школи на сучасному етапі - протистояння бездуховності, руйнації національної моралі;**

- громада живе й розвивається доти, доки в ній живе багатим духовних життям школа, тому школа повинна і може стати осередком духовності, берегинею духу громади; для цього **вона має бути відкритим навчально-виховним закладом з громадсько-державним управлінням;**

- один з шляхів вирішення проблем сучасного виховання учнів - **патріотичне виховання** (у формі школи козацько-лицарського виховання – так званої «кадетки», школи-родини та ін. - «лише виховуючи українця, можна виховати українця», патріота);

якби мали таке виховання, 7 млн. українців-шукачів долі за кордоном наводили б лад сьогодні на своїй землі, в своїй державі; а це - не найгірші громадяни;

- неможливо виховати особистість тільки в школі, школа виховує разом із сім'єю, виробничими колективами, громадою;

- у вихованні патріота є три ступеня (етапи): **родинно-дошкільне, родинно-шкільне, громадсько-родинне**; кожен з етапів має свої особливості і проводиться: **родинно-дошкільне** - через роботу з батьками дошкільнят та введенням спеціальних курсів до програми дитячого садочка; **родинно-шкільне** - у формі роботи школи-родини, школи козацько-лицарського виховання («кадетки») та ін. закладів нового типу (інноваційних); **громадсько-родинне** - у формі діяльності учнівських громадських організацій (в першу чергу - патріотичного спрямування);

- основна мета сучасної школи - **формування в родині, школі і громадському житті патріота, творчу особистість з яскраво вираженою свідомістю і самосвідомістю, світоглядом і характером, високою мораллю і духовністю, додає козака-лицаря (офіцера-лицаря);**

- в наш час у громадському, шкільному і родинному житті нам потрібен насамперед **культ лицарства**: лицарський дух не дасть нудити у духовній ницості, історичному безпам'ятстві; тому **включення потенціалу козацько-лицарської духовності та офіцерської честі у виховний процес шкіл міста** (міста із славним козацьким минулим; в кінці XIX ст. 70% населення Акерманського повіту вважали себе козаками або вихідцями з козаків) **значно активізує формування вільної, з стійкими морально-вольовими якостями, силою духу особистості;**

- формування-виховання козака-офіцера-лицаря можливо лише в **навчально-виховному закладі нового типу (на базі загальноосвітньої школи) – в «школі козацько-лицарського виховання» - сучасної «кадетки».**

Щодо козацько-лицарського напрямку в сучасній педагогіці. Особисто я вважаю його найперспективнішим напрямком в теорії сучасного виховання громадянина, патріота України; за цим напрямком майбутнє; він буде слугуватиме підґрунтям державної системи виховання...

Школа козацько-лицарського виховання – громадський (на базі загальноосвітньої школи) навчально-виховний заклад нового типу, покликаний дати учням додаткову козацько-лицарську освіту, забезпечити їх надійний духовний зв'язок з предками, розвинути стосунки з сучасниками і зорієнтувати козачат на інтереси нащадків, бо творче відродження в житті ідей і засобів козацької педагогіки має забезпечити виховання фізично здорових, морально чистих і по-лицарськи мужніх та сильних духом громадян незалежної України.

Історія вчить, що ефективно те, що утверджує своє. А своє у нас – козацтво – спосіб життя вільної людини, яка зі зброєю в руках захищала Богом дані їй вольності й права.

Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!

Координатор проекту, отаман Задністрової Січі,
генерал-осаул Українського козацтва

В.Я.Тимофєєв

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я

**№ 3 (382)
БЕРЕЗЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

Прочитай та передай товаришу!

Шабівська хорова капелла.

УКЛІН ТОБІ, ТАРАСЕ! ВІД КОЗАКІВ УКЛІН!

«У Шевченка ніколи не зникав той козацький шляхетний підйом, котрий непереможно тягне до світла і свободи духу».

О.Кониський

З 70-х років минулого століття стоїть у центрі Адамівки Білгород-Дністровського району на Одещині невелике кам'яне погруддя Тараса Григоровича Шевченка; єдине в районі, одне з небагатьох в області.

Більше тридцяти років на початку весни приходять сюди мешканці села, учні місцевої школи (за традицією, започаткованою ще колишнім її директором – тепер пенсіонеркою – О.Л.Солов'єнко) віддати шану духовному батьку нації.

Сьогодні – це районне свято, присвячене 195-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка.

До Адамівки приїхали гості – Шабська народна хорова капела, колектив художньої самодіяльності Бритівського Будинку культури, представники райдержадміністрації - завідувача відділом культури Д.І.Корчагіна, завідувача відділом освіти В.В.Орлова, завідувача відділом спорту, сім'ї та молоді Р.П.Дьяченко, козаки – отаман Задністрової Січі, завідуючий оргвідділом райради В.Я.Тимофєєв, хорунжий Задністрової Січі В.В.Лукашевський, отаман Бритівського куреня В.І.Єремєєв, керівник національно-просвітницького товариства «Мрія» І.С.Зорило, радник отамана Задністрової Січі В.М.Воробйов. В залі – засновники Адамівської «Молодої Січі» – директор школи В.М.Вронська, завуч П.М.Лавриненко, педагог-організатор В.Н.Гриценко, місцеві козаки – В.П.Рибальченко, А.О.Кульчицький, Ю.О.Ніколайчук, Р.К.Куліков, Ю.І.Лавриненко, В.І.Білоус, В.І.Деревенча, мешканці села, школярі...

На сцені Адамівського Будинку культури урочистості – привітання від Адамівського сільського голови Н.В.Старченко, виступають гості – Д.І.Корчагіна, В.Я.Тимофєєв; концертна програма силами самодіяльних артистів з Адамівки та Шабо (постанова «Тополя» та пісні на слова Т.Г.Шевченка). Виступили з блиц-інформацією «Річ про Адамівську Січ» козачата місцевої організації «Молода Січ»...

Урочистості продовжуються у погруддя Т.Г.Шевченка: покладання квітів, хвилина мовчання...

Ще десять років тому вчителька К.М.Граждан в одній з розвідок на козацьку тематику, яка була надрукована у педагогічному журналі «Наша школа», довела, що у 40-х роках ХІХ століття Тарас Шевченко був курінним отаманом Петербургського козацького кошу.

Я дозволю собі процитувати два листи, що написані у 1845 році.

Перший – від Якова Кухаренка до Тараса Шевченка (Яків Кухаренко – кошовий отаман Азовського та наказний отаман Чорноморського козацьких військ):

«Курінний отамане! Брате! Тарасе Григоровичу! Приїзди, будь ласкав, до нас подивитись на тих потомків, котрі два віки різались з ляхами, а третій з черкесами. Моя резиденція в Уманській, а якщо тут мене не застанеш, то питай мого отьютанта (бо тут мій штаб), то і будеш там, де і я. Нічого більш тобі не скажу, надіюсь балакати побачившись, а до того часу будь здоров, як вода, багатий, як земля: бий лихом об землю, як швець мокрою халявою об лаву, а я поки світа сонця, Тобі, брате! Буду щиро слуговати».

Другий лист від Тараса Шевченка до Якова Кухаренка (в листі йдеться про Антона Головатого – кошового отамана Чорноморського козацького війська, який вивів військо з Аккерману до Кубані; в Одесі стоїть йому пам'ятник):

«Отамане! Якби ти знав, що тут робиться, Тут робиться таке, що цур йому і казати. Козацтво ожило!!!

Я ось що думаю: замість того, щоб малювати Головатого для вас одного, то я лучше зроблю літографію в 200 екземплярів. Я думаю його нарисовать, що він стоїть сумний коло Зимнього двора, позаду Нева, а за Невою крепость, де

конав Павло Полуботок. Поміркуйте самі, як це краще зробити, бо мені й самому дуже хочеться кликнути на світ Головатого.

Оживуть гетьмани в золотім жупані; Прокинеться доля; козак заспіва: «Ні жида, ні ляха», а в степах України – О Боже мій милий – блисне булава!

Бувай здоров. Отамане, пиши, коли матимеш час, до мене».

Ще один документ – Запис очної ставки Т.Г.Шевченка з Г.Л.Андрузьким у III відділенні (1847 рік): *«Андрузский говорил – Шевченко - неумеренный представитель малорусской партии, превозносил Мазепу и имел целью восстановить гетьманщину».*

Наша мета, мета сучасних козаків України – Третій Гетьманат!

Коли багато років тому ми, педагоги Адамівської школи, розробляли принципи, за якими має працювати школа козацько-лицарського виховання, без жодних заперечень був прийнятий тезис про виховання козачат на позитивних прикладах. Ми назвали його принципом ідеалізації – формування в молоді ідеалів – одних із найважливіших компонентів духовності як кожної особистості, так і всього народу.

Так, немає ідеальних людей і не можна з будь-кого робити ідола для молоді, але можна говорити про орієнтацію на моральні принципи: відданість ідеї Івана Мазепи, любов до Батьківщини Тараса Шевченка, відвага і честь Івана Сірка...

Ми за основу принципу ідеалізації вибрали ідеал лицаря – високошляхетної, духовно багатой, морально чистої, мужньої людини. Таким лицарем українського козацтва, культури і духовності був Т.Шевченко.

Вихована на лицарських традиціях, молодь заперечує рабську і напіврабську психологію, засуджує забуття людиною національної приналежності, зневагу до волелюбних заповідей дідів і прадідів, пасивність, слабодухість, невіру у власні сили, політичне прислужництво чужинцям.

Козаччина плекає лицарську заповідь у душі, серці і свідомості кожного вихованця: у житті завжди є місце подвигам, героїчним вчинкам.

Лицарське виховання утверджує життя як героїчне діяння, високе духовне буття, подвижництво в ім'я перемоги загальнонаціональних, державних ідеалів.

Цю ідею виклав Тарас Шевченко у своєму «Журналі» ще у 1857 році...

Я впевнений – у період розбудови шляхетної України нам потрібен насамперед **культ лицарства**: лицарський дух не дасть нудити у духовній нищості, історичному безпам'ятстві; тому включення потенціалу козацько-лицарської духовності у виховний процес (на всіх щабелях виховання – громадському, шкільному, родинному житті) значно активізує формування вільної, з стійкими морально-вольовими якостями, силою духу особистості, козака-лицаря!

Душу Богові! Життя Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!

В.Тимофєєв, отаман Задністрової Січі, генерал-осавул Українського козацтва.

Драматичний гурток Адамівського БК.

Із козаками Задністров'я. Фото на згадку.

Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
 м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
 E-mail: Generalotaman@rambler.ru

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я

**№ 4 (383)
КВІТЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

Прочитай та передай товаришу!

ЛЕГЕНДА Й ПРАВДА ПРО ІВАНА МАЗЕПУ

Інтерв'ю з головою Координаційної ради з питань розвитку козацтва в Білгород-Дністровському районі П.М.Ігумновим

На виконання резолюції голови обласної державної адміністрації Сердюка М.Д. в районі пройшли урочисті заходи з нагоди 370-річчя від дня народження гетьмана України Івана Мазепи, що завершилися засіданням Білгород-Дністровської районної Координаційної ради з питань розвитку Українського козацтва «Гетьман Іван Мазепа – людина та історичний діяч» за участю керівництва району, Задністрової та Придністрової Січей, членів козацьких формувань (Чорноморського козацького війська, Чорноморського козацького з'єднання, Білгород-Дністровської паланки, осередків Запорозького козацтва, Адамівського куріня), делегацій Молодих Січей району. В перебігу урочистостей – доповідь голови Координаційної ради Ігумнова П.М. «Життя й пориви великого гетьмана», нагородження ряду козаків від імені Гетьмана України орденами «Іван Мазепа», «Віра», «Честь», «Слава», посвята в козачата та ін.

З метою всебічного освітлення перебігу заходів, наш кореспондент зустрівся із заступником голови районної державної адміністрації П.М.Ігумновим.

- *Павле Михайловичу! Постаць Івана Мазепи неоднозначно трактується сучасними політиками: від абсолютного неприйняття до абсолютної фетишизації. Як Ви оцінюєте його військово-політичну діяльність?*

- Ми завжди дивились на нашого гетьмана очима чужинців. Треба дивитись на Мазепу очима українця.

- *Особистість політичного діяча формують батьки, дитинство, юність та молодість. Якими вони були у Мазепи?*

- Батько майбутнього гетьмана – Степан-Адам Мазепа – Білоцерківський козацький отаман. Мати – Марина Мокієвська – віддавала себе справам громадським і церковним: член Луцького Хрестовоздвиженського братства, після смерті чоловіка – прийняла чернецтво – й була ігуменією Києво-Печерського Вознесенського і Глухівського жіночих монастирів.

Дитинство Мазепи припало на час неспинних боїв козаків із Польщею. Ще змалку мусив він навчися їздити верхи, володіти шаблею та засвоїти всі ті військові вправи, які вабили нащадка козака.

Навчався в Києві, в Могилянській школі славетного Петра Могили за новітніми (європейськими) методами навчання. Там студіював риторику, латину, навчився володіти пером, у хвилини дозвілля протягом життя писав вірші й цікавився всіма видами літературної творчості. Знав вісім мов.

Після навчання служив у польського короля Яна-Казимира. Молодець зумів швидко завоювати прихильність короля. Мазепа вже тоді вмів чарувати людей; аж до пізньої старості зберіг тайну привабливості; королі, князі, жіноцтво, вояки, козацтво, а навіть духовні не вміли боронитися перед його дивною силою полонити серця. Перебуваючи на службі у короля, відвідав Німеччину, Францію, Італію, бажаючи на все поглянути власним оком та все зрозуміти; ознайомився з політикою і повернувся з чужини як людина світового знання та поглядів.

- *Як далі склалася доля Мазепи?*

- На Україні Мазепа служить у гетьмана Петра Дорошенка командиром гетьманської гвардії, генеральним осавулом. Дорошенко не міг не оцінити великих здібностей Мазепи і не раз доручав йому важливі дипломатичні місії. Служив Іван й у гетьмана Івана Самойловича військовим осавулом; товаришував з легендарним кошовим отаманом Запоріжжя характерником Іваном Сірком.

В 50 років Іван Мазепа стає гетьманом Лівобережної України, а згодом й всієї Гетьманщини-України. Ревний покровитель православ'я, він будує-реставрує низку церков (Успенський собор в Києво-Печерській лаврі, Церкву Різдва Богородиці, Вознесенську церкву, Свято-Троїцький собор Кирилівського монастиря, Микільський собор, Богоявленський собор, Софіївський собор та ін., всього більше 50-ти об'єктів), колегіум перетворює на Київсько-Могилянську Академію...

- *Відомо, що у Верховній Раді України розглядається проект Закону України «Про козацтво в Україні», який нарешті поставить крапки у суперечці між прихильниками та противниками козацького громадського руху. Як ви*

оцінюєте політику українського уряду щодо козацтва за часів гетьмана України І.Мазепи? й сьогодні?

- Політика українського уряду щодо козацтва за часів гетьманування Мазепи була цілком ясна і послідовна. Козацтво на Гетьманщині являло собою в той час дуже поважну силу і як заможна сільська верхівка, і як головний військовий резерв держави. В руках козацтва були і чимала площа землеволодіння, і важливі господарські вгіддя, млини, гуральні, інші промислові й торгівельні заклади, а головне – права і вольності, здобуті «шаблею козацькою» за Богдана Хмельницького. Ця політика цілком виразно сприяла зростові козацької старшини, зміцненню її економічної бази й соціального становища й перетворенню її на зверхній стан Гетьманщини, а тим самим і на провідну верству в Козацько-Гетьманській державі. Таку ж саму політику необхідно б було вести й сучасному уряду, в тому числі, й з метою формування морального фундаменту суспільства...

- Павле Михайловичу, ваше бачення подій на Україні останніх років життя гетьмана Івана Мазепи.

У своїй зовнішній політиці гетьман відмовився від орієнтації на Польщу, Крим і Туреччину. Боротьба з Росією видавалася на той час безнадійною, тому тривалий час Мазепа просто вів лінію, спрямовану на забезпечення максимально можливої автономії й підтримував близькі стосунки з Петром І.

На початку XVIII ст. між гетьманом та царем з'являється напруженість. Петро І, палкий прихильник західних звичаїв, вирішує модернізувати армію, управління й суспільство взагалі. Значно зміцнювалася централізована рада, пильніше контролювалися всі ділянки життя, відмінялися також «застаріли звичаї». В межах цієї політики під загрозу потрапляє традиційна автономія Гетьманщини. Зростало загальне невдоволення населення діями російських правлячих кіл, що нищили основи української державності; це штовхнуло Мазепу шукати іншого покровителя – шведського короля Карла XII. Через кілька днів після переходу Мазепи до шведів на гетьманову столицю Батурин напав командуючий російськими військами в Україні князь Меншиков і вирізав усіх жителів. Страхітливий приклад Батурина, жорстокість російських військ сіяли жах серед українців, водночас протестанти-шведи викликали в них настороженість. Тому велика частина українського населення не захотіла підтримати Мазепу...

Я вважаю, лише час угомонить пристрасті навколо постаті гетьмана України Мазепи й визначить його місце в історії нашої Країни-України...

Урочистостям передували цикл заходів, який проходив в закладах культури та освіти району протягом півроку: історичні години та уроки, бібліографічні огляди та виставки літератури, бесіди та ін.

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я</i>	№ 5 (384) КВІТЕНЬ 2009	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
--	---------------------------------------	---

Прочитай та передай товаришу!

ПЛАН-ПРОГРАМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАДНІСТРОВИМ КОЗАЦТВОМ УРОЧИСТИХ ЗАХОДІВ З НАГОДИ 370-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕТЬМАНА УКРАЇНИ І.МАЗЕПИ

1. Цикл інформаційно-просвітницьких заходів щодо висвітлення подій, пов'язаних з військово-політичною діяльністю Івана Мазепи протягом липня-грудня 2008 року:

ЗАХОДИ	МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ
Історична година, бесіда «Мазепа – творець українсько-шведського союзу», «Життя й пориви великого гетьмана».	Філії ЦБС, навчальні заклади сс. Красна Коса, Удобрне, Старокозаче, Велика Мар'янівка, Козацьке та ін., ЦРБ.
Бібліографічний огляд літератури «Легенда і правда про І.Мазепу», «Гетьман Іван Мазепа».	Усі філії ЦБС та навчальні заклади району, ЦРБ.
Історичний урок «Мазепа і Карло XII».	Філії ЦБС, навчальні заклади сс. Широке, Приморське, Руська Іванівка та ін.

2. Заходи протягом січня-березня 2009 року:

Виставка-перегляд «Конституція П.Орлика – конституція демократичного суспільства»	Філії ЦБС та навчальні заклади району, ЦРБ.
Огляд періодичних видань «Правда про Мазепу».	Філії ЦБС, навчальні заклади сс. Стара Царичанка, Розкішне та ін., ЦРБ.
Виставки-перегляди літератури «І.Мазепа – людина і історичний діяч».	Усі філії ЦБС та навчальні заклади району, ЦРБ.

3. 22 березня 2009 року урочисте засідання Білгород-Дністровської районної Координаційної ради з питань розвитку Українського козацтва «Гетьман Іван Мазепа – людина та історичний діяч» за участю керівництва районної державної адміністрації, районної ради, Задністрової та Придністрової Січей, членів козацьких формувань (Чорноморського козацького війська, Чорноморського козацького з'єднання, Білгород-Дністровської паланки, осередків Запорозького козацтва, Адамівського куріня), делегацій шкіл козацько-лицарського виховання (Адамівської, Салганської, Долинівської), Молодих Січей, широких верств громадськості та населення району. В перебігу урочистостей – доповідь голови Координаційної ради Ігумнова П.М. «Життя й пориви великого гетьмана», нагородження ряду козаків, козачок, берегинь від імені Гетьмана України орденами «Іван Мазепа», «Віра», «Честь», «Слава», грамотами, виступи козацьких художніх колективів та ін.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ урочистого засідання Координаційної ради з питань розвитку Українського козацтва 22.03.2009 року

№	Час	Подія	Відповідальний
1	10.00-10.15	Доповідь «Життя й пориви великого гетьмана».	Ігумнов П.М.
2	10.15-10.30	Доповідь «Стратегія козацтва Задністров'я на сучасному етапі розвитку».	Тимофєєв В.Я.
3	10.30-10.35	Нагородження козаків: орденом «Івана Мазепа»	Ігумнов П.М.

		отамана Задністрової Січі генера-осавула Тимофєєва В.Я., орденом «Слава» хорунжого Задністрової Січі полковника УК Лукашевського В.В., орденом «Честь» отамана Бритівського куреня полковника УК Єремєєва В.І. та ін.	Тимофєєв В.Я.
4	10.35-10.45	Посвята в козачата Маринеско Альошу.	Лукашевський В.В.
5	10.45-11.00	Обговорення доповідей.	Козаки

СТРАТЕГІЯ ЗАДНІСТРОВОГО КОЗАЦТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ

Виступ отамана Задністрової Січі Тимофєєва В.Я.

...Історія вчить, що ефективно те, що утверджує своє. А своє у нас – козацтво – спосіб життя вільної людини, яка зі зброєю в руках захищала своє право на свободу...

Мета діяльності Задністрового козацтва – взаємодія органів виконавчої влади і козацьких громадських організацій у здійсненні заходів щодо відродження і розвитку історичних, патріотичних, господарських та культурних традицій Українського козацтва.

Згідно проекту Закону України «Про козацтво в Україні», для досягнення мети передбачаються такі

ГОЛОВНІ НАПРЯМИ ГРОМАДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОЗАЦЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ:

- охорона та збереження історико-культурних пам'яток України;
- проведення військово-патріотичного виховання молоді України;
- впровадження серед українського суспільства оборонно-спортивної роботи;
- добровільна служба щодо допомоги в охороні державних кордонів України;
- добровільна служба щодо допомоги формування системи військово-територіальної оборони України;
- добровільна служба щодо допомоги в охороні громадського правопорядку;
- добровільна служба щодо охорони об'єктів сільськогосподарського та виробничого призначення з різними формами власності, державно-адміністративних, учбових, культурно-освітніх та інших закладів, установ та підприємств;
- добровільне посилення державних митниць;
- добровільна участь у ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій та інших надзвичайних ситуацій;
- добровільна участь у наданні медичної та реабілітаційної допомоги населенню;
- надання допомоги органам місцевого самоврядування під час надзвичайних ситуацій;
- захист навколишнього природного середовища та природних скарбів України.

ЗАХОДИ, ЗГІДНО ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ КОЗАЦТВА В РАЙОНІ НА 2008-2010 РОКИ:

1. Військово-патріотична робота: Центр з військово-патріотичного виховання та підготовки молоді до служби в силових структурах. Формування – районні, міські - з охорони громадського порядку. Об'єднаний районно-міський штаб Українського козацтва.

2. Створення, відродження, відновлення та охорона заповідних місць і об'єктів Українського козацтва: Реєстр об'єктів Українського козацтва. Центр козацької культури. Акермано-Подністровська Козацька Січ (1775-1781). Церкви Козацької Покрови. Цикл козацьких свят.

3. Освіта й виховання: Козацькі школи, ліцей. Конкурси. Семінари. Регіональна «Січ». Козацькі клуби за місцем проживання.

4. Культурно-просвітницька робота: Художні колективи. Козацький фонд допомоги обдарованим дітям. Конкурс «Байда», «Хортиця». Музей УК.

5. Науково-дослідницька, пропагандистська та видавнича робота: Козацька газета «Слава і Честь». Щорічний Козацький Літопис. Серія книг про Задністрове козацтво.

6. Фізкультура, спорт, туризм: Участь у спартакіадах – міських, районних - козацьких команд. Літній дитячий оздоровчий спортивний табір – наметовий (Молога, Байказія, Затока). Туристичні маршрути.

7. Господарська діяльність: Традиційний козацький ярмарок. Козацький ринок. Цільовий фонд.

8. Природоохоронна діяльність: Екологічний патруль. Парки, сквери. Природоохоронний центр – Шабо.

9. Міжнародна діяльність: Брати – козаки Росії, Північної Америки, Австралії, Європи, Латинської Америки.

10. Інформаційно-аналітичне забезпечення: Сайти. Веб-сторінки.

Відродження козацьких традицій є надзвичайно потрібною і важливою справою. Постає сучасне українське лицарство – духовно постає Україна. **Сьогодні нам належить продовжити велику місію козацтва. Козаки знову мають стати захисниками честі й гідності України, її традицій, її культури...**

Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!

ПОСВЯТА В КОЗАЧАТА МАРИНЕСКО АЛЬОШІ

№	Дійство	Текст	Проводить
1	МОЛИТВА	Отче наш, що еси на небесах! Нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля Твоя як на небі, так і на землі. Хліба насущного дай нам сьогодні. І прости провини наші, як і ми прощаємо винуватцям. І не введи нас у випробування, але визволи від лукавого. Бо твоє є царство, і сила, і слава навіки. Амінь!	ОТАМАН-СВЯЩЕННИК
2	ЗАПРОШЕННЯ	Наше Джурове та Данове товариство поповнюється сьогодні новим товаришем. До козацької громади запрошується Маринеско Альоша.	ПОЛКОВНИК
3	ВІКОНА	До Вікони! Перехрестися тричі, синку, до Образу Покровительки нашого роду козацького Пресвятої Богородиці.	ОТАМАН
4	ОБІТНИЦЯ	До Обітниці! Клади долоню лівиці своєї на святе письмо. Читай обітницю. Перед Богом нашим Всевишнім, перед Святою Покровою, перед українським народом обіцяю: захищати свободу народу нашого рідного, вікові порядки та звичаї, Самостійну Україну! Присягаю: стояти за свободу і незалежність України, недоторканість її кордонів! Слава Україні! Слава Українському козацтву! Роби на згадку відтиск гулого пальця правої руки на обкладинці Євангелія.	ПОЛКОВНИК
5	ПРАПОР	До Прапора! Нахили голову, хлопче. Покриємо тебе тінню нашого прапора, як оберегом.	ПОЛКОВНИК
6	СІЧ	До Січі! Тепер і від нині ти рівний серед рівних, вільний серед вільних в сім'ї козаків! Слава джурі! Слава козакам! Слава Україні!	ПОЛКОВНИК
7	ХЛІБ-СІЛЬ	До обозу! Треба буде – допоможемо! Треба буде – поділимось!	ОБОЗНИЙ
8	ПЕРНАЧ	До Пернача! Клади, синку лівицю до лоба, щоб не розбив його тобі. Хай тебе біс не бере! Йди собі з Богом!	ОТАМАН
9	ШАБЕЛЬНИЙ ВІНОК	До Шабельного Вінка! Брати козаки! Віддайте шану козачаті козацького товариства Маринеску Альоші шаблевим вінком!	КОЗАКИ
10	ЗАКЛИК	Панове козаки! Слава Богу, що ми козаки! Слава козакам! Слава Україні! Слава! Слава! Слава!	ОТАМАН

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я

**№ 6 (385)
ТРАВЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

Прочитай та передай товаришу!

ЗАДНІСТРОВОМУ КОЗАЦТВУ – 20 РОКІВ!

І покажем, що ми, браття, козацького роду!

Підтверджуючи правоту Нобелівського комітету, який признає синусоїдальність розвитку виключно важливим відкриттям сучасної цивілізації, в останній час багато уваги на Буджаку приділяється історії козацтва, повторюючи на новому витку етногенетичної спіралі розвиток інтересу до витоків національної культури. **Це характерне для етапу формування національної еліти, патріотичний настрій якої спрямований на обґрунтування української державності.**

Зміни геополітичної ситуації (тероризм, територіальні претензії Румунії до України – Буджак, о.Зміїний) висунули на порядок денний питання про додаткові гарантії захищеності та безпеки, територіальної, державної цілісності, забезпечення мирного проживання населення, підтримки на достатньому рівні мобілізаційних ресурсів. Цими обставинами в теперішній час продиктована увага державних структур до Українського козацтва. Через відродження і поширення основ військово-лицарської спадщини ми можемо вести мову про реальне наслідування, а отже і відповідність сучасного козацтва історичним аналогам...

Козацтво в місті та районі пройшло ряд етапів розвитку:

1988-1991 – «Розбудовний»: створення неформальних козацьких гуртів в Білгороді-Дністровському, Адамівці; участь наших козаків у святкуваннях 300-річчя Запорозького козацтва, Дня козаків Півдня Бессарабії; початок видання газети «Козацький вісник».

1992-1995 – «Перехідний»: створення неформальних та формальних козацьких громадських організацій, активізація їх діяльності – Задністрове земляцтво Всесвітньої спілки козаків – отаман М.Слепухін, козаки – Ю.Корнєв, А.Токарев, Ю.Ломовцев, В.Кучер, Г.Антонов, О.Некрасов, С.Пронін, Г.Глущенко, Є.Дмитренко, Ю.Харчук; Адамівський курінь – отаман В.Тимофєєв, козаки – А.Редько, В.Гончаров, В.Гуцан, Д.Завацький, М.Маринеску, А.Кульчицький, Ю.Ніколайчук, В.Рибальченко, О.Чеботюк, Р.Куліков, О.Козаченко, І.Одорожа, В.Білоус, Ф.Козубенко, В.Козубенко, Ю.Лавриненко, С.Подолько, В.Деревенча, Д.Лазуренко, Ф.Макаренко, С.Макаренко, С.Редько, О.Харченко, І.Гамар, А.Антонюк, І.Даниленко; Буджацьке січове козацьке військо – отамани І.Деордиця, кн. В.Долгорукий-Аргутинський, М.Скляренко, козаки – Б.Устименко, О.Ступак, М.Вітряк, В.Бойчев, О.Зуєв, В.Мисюк, В.Воробйов, Г.Мельниченко; Білгород-Дністровська паланка – отаман Л.Городецький, козаки –

Є.Костецький, П.Білоусенко, А.Берлізов, Г.Марін, Д.Серцевич, Ф.Панаїт, Ю.Денисов, П.Смаглій, Є.Хоменко, І.Хоменко, А.Майстро, В.Якименко, Г.Римський; початок роботи із вивчення козацької виховної спадщини в Білгород-Дністровському училищі Південноукраїнського державного педагогічного університету – викладачі В.Юрченко, В.Лобанова, О.Виштак, І.Головань; видання збірки «Козацтво».

1996-1999 – «Реєстровий»: державна реєстрація козацьких громад, залучення козаків до співпраці із владою; створення шкіл козацько-лицарського виховання та джурових осередків в школах – Долинівській - Т.Тома, М.Долгошеєнко, Т.Молчанова; Старокозацькій та Молозькій – І.Лісіцин; Адамівській – В.Тимофєєв, П.Лавриненко, В.Гриценко, В.Вронська, Н.Галицька, К.Граждан, Р.Буравицька, І.Корженко; Випаснянській №1 – В.Гавриленко; видання газети «Джура», «Козак».

2000-2005 - «Установчий»: створення районної Координаційної ради з питань розвитку козацтва при голові райдержадміністрацій - голова П.Ігумнов; прийняття районних заходів (2002-2005 рр.); створення джурових осередків в школах: Турлацькій - Т.Тодорова, В.Чумаченко, Л.Коваленко; Вигінській – В.Біленко, А.Берлізов, О.Вдовиченко, М.Поліщук; козацьких художніх колективів: духовий оркестр - С.Радченко; хор української народної пісні «Мрія» - І.Зорило; ансамбль української народної музики «Веселка» - М. та В. Нікіруї; ансамбль української народної музики «Гроно» та гурт «Русичи» - Б.Нікіруї; народна хорова капела – пошуково-дослідницький фольклористичний гурт «Алкалія» Будинку культури с. Старокозаче - В.Вареник; створення нових козацьких організацій: Білгород-Дністровський Кіш – отамани В.Гавриленко, О.Мица, козаки – С.Горлачов, В.Кулинський, І.Оленєв, Б.Вітряк; Окружний полк ім. П.Орлика – отамани О.Царенков, М.Врублевський, козаки – В.Єремєєв, П.Лабунець, І.Мамонтов, С.Ковалів, М.Скиба; Окремий курінь ім. С.Білого – отаман П.Городниченко, козаки – Ю.Сокорєв, О.Сокорєв; курінь Війська Запорозького – отаман М.Возний, козаки – В.Жуковський, В.Лесін; Монашівська сотня – отаман В.Ткаченко, козак – В.Парпалак; районове товариство УКЗ – отаман В.Білоус; Задністрова Січ – отаман В.Тимофєєв, козаки – В.Смаковський, В.Лукашевський, М.Дейна, І.Лелеченко, О.Черв'як, В.Павлюк, Ю.Щербина, А.Кривенко, М.Скибенко; жіноча громада – керівник Л.Горлачова; військово-спортивний клуб «Патріот» - керівник В.Гавриленко; клуб «Козачка» - керівник О.Шепельська; видання газети «Річ про Адамівську Січ», «Річ про Буджацьку Січ»; друк двадцятитомника «Архіви козаччини Задністров'я».

З 2006 року по т. ч. – «Сучасний»: створення районної Ради керівників громадських організацій козацького спрямування прийняття Програми розвитку Українського козацтва (2008-2010 рр.); створення джурових осередків в школах: Старокозацькій - Ю.Щербина; Випаснянській №2 - А.Кривенко; створення Салганської школи козацько-лицарського виховання – Ю.Назарук, І.Мельникова, ; видання газети «Річ про Січ», «Козацтво Задністров'я», «Козак Задністров'я»; друк семитомника «Сучасне козацтво Південноукраїнського Задністров'я»...

Спроба сучасних реформаторів збудувати нове суспільство з орієнтацією лише на економічні, ринкові розрахунки, неминуче провалиться. Суспільство засновується на ідеї моральності й цементується духовними прагненнями народу. Ідеологія козацтва фундується на таких засадах: Християнство (Православ'я), прагнення до Народовладдя та Самоврядування в організації свого життя й на усвідомленні святого свого обов'язку – захищати рідну українську землю й українську державність. Це стало в перебігу віків

свого роду генетичною особливістю козацького характеру. Й в сучасному суспільстві, коли значний відсоток населення України розгубив, не мав або розміняв свої ідеали на “речовизм” та долари, козацтво за рядом обставин стає найбільш стійким носієм національно-історичних традицій українського народу, здатним зіграти роль свого роду каталізатора громадської самосвідомості, очолити всенародний рух за духовне відродження України-Батьківщини, бо **козацтво має Кодекс честі.**

Завдання, які ставлять перед собою керівники Задністрової Січі – нести в маси українознавчу інформацію, утверджувати демократичні засади життя, дисципліну і порядок, правові і моральні норми, культуру поведінки; боротися з алкоголізмом, наркоманією, злочинністю, іншими суспільними хворобами, бо **у період моральної кризи, дегероїзації і деморалізації значної частини нашого суспільства козацько-лицарські традиції, козацька сімейне, шкільне і соціальне життя високо тримають стяг вершинних національних і загальнолюдських цінностей, здобутків елітних прошарків рідного народу, лицарської духовності.**

Головна мета козацьких громадських організацій – формувати вільнолюбиву і незалежну особистість, козака-лицаря, мужнього громадянина, сутність якого розкриває міжнародне козацьке гасло: **“Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!”**

Душу – Богові! Кодекс лицарської духовності Українського козацтва.

Дедалі більше політичних і культурних діячів, учителів, батьків звертаються до християнських моральних цінностей як найбільш стійких, універсальних, не підвладних політичній та ідеологічній кон’юнктурі. Це означає, що сучасне українське суспільство поступово підходить до визнання й опанування етичних основ християнства, від яких воно було штучно відлучене протягом багатьох десятиліть і до яких у більшості людей навіть було сформовано різко негативне ставлення.

Ніхто не буде сперечатися, що Церква є носієм духовності. Так воно і є, адже те, чого навчають тут, спрямоване на забезпечення нашого духовного добробуту, і найперше гармонії нашого внутрішнього світу. Багато людей відвідують храми, вважають себе віруючими і повага до традицій та релігії свого народу стримує багатьох з них від хибних кроків. Свою роль тут відіграє і громадська думка, а тому людина буде намагатися жити і діяти так, щоб не було соромно перед людьми.

Лише розвинута моральність, лише прийняття абсолютних вічних норм співжиття допоможе у потрібну годину людині – вона не буде вагатися, втримається, не піде на умовляння, адже матиме приписи на всі випадки життя. А нагородою буде чисте сумління та гармонія внутрішнього світу...

Формування духовності як основної якості козака, визначення його духовних пріоритетів, обґрунтування системи цінностей, на яких має базуватися життя - основні напрямки нашої роботи з духовного формування козака-лицаря.

Життя – Батьківщині! Кодекс лицарської звитяги Українського козацтва.

Козак: готовий боротися до загину за волю, честь і славу України; нехтувати небезпекою, коли справа стосується життя рідних, друзів, побратимів, долі Матері-України; з презирством і ненавистю ставиться до ворогів, прагне визволити рідний край від чужих заброд-завойовників; уміє доводити наукову неспроможність ворожих ідей і теорій, спрямованих на послаблення Української держави, на приглушення національної свідомості і самосвідомості, та встановлення національної несправедливості і нерівноправності; здатний відстоювати в будь-яких обставинах життя рідну мову,

культуру, мистецтво, духовні традиції, гідність і гордість свого та інших народів; виявляє героїзм, подвижництво в творчій праці і в бою в ім'я свободи і незалежності України; відстоює своє право бути господарем на рідній землі, володарем національних багатств, готовність нікому не давати на поталу своєї материзни і дідизни; здатний і готовий займатися постійно, в тому числі і в години можливого лихоліття, народотворчою і націотворчою діяльністю, будівництвом і зміцненням Української держави.

Серце – людям! Заповіді милосердя Українського козацтва.

Козак: готовий допомагати найслабшим, найбеззахиснішим – дітям, створювати умови для їхньої радості, попереджувати їхні страждання, замінювати їм у разі необхідності батька і матір, брата і сестру; всебічно допомагає сиротам, вдовам, бабусям і дідусям, турботливо ставиться до безпомічних, постійна їм матеріально підтримує; надає допомогу хворим, інвалідам, потерпілим від злих людей, стихійних сил природи; здатний до співчуття, жалю до людей, які потрапили в біду; готовий допомагати будь-якій людині, широко розділити з нею журбу, страждання, горе, зробити все для того, щоб їй стало легше.

Честь – нікому! Кодекс лицарської честі Українського козацтва.

Козак: любить батьків, вірний у коханні, дружбі, побратимстві, товаришуванні, ставленні до Батьківщини, рідного народу; готовий турбуватися про молодших, зокрема дітей, усіх літніх людей і людей похилого віку; підкреслено шанобливо ставиться до матері, дівчини, жінки, бабусі; виявляє непохитну вірність ідеям, принципам народної моралі, національним і загальнолюдським цінностям; відстоює свободу і незалежність особистості, народу, держави, єдність і соборність українських земель; прагне роботи пожертвування на будівництво храмів, навчально-виховних закладів, просвітних установ, пам'яток історії та культури; готовий проявляти принциповість і непримиренність до зла, аморальності і наступальність у боротьбі з ними; здатний цілеспрямовано й систематично розвивати фізичні і духовні сили, зокрема непохитну силу волі і непоборну силу духу, можливості свого організму, займатися самопізнанням і самовдосконаленням; уміє скрізь і всюди чинити шляхетно, виявляти добродійність, лицарські чесноти, глибоку історичну пам'ять, національну гідність і гордість; турбується про розвиток національних традицій, звичаїв, обрядів, бережливо ставиться до рідної природи, землі, примножує її багатств; прагне внести якнайбільший особистий внесок у підвищення добробуту рідного народу, його матеріального і духовного рівня.

Статтю хочу закінчити словами Б.Устименка – Генерального судді Буджацької Січі: **«Ми живемо у жорстокі і непередбачені часи. Ніхто не знає, які випробування чекають на нас і нащадків наших. В цьому світі, як і за часів татарської навали, ніхто не рахується із слабким та беззахисним. Тому ми, українці, як і наші героїчні предки, мусимо бути сильними, розумними і непереможними. Тільки так ми будемо здатні зберегти себе, свій народ і свою Батьківщину. Слава Україні! Слава героям!»**

Отаман Задністрової Січі генерал-осавул УК В.Тимофеев

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофеев В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail: Generalotaman@rambler.ru**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я

**№ 7 (386)
ТРАВЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

Прочитай та передай товаришу!

ПРОВЕДЕННЯ УРОЧИСТОСТЕЙ ІЗ СВЯТКУВАННЯ ДВАДЦЯТИРІЧЧЯ ЗАДНІСТРОВОГО КОЗАЦТВА 22.05.2009

I. 08.00-09.00. УРОЧИСТЕ БОГОСЛУЖІННЯ В ХРАМАХ РАЙОНУ ЗА УЧАСТЮ КОЗАКІВ (ПРАВОСЛАВНІ ХРАМИ СВ. ПОКРОВИ).

II. 11.00-12.00. УРОЧИСТЕ ЗАСІДАННЯ В БУДИНКУ КУЛЬТУРИ С. БРИТІВКА «КОЗАКУ НАЙПЕРШЕ – ВОЛЯ! КОЗАКУ НАЙПЕРШЕ – ЧЕСТЬ!»

Реєстрація делегацій з 10.30. Делегації Січей: Адамівська, Вигінська, Петрівська, Долинівська, Шабська №2, Випаснянська №2, Молозька, Бритівська, Старокозацька, Турлацька; делегації міських шкіл: №№ 4, 6, 11; делегації козацьких організацій: Чорноморського козацького війська, Чорноморського козацького з'єднання, Буджацького Січового козацького війська, Білгород-Дністровського міського Кошу, Запорозького козацтва.

У фойє: Виставка книг про Українське козацтво, Задністрову Січ (районна бібліотека). Виставка фотознімків про Задністрове козацтво (штаб Задністрової Січі). Святковий випуск газети „Козак Задністров'я” (редакція газети).

В президії: **Петько А.І.** - перший заступник Гетьмана Українського козацтва, отаман Чорноморського козацького війська, генерал-отаман Українського козацтва, член обласної Координаційної ради; **Ігумнов П.М.** – заступник голови районної державної адміністрації, голова Координаційної ради; **Отець Михайл** – настоятель Свято-Покровського храму с. Бритівка; **Орлова В.В.** – начальник відділу освіти районної державної адміністрації, член Координаційної ради; **Мережко М.Г.** – Бритівський сільський голова, члена Координаційної ради; **Устименко Б.І.** – Генеральний Суддя Буджацької Січі, полковник Українського козацтва, член Координаційної ради; **Тимофєєв В.Я.** – начальник оргвідділа районної ради, отаман Задністрової Січі, генерал-осавул Українського козацтва, член Координаційної ради.

Звучить Гімн України.

Слово надається **Отцю Михайлу** – Молитва за козаків.

Виступають: **Ігумнов П.М., Орлова В.В., Петько А.І., Устименко Б.І., Тимофєєв В.Я.**

Нагородження козаків та берегинь з нагоди 20-ти річчя Задністрового козацтва: Почесною відзнакою Українського козацтва - **Маринеску М.К.;** Почесними відзнаками Задністрового козацтва та грамотами районної ради і районної державної адміністрації – **Орлова В.В.** (начальник відділу освіти), **Корчагіна Д.І.** (начальник відділу культури і туризму), **Мережко М.Г.**

(Бритівський сільський голова), Зорило І.С. (керівник хору «Мрія»), Тома Т.І. (директор Долинівської Січі), Гриценко В.Н. (педагог-організатор Адамівської Січі), Назарук Ю.І. (директор Салганської Січі), Мельникова І.Д. (завуч Салганської Січі), Чумаченко В.М. (учитель Турлацької Січі), Щербина Ю.І.(учитель Старокозацької Січі), Кривенко А.К. (учитель Випаснянської №2 Січі); Грамотами районної ради та районної державної адміністрації – Долгошеєнко М.І., Молчанова Т.І., Вронська В.М., Лавриненко П.М., Тиханська О.Ю., Шевченко В.В., Рябченко О.А.

III. КОНЦЕРТ. 12.00-13.00. КОЗАЦЬКИЙ ХОР «МРІЯ».
Керівник – полковник Українського козацтва І.С.Зорило.

IV. З 13.00 ОБМІН ДУМКАМИ. ВИСТУПИ АГІТБРИГАД. СВЯТКОВИЙ ПОШТ – КОЗАЦЬКИЙ КУЛІШ.

З 14.00. РОЗ'ЇЗД ДЕЛЕГАЦІЙ.

V. 14.00. ЗАСІДАННЯ РАДИ ЗАДНІСТРОВОЇ СІЧІ (ПРИМІЩЕННЯ ОБРЯДОВОГО ЗАЛУ БК С. БРИТІВКА).

1. Оголошення наказів про присвоєння козацьких військових звань: полковників Українського козацтва – Кішкі В.В., Скибенку М.П.; генерал-осавул Українського козацтва – Ігумнову П.М.

2. Доповідь «Основні завдання на сучасному етапі розвитку козацького громадського руху». Концепція розвитку Задністрової Січі (план дій, основні заходи). Отаман Задністрової Січі, генерал-осавул УК **В.Я.Тимофєєв**.

3. Обговорення доповіді. Штаб Задністрової Січі.

4. Прийняття рішення Ради Задністрової Січі, його роздрук та розсилка до куренів. Відповідальний - штаб Задністрової Січі.

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я

**№ 8 (387)
ТРАВЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

Прочитай та передай товаришу!

ПОДІЇ В КОЗАЦТВАХ ЗАДНІСТРОВ'Я

ПРИЙОМ У КОЗАКИ ТА БЕРЕГІНІ УШАНОВИХ СЕРГІЯ ТА СВИТЛАНУ

Будь здорова, як вода! Будь гнучкою, як верба! Будь багата, як земля!

Слава козакам! Слава Україні!

ВИСТУП ПЕРЕД УЧНЯМИ ШКОЛИ №6 КОМІСАРОВА Г.Л. ТА ТИМОФЄЄВА В.Я.

Комісаров Г.Л.: Афганістан. Командира взводу поранено. Поранено сержанта-заступника командира взводу... Хтось повинен взяти на себе командування. Хлопці кажуть: «Сергію! Командуй!». Спрацював козацький принцип виборності отамана: козаки доручали своє життя лише виборному отаману, якому вірили...

Тимофєєв В.Я.: Плануємо відкрити в 2009/2010 н. р. в місті - «кадетку» - навчальний заклад військово-патріотичного спрямування...

УЧАСТЬ ДЕЛЕГАЦІЇ ЗАДНІСТРОВОГО КОЗАЦТВА У СВЯТКУВАННІ ДНЯ ПЕРЕМОГИ В КОЗАЦЬКІЙ СТАНИЦІ МУР-КИ

Козаки-булавинці! Славні нащадки отамана Гната Некраси! Старовіри! Шануймося, бо ми того варті! Відродимо козацькі традиції в станиці! Відродимо козацьку славу! Відродимо козацьку честь! Слава козакам!

Муравльовка на Ізмаїльщині вважається столицею козацького старовірного руху. Заснували її в 1813 році козаки-некрасівці, що переселилися з-за Дунаю. В 2013 році станиці виповниться 200 років...

СЕРГІЙВКА

Ініціативна група козаків-сергіївців звернулася до керівництва Задністрової Січі із пропозицією створити на території селищної ради козацьку станицю. Розпорядженням селищного голови Шелестенко О.Ю. затверджено склад координаційної ради з питань розвитку козацтва в селищі (Барбашов Б.В. – голова, Сапега І.І. – заступник, Тимофеев В.Я. – радник, Ступак О.Г. – радник, члени: Козубенко Л.І. – директор школи, Кузнецов О.С. – священнослужитель місцевого храму, Васелінга В.Б. – учитель та ін.) і Положення про неї. Штабом Задністрової Січі розроблено проекти основних документів Сергієвської Січі (Положення про Сергієвський осередок козацтва, Концепція Сергієвського осередку козацтва, Декларація щодо етапів розвитку Сергієвського осередку козацтва, Статут Сергієвського осередку козацтва, Програма та заходи щодо розвитку Українського козацтва в селищі Сергіївка на 2009-2012 роки)...

ПЕДАГОГІЧНИЙ ЯРМАРОК

23 травня 2009 року в Одесі відбувся обласний ярмарок педагогічних ідей та технологій (проходить раз на три роки). В номінації «Виховна робота» був представлений проект генерал-осаула УК Тимофеева В.Я. «Школа козацько-лицарського виховання». Проект було признано таким, що представляє наукову та практичну цінність, отаман Задністрової Січі отримав авторське свідоцтво.

КОЗАЧАТА-ТУРЛАЧАТА

27 травня 2009 року в Турлацькій Січі відбулося Свято переходу козачат із 4-го в 5-й клас. На свято були запрошені шефи – козаки Задністрової Січі.

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я

**№ 9 (388)
ЧЕРВЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

Прочитай та передай товаришу!

ПОДІЇ В КОЗАЦТВАХ ЗАДНІСТРОВ'Я

МОЛОГА

28 травня 2009 року в с. Молога відбулася сесія сільської ради, яка ухвалила рішення про початок роботи Мологівської Січі. Полковником УК Гавриленком В.О. та генерал-осавулом УК Тимофєєвим В.Я. розроблено Концепцію Мологівської Січі, план роботи тренувального центру, план-схему...

«На території традиційної паланкової території в 1775-1785р.р. від Аккерману до Бендер існувала остання Січ на терені України. Вздовж Дністровського лиману існували козацькі поселення, назви яких збереглися і досі.

Чорноморське козацьке військо Українського Козацтва разом з іншими молодіжними, патріотичними громадськими організаціями Білгород-Дністровського району прагне розвивати у молоді кращі риси характеру спираючись на кращі традиції козацтва, гартувати силу і дух молоді для виховання майбутнього.

З цією метою пропонується створити поблизу Дністровського лиману та села Молога навчально-тренувальний центр для виховання дітей та молоді села та району (надалі Центр) на засадах козацької педагогіки, скаутської гурткової системи, засад життя в природі, військово-патріотичного виховання.

Виховання має проходити у формі недільної школи козацько-лицарської педагогіки і таборових заходів: змагань, фестивалів, ігор та занять. Також спланована позакласна робота за рахунок годин гурткової роботи у формі Козацької республіки (одна з форм самоврядування учнівського колективу) та класних козацьких загонів, позашкільна робота у формі діяльності дитячо-юнацької організації „Молода Січ” Українського козацтва, пластунські заходи та інше.

До сил та засобів залучених в роботі Центру належать: українські козацькі організації Одеської області, Задністрова Січ, Буджацька Січ, пластова станиця „Білгород-Дністровський”, клуб мандрівників „Вершина”, військово-патріотичний клуб „Десантник”, військові частини та підрозділи прикордонної служби, офіцери запасу та окремі козаки, музичні гурти та народні хори, навчальні заклади міста. З усіма організаціями укладаються окремі договори.

Центром керує Рада Центру, яка обирається та звітує традиційно на Різдво Христове. Рада має голову Центру та двох співголів. Керівництво Центру має пропорційне представництво від організацій-засновників.

Діяльність Центру не може виходити за рамки концептуальних засад. Керівництво Центру, інструктори, таборові учасники при роботі в Центрі мають обов'язкові елементи козацького одягу, символіку чи однострій.

Козацьке виховання має бути обов'язково християнським і позапартійним.

Стосунки Центру з бізнесом та владою не можуть порушувати засади козацького світогляду.

На кожен рік організаціями-засновниками складається План роботи, який погоджується з усіма учасниками, затверджується на Раді Центру».

СТАРОКОЗАЧЕ – ОСТАННІЙ ДЗВОНИК

29 травня 2009 року по Україні пролунали «останні» дзвінки в загальноосвітніх навчальних закладах. В станиці Старокозачій на святі був присутній начальник оргвідділу Білгород-Дністровської районної ради, отаман Задністрової Січі, генерал-отаман УК Тимофеев В.Я. Він звернувся до присутніх:

«Шановні випускники, батьки, колеги, запрошені! Дозвольте мені від імені Білгород-Дністровських - районної ради, районної державної адміністрації – привітати вас із святом Останнього дзвоника; побажати здоров'я, щастя, а випускникам – знайти свій шлях у житті!

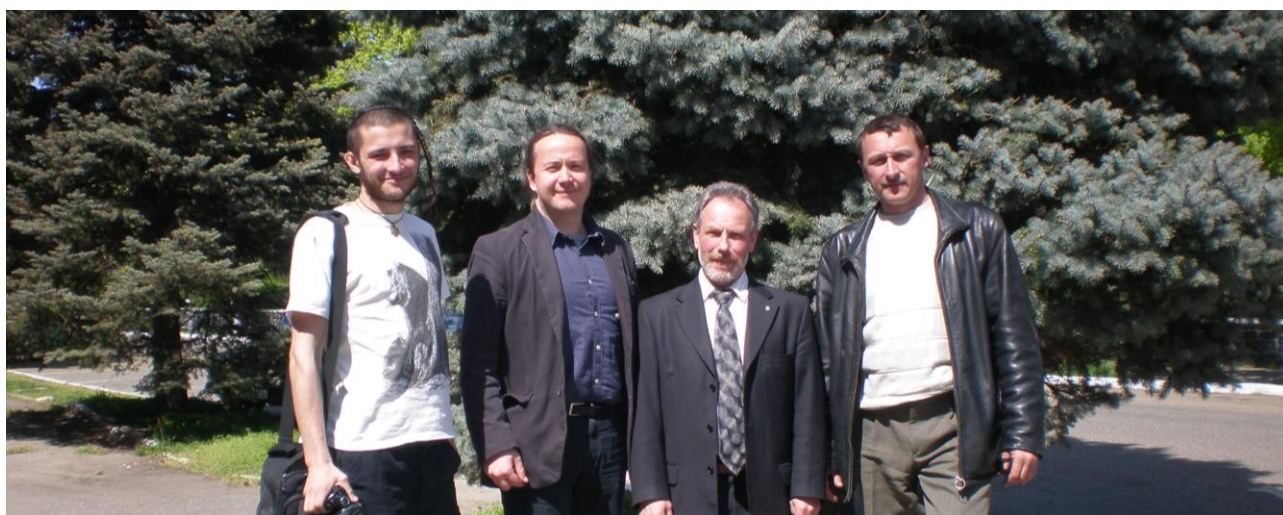
Дорогі випускники! Бог щедро нагородив Україну – благодатним кліматом, родючими чорноземами, талановитим козацьким народом!

На жаль, століття життя між сходом та заходом, між північчю та півднем виробили в нас лиху рису – ми думаємо одне, говоримо друге, робимо третє, а виходить щось четверте; й це заважає нам бути щасливими у своїй країні!

Є багато шляхів стати здоровим, багатим, знаним, але є лише один шлях стати щасливим – треба жити за Божими законами, за Козацьким кодексом честі, що викладається такими простими словами: «Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!

Випускники! Покажіть, що ви, браття, козацького роду!»

МАРТЕН ЛАНГЕ

Із метою налагодження індивідуальних та групових мандрівок до України (зокрема на Старообрядчину – до козаків-некрасівців) на Одещину приїхав д-р Мартен Ланге (фірма Dreizackreisen. Німеччина. Берлін). Д-р Ланге мав зустріч із отаманом Задністрового козацтва генерал-отаманом УК Тимофеевим В.Я.

ТРІЙЦЯ – ХОРТИЦЯ

5 червня 2009 року, на запрошення Запорозького козацтва, делегація Задністрового козацтва взяла участь у щорічній Тризни на Хортиці.

**Передрукувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru**

СЛАВА І ЧЕСТЬ

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я- Буджаку-Придунав'я</i>	№ 4 (389) КВІТЕНЬ- ЧЕРВЕНЬ 2009	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
--	--	---

Прочитай та передай товаришу!

ПОДІЇ В КОЗАЦТВАХ

**ПРИЙОМ У КОЗАКИ ТА БЕРЕГІНИ ЧЛЕНІВ СПІЛКИ ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ
УШАНОВИХ СЕРГІЯ ТА СВІТЛАНУ**

**УЧАСТЬ ДЕЛЕГАЦІЇ ЗАДНІСТРОВОВОГО КОЗАЦТВА У СВЯТКУВАННІ
ДНЯ ПЕРЕМОГИ В КОЗАЦЬКІЙ СТАНИЦІ МУР-КИ**

Козаки-булавинці! Славні нащадки отамана Гната Некраси! Старовіри! Шануймося, бо ми того варті! Відродимо козацькі традиції в станиці! Відродимо козацьку славу! Відродимо козацьку честь! Слава козакам!

Муравльовка на Ізмаїльщині вважається столицею козацького старовірного руху. Заснували її в 1813 році козаки-некрасівці, що переселилися з-за Дунаю. В 2013 році станиці виповниться 200 років...

СЕРГІЙВКА

Ініціативна група козаків-сергіївців звернулася до керівництва Задністрової Січі із пропозицією створити на території селищної ради козацьку станицю. Розпорядженням селищного голови Шелестенко О.Ю. затверджено склад координаційної ради з питань розвитку козацтва в селищі (Барбашов Б.В. – голова, Сапега І.І. – заступник, Тимофєєв В.Я. – радник, Ступак О.Т. – радник, члени: Козубенко Л.І. – директор школи, Кузнєцов О.С. – священнослужитель місцевого храму, Васелінга В.Б. – учитель та ін.) і Положення про неї. Штабом Задністрової Січі розроблено проекти основних документів Сергієвської Січі (Положення про Сергієвський осередок козацтва, Концепція Сергієвського осередку козацтва, Декларація щодо етапів розвитку Сергієвського осередку козацтва, Статут Сергієвського осередку козацтва, Програма та заходи щодо розвитку Українського козацтва в селищі Сергіївка на 2009-2012 роки)...

ПЕДАГОГІЧНИЙ ЯРМАРОК

В Одесі відбувся обласний ярмарок педагогічних ідей та технологій (проходить раз на три роки). В номінації «Виховна робота» був представлений проект генерал-отамана УК Тимофєєва В.Я. «Школа козацько-лицарського виховання». Проект було признано таким, що представляє наукову та практичну цінність, отаман Задністрової Січі отримав авторське свідоцтво.

МОЛОГА

В селі Молога відбулася сесія сільської ради, яка ухвалила рішення про початок роботи Мологівської Січі. Полковником УК Гавриленком В.О. та генерал-осавулом УК Тимофєєвим В.Я. розроблено Концепцію Мологівської Січі, план роботи тренувального центру, план-схему...

ТРІЙЦЯ – ХОРТИЦЯ

На запрошення Запорозького козацтва, делегація Задністрової Січі взяла участь у щорічній Тризні на Хортиці.

КОЗАЧАТА-ТУРЛАЧАТА

В Турлацькій Січі відбулося Свято переходу козачат із 4-го в 5-й клас. На свято були запрошені шефи – козаки Задністрової Січі.

СТАРОКОЗАЧЕ – ОСТАННІЙ ДЗВОНИК

На Україні пролунали «останні» дзвінки в загальноосвітніх навчальних закладах. В станиці Старокозачій на святі був присутній начальник оргвідділу Білгород-Дністровської районної ради, отаман Задністрової Січі, генерал-отаман УК Тимофеев В.Я. Він звернувся до присутніх: «Шановні випускники, батьки, колеги, запрошені! Дозвольте мені від імені Білгород-Дністровських - районної ради, районної державної адміністрації – привітати вас із святом Останнього дзвоника; побажати здоров'я, щастя, а випускникам – знайти свій шлях у житті!

Дорогі випускники! Бог щедро нагородив Україну – благодатним кліматом, родючими чорноземами, талановитим козацьким народом!

На жаль, століття життя між сходом та заходом, між північчю та півднем виробили в нас лиху рису – ми думаємо одне, говоримо друге, робимо третє, а виходить щось четверте; й це заважає нам бути щасливими у своїй країні!

Є багато шляхів стати здоровим, багатим, знаним, але є лише один шлях стати щасливим – треба жити за Божими законами, за Козацьким кодексом честі, що викладається такими простими словами: «Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!

Випускники! Покажіть, що ви, браття, козацького роду!»

В СТАРОКОЗАЧОМУ СФОРМОВАНО ЗАГІН «МОЛОДОЇ СІЧІ»

ДЕНЬ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

На запрошення керівництва бази відпочинку «Автодорожник» хор «Мрія» на честь Дня Конституції України виступив з концертом перед відпочиваючими. В програмі – українські народні козацькі патріотичні та жартівливі пісні.

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я

**№ 10 (390)
ЛИПЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

Прочитай та передай товаришу!

ПОДІЇ В КОЗАЦТВАХ ЗАДНІСТРОВ'Я

ДЕНЬ ЖУРНАЛІСТА

Із професійним святом – Днем журналіста – поздоровили співробітників газети «Советское Приднестровье» та телерадіомовлення «Новини Придністров'я» отаман Задністрової Січі генерал-отаман УК Тимофєєв В.Я. і голова Координаційної ради з питань розвитку козацтва генерал-осавул УК Ігумнов П.М.

ПРИЙОМ ДО КОЗАЦТВА КРІСТІОГЛО С.С.

До лав Задністрового козацтва було прийнято Крістіогло Сергія Семеновича – голову правління Одеського обласного гагаузького національно-культурного товариства «Гагаузький Дім».

ОЛЕКСІЇВКА

Завідуюча відділом освіти Орлова В.В. звернулася до керівництва Задністрового козацтва із пропозицією створити (разом із державними інституціями – райміськвійськоматом, відділом освіти, відділом у справах сім'ї, молоді та спорту, службою у справах дітей, Центром позашкільної освіти та виховання, Центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, школами) створити Центр патріотичного виховання на базі колишнього Олексіївського військмістечка. Полковнику УК Гавриленку В.О. доручено розробити пакет документів.

СТАРОКОЗАЦЬКА «МОЛОДА СІЧ»

**В Старокозачому сформовано загін «Молодої Січі» з 20 молодиків та берегинь.
Отаман-наставник осавул УК Щербина Ю.І.**

ДЕНЬ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

На запрошення керівництва бази відпочинку «Автодорожник» хор «Мрія» на честь Дня Конституції України виступив з концертом перед відпочиваючими. В програмі – українські народні козацькі патріотичні та жартівливі пісні. Почали концерт піснею на слова Т.Г.Шевченка «Реве та стогне Дніпр широкий», закінчили піснею «Гей, наливаймо!»

В Конотопі відбулися урочистості із нагоди 350-ї річниці Конотопської битви. В святі прийняла участь делегація Задністрового козацтва на чолі із генерал-осавулом УК Тимофєєвим В.Я.

В Одесі пройшов тренінг керівників громадських організацій Одещини «Менеджмент громадських організацій». В тренінгу прийняв участь керівник Задністрового козацтва Тимофєєв В.Я.

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я

**№ 11 (391)
СЕРПЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

Прочитай та передай товаришу!

КОЗАКИ, МИ МАЄМО РОБИТИ!

Слова уже не вірують словам і мружаться од правди, як од сонця... Просніться, люди! Це погані сні. Нове століття в шибку заглядає, той самий гад, ті ж самі казани, лиш інший диявол дрова підкидає...

Ліна Костенко

Теперішні часи в Україні можна порівняти лише із середньовіччям: князі та князьки шматують Велике князівство, ділять землі, майно, грабують народ, який співає й танцює, виїжджає на заробітки за кордон або співається й вмирає; швидко багатіють одні – старцюють другі; Великий Князь ворогує із Великою Радою та Верховним Візиром, останні між собою; з метою відволікання народу від вирішення нагальних потреб, маскування дійсних своїх намірів – верхи проводять щорічні «оборудки» (вибори) та підсовують «месій» (що неодмінно «спасуть») й розтягують країну на Схід і Захід, підготовуючи Центр, щоб той мовчав...

1. Статті Тимофєєва.

В Білгород-Дністровському районі теж з'явилися спритники, що гріють свої «чисті ручечки» на «золотій» Будацькій косі. В червні 2008 року перший заступник та заступник голови районної державної адміністрації були схоплені «на гарячому» при отриманні «першого траншу» хабара в 2 тисячі доларів США за підпис голови для отримання 6 гектарів земельки на косі. Цим подіям передували менш видимі, але не менш значимі події в самій адміністрації. Починаючи з 2004 року, в районній державній адміністрації проводилася планомірна заміна кваліфікованих незаплямованих кадрів на звичайних хлопчиків та дівчаток, які ще не мають імунітету проти зла й вважають, що все, що робить влада, то є добре. Така заміна дозволила сформувати «мовчазний» апарат, який за мовчання й сприяння підготовували преміями та надбавками і який промовчав при обнародуванні в центральних та обласних ЗМІ факту хабару (до речі, практично всі місцеві ЗМІ теж промовчали, окрім «Аккерманских вестей», а публікації про двохмільйонний хабар в Білгород-Дністровському районі в центральних ЗМІ продовжуються й дотепер). Мовчала й громадськість, й депутати районної ради, й населення. Складалося враження, що **всі** прийняли правила гри, які запропонувала злочинна влада...

Як грім серед ясного неба пролунала гостра та безкомпромісна стаття в газеті «Советское Приднестровье» (засновники – райрада та міськвиконком!) про корупційні дії вищих ешелонів влади райдержадміністрації - «Кадри вирішили все» - начальника оргвідділу районної ради Тимофєєва. Далі з'явилася ще одна стаття на цю тему «Відкритий лист козака Тимофєєва». Автор вказував на загрозливі тенденції в кадровій політиці райдержадміністрації й призивав владу схаменутися.

Влада відреагувала миттєво: з'явилась заява до прокуратури про проведення службового розслідування щодо автора, як посадової особи. В заяві було таке: *«Публікація у місцевих ЗМІ вищевказаної статті є замахом на ідеали демократії (розрядка моя), добре організована спроба підриву довіри до державної влади, направлене на дестабілізацію політичної обстановки у даному регіоні, здійснення перешкод у здійсненні повноважень органу державної влади, дестабілізація його роботи та підриву державного ладу в Україні взагалі(розрядка моя) . Вищевказані дії посадової особи Білгород-Дністровської районної ради Тимофєєва В.Я. підпадають під ознаки злочинів, передбачених ст. 356, 364, 365 Кримінального кодексу України, що кваліфікуються як самоуправство та зловживання службовим становищем, за які передбачено кримінальну відповідальність»*. Прокуратура відмовила у відкритті справи.

Тоді райдержадміністрації подає позовну заяву до суду. В поданні - трохи легші звинувачення, але їх більше...

Вже другий рік тягнеться судова тяганина; райдержадміністрація вимагає від автора публічно зректися основних положень статті та виплатити заподіяну моральну шкоду у сумі 5 тис. грн. Тимофєєв тримається; Всеукраїнські Інтернетсайти «Майдан» та КВУ розмістили на своїх шпальтах його статтю «Відкритий лист козака Тимофєєва»; читачі співчують автору...

2. Ярошенко & Мельниченко.

Події в королівстві мали продовження – почалося відкрите протистояння райради та райдержадміністрації (в особах їх голів).

В серпні 2008 року члени дачного кооперативу «Ивушка» провели акцію під стінами райдержадміністрації під гаслом: «Аренду землі на Будацькій косі – «Ивушке!». Влада відмовляла педагогам аграрного технікуму у праві на землю на косі. В центральних ЗМІ пройшли публікації на цю тему.

В вересні 2008 року на черговій сесії районної ради 41 депутат від партії Регіонів (та 7 «литвинівців») готували імпічмент голові райдержадміністрації («кармазинець»), але дивна позиція голови райради («регіонал») звела на «нуль» всі їх зусилля.

В жовтні-листопаді 2008 року пройшла акція мешканців села Шабо, які вимагали повернення громаді кінотеатру «Юність». Керівництво райради спочатку підтримало «шабівців», але потім віддало кінотеатр в оренду на рік громадській організації «Промінь надії», яку підтримувала райдержадміністрація й ряд районних депутатів.

В грудні 2008 року почалася незрозуміла для широких верств епопея з придбанням райдержадміністрацією будівлі у райради для фінансового управління райдержадміністрації. Гроші на придбання повинні були терміново в грудні прийти з Мінфіну до районного бюджету (за «відкат», вважали у райраді); тому потрібне було термінове рішення депутатів. Райрада (у особі її голови) була проти: користуйтеся за 1 грн. на рік нашими приміщеннями! Почалася «війна», яка закінчилася повною перемогою голови райдержадміністрації: будівля була придбана у міськвиконкому (в грудні 2008 року), а голову райради (та його заступника) депутати зняли й обрали нових (в січні 2009 року).

Із перемогою райдержадміністрації, почалися (можливо) більш настирливі вимагання хабарів посадовими особами (вже весною-літом 2009 року за корупційні дії та зловживання службовим становищем почалися неприємності у головного архітектора району, начальника управління агропромислового розвитку, начальника відділу земельних ресурсів) й, як рух опору, активізувалися відчайдухи – спочатку Ярошенко, потім й Мельниченко.

Ярошенко в лютому 2009 року організував «письмову» акцію: стіни райдержадміністрації, багатьох громадських та приватних будівель в місті та районі

були розписані гаслами «Зінченко Вор! Взяточник!» (було гасло на стіні готелю по вул. Шевченко: «Зинченко, Фаюк, Сиротюк – воры и взяточники!»). Потім команда голови поправила надписи на такі: «Зінченко Вова!» (у Салганах – «Вова + Вова!»), або просто зафарбувала їх.

В березні 2009 року депутати Ярошенко (Випаснянської сільської ради) та Мельниченко (Білгород-Дністровської міської ради) організували трьохденний мітинг під стінами райдержадміністрації із гаслами «Незаконная приватизация – стоп! Зинченко в отставку!» та мегафоном.

Було заарештовано Ярошенка, почалися неприємності у Мельниченка. Але серія статей у центральних ЗМІ та підтримка «бунтарів» колишнім губернатором відновила хитку рівновагу.

3. Тримай злодія!

З березня 2009 року почалися зовсім непередбачені й нелогічні події (на тлі повідомлення в центральних ЗМІ про те, що заступник голови райдержадміністрації за корупційні дії отримав 10 років позбавлення волі із конфіскацією майна – населення

району вважає, що він взяв вину на себе, а головні винуватці – залишилися на свободі): райдержадміністрація та райрада переходять у наступ проти міліції, суду та прокуратури.

Прошло декілька позачергових сесій райради, на яких депутати більшістю голосів прийняли звернення до Президента України, Прем'єр-Міністра України, Генерального прокурора України, Верховного Суду України про неефективну роботу районних міліції, прокуратури, суду (злі язички казали, що депутати це робили за плату – 10 соток на Будацькій косі кожному, хто підтримає звернення!), а «просочившись» на сесію Ярошенко та Мельниченко намагалися «донести правду» про голову райдержадміністрацію (потім й про голову райради) до депутатів.

Почалися перевірки в міськрайонній міліції, прокуратурі; «ушли» начальника міліції (до речі непоганий та старанний, вважали мешканці району, але – «на війні, як на війні»), потім сам пішов другий; тепер працює вже третій. Ця кадрова «чехарда» не сприяла покращанню роботи «силовиків»; мені жалівся знайомий дільничний, що тяжче стало працювати, не одержуючи підтримки з боку начальства; воно сьогодні деморалізовано перевітками.

Почалися перевірки прокуратурою діяльності депутатів-підприємців та керівників підприємств, рішень райради; впливли старі кримінальні справи; частина депутатів сьогодні вважає, що вони стали заручниками особистого конфлікту голови райдержадміністрації та прокурора й депутатів «використали».

Почалося судове протистояння між прокуратурою та райрадою. Прокуратура вимагає скасування в рішенні райради слів про неефективну роботу прокуратури.

В липні 2009 року обласна рада провела в Білгороді-Дністровському виїзне засідання постійної комісії з питань законності та правопорядку, на якому не погодилась з рішенням райради щодо неефективної роботи «силовиків» в районі...

4. Що далі?

З кінця липня 2009 року облдержадміністрація починає перевірку райдержадміністрації щодо санепідеміологічного стану в місцях організованого відпочинку населення (дитячі літні табори та площадки, бази відпочинку на Будацькій косі – а там лише одна база відпочинку має всі передбачені законодавством дозволи!) та населених пунктах району. Подейкують, що ця перевірка певним чином пов'язана із переходом Блоку Кармазина від НСНУ до Блоку Тимошенко (губернатор – «хорунжовець» й «нашоукраїнець», як і Ющенко).

В результаті всіх цих подій спостерігається певний параліч місцевої влади. Звісно, що пересічний мешканець району від такої «війни» не виграв! Якщо її розв'язали – вона комусь потрібна! Кому? Й які ще «пертурбації» в умовах кризи чекають пересічного громадянина?

Що робити сьогодні козацтву, яке завжди було становим хребтом нації, її оберегом та надією?

Ми маємо просто чесно робити й бути поводитирем громади: виховувати, передусім у собі, духовність; формувати на позитивних прикладах молодь, гартувати її; допомагати слабим; захищати-підтримувати Лицарів нації; робити лише добро, не чекаючи винагороди; й жити Вірою, Надією, Любов'ю, не тримаючи образи на мовчазного пересічного мешканця, плекаючи з нього громадянина...

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail: Generalotaman@rambler.ru**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я</i>	№ 12 (392) СЕРПЕНЬ 2009	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
E-mail: Dnestrcossacks@ukr.net		http://Dnestrkozak.webstolica.ru/

Прочитай та передай товаришу!

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩАННЯ РОБОТИ В ОСЕРЕДКАХ КОЗАЦТВА (за матеріалами публікацій в ЗМІ)

Загальноновизнано, що у період моральної кризи, дегероїзації і деморалізації значної частини нашого суспільства творче відродження культурно-освітніх і виховних козацьких традицій – одна з необхідних і найважливіших граней зміцнення могутності України.

Що є українське козацтво у минулому й сучасному часі? Що ми активно “відроджуємо” й намагаємось “використати”? Чи зможе козацтво зайняти свою нішу в ХХІ столітті? Як в сучасних умовах силами громадської організації відродити тип козака-лицаря? Як згуртувати таких людей? На якій основі відроджувати козацтво?

Історія українського державотворення переконливо свідчить про те, що в цьому історичному процесі, порівняно з іншими суспільно-політичними силами, козацтво відіграло вирішальну, провідну роль. Тому національні інтереси України вимагають створення державних документів, зокрема законів, постанов, які б сприяли дальшому розвитку українського козацтва як могутньої націотворчої і державотворчої потуги, залучення до його лав найширших верств співгромадян з метою пробудження і спрямування їхньої енергії на розв'язання історичних завдань, що стоять перед нашим суспільством і державою.

Факти неспростовно свідчать, що високі духовні набутки українського козацтва, його видатних представників – державних і політичних керманів, діячів науки і культури на сьогодні залишаються невідомими широким верствам нашого суспільства. Не пробуджена і незадіяна до конкретних державотворчих справ і не організована в козацькі форми інтелектуальна, духовна і практично-дійова енергія сотень тисяч наших співвітчизників; вона ще «дрімає», «спить» і не набуває продуктивних і ефективних, суспільно корисних форм, справ і чину державотворчого характеру; **козаки ще не знають, що вони козаки!**

Для історичних козацьких структур основним змістом і суттю їхнього існування була специфічна військова справа у відповідних суспільно-політичних та природно-географічних умовах. Завдяки цьому на засадах архаїчних військово-лицарських традицій сформувалась комплексна система козацького військового буття – козацько-лицарське мистецтво. Це мистецтво (специфічне бойове мистецтво зі зброєю та на його основі – рукопаш; козацьке звичаєве право; елементи архаїчної військової магії; пісенно-енергетична практика; особливе світосприйняття) і є сутністю української козацької спадщини.

Через відродження і поширення основ військово-лицарської спадщини ми можемо вести мову про реальне наслідування, а отже і відповідність сучасного козацтва історичним аналогам. Але до сьогодні розуміння пріоритетності дійсного відродження українських козацьких традицій у цьому контексті не досягнуто. Причинами цього є: переважно хибні уявлення про сутність козацької спадщини, що сформувалися під впливом романтично-історичної художньої літератури та певних стереотипів вітчизняної і зарубіжної історіографії, розроблених відносно тих чи інших історіософських концепцій; відсутність сприятливих умов для повноцінного відродження козацької спадщини; розмитість або повна відсутність дійсних пріоритетів козацького відродження; руйнація родових козацьких зв'язків та втрата традиційного козацького середовища (родовий козак – представник спадкового козацького роду, життєві принципи якого сформувалися на засадах цінностей, притаманних специфічному середовищу козаків-воїнів:

пріоритетність чоловічого начала у всіх царинах буття; шанобливе ставлення до родових та загальнокозацьких звичаїв; повага до військової справи взагалі і особливо до специфічної козацької військової спадщини; ознайомлення з основами козацького бойового мистецтва; сприйняття особливих стереотипів поведінки та відносин, заснованих на засадах козацького звичаю; можливе ознайомлення з елементами військової магії; здоровий спосіб життя).

Оформлення й згуртування козаччини швидше відбувається в тих регіонах, де загострюються військові міжетнічні, міжнаціональні, міждержавні конфлікти (Кубань, Прикавказ'я, Придністров'я). Відсутність можливостей виконання військових функцій призводить (як показує досвід) до розброду і хитань у козацькому середовищі, яке в свою чергу веде до невизначеності подальшої долі і самого козацького з'єднання. Ситуація може змінитися лише за умови часткової зміни пріоритетів козаччини із військових на господарські й культурні. Це не означає, що козакам на державному рівні не може бути довірено охороняти кордони країни чи наглядати за правопорядком усередині держави. Сучасні козацькі формування можуть стати повноцінною національною гвардією, яка буде поставлена на службу народу. У цьому випадку необхідна допомога держави. І не стільки матеріальна, скільки юридична. Саме на державному рівні мають бути вирішені питання щодо юридичного статусу козацьких військ.

Справжнє відродження козацтва на Україні почнеться тоді, коли до його лав увіллється молодь, що вболіває за народні справи, прагне кращого сьогодення та працює на духовне і матеріально багате майбутнє (молоді козаки, які пройшли школу козацько-лицарського виховання); коли теперішні козаченьки чітко усвідомлять, що по них судять про все козацтво і народ у цілому, відмовляться від своїх користолюбних цілей і на перше місце поставлять служіння народу; коли між козаками і науковцями-просвітянами встановляться тісні зв'язки та налагодиться співпраця на ниві дослідження історико-культурної спадщини козаччини. І тоді відроджене козацтво стане тією широкою суспільно-політичною і культурницькою течією, яка згуртує всі верстви українського народу і зможе цивілізованими методами вирішувати нагальні питання сьогодення в ім'я народу і для народу.

Основні причини гальмування козацького відродження такі: вплив різноманітних політичних сил; протилежна конфесійна орієнтація; залежність від окремих гілок влади та економічних еліт; особисте ворогування новітніх козацьких керівників; брак конкретної діяльності.

Але якщо об'єктивно та тверезо проаналізувати процеси, які в теперішній час йдуть в українському козацтві, то ми побачимо, що саме козацтво поки ще розпорошено й неорганізоване. І причин для цього більш ніж достатньо.

По-перше, козаків розпорошують ті, хто не бажає появи на політичній арені України нової грізної громадської сили. Для цього козаків утягують до різних апаратних та партійних ігор. Сучасний козацький рух лише встиг набрати силу, а в його середовищі через 75 років після революції з'явилися "білі" й "червоні", "самостійники" й "державники", "наші" й "не наші", які готові знову схрестити шаблі.

По-друге, розпорошеності цієї підсобляють самі козаки, піддавшись розгулу марнослів'я та егоїзму, пробуджених сучасною революційною хвилею, яка зберегла на своїх прапорах характерний для всіх революцій гасло: "Хто був ніким, той стане всім!" В результаті цього козацтво й не помітило, як опинилося в тенетах численних паралельних організаційних структур, які між собою ворогують.

По-третє, відсутність наукового узагальнення багатоговікового служіння козацтва Неньці-Україні виявилось при перших кроках його державного становлення. Щоб вирішувати проблеми, які виникають, необхідно вивчити механізм функціонування традиційних козацьких військ, проаналізувати діяльність козацтва в період демократичних перебудов й громадянської війни 1917-1922 років. На базі цих досліджень визначити, що можливо використати задля вироблення сучасної єдиної державної політики становлення козацтва й правильно виявити сутність козацького загалу, козацької громади, козацького війська.

По-четверте (й найважливіше!), козацтву необхідно формувати наскрізну систему підготовки й виховання козака як державної людини через сім'ю – середню школу – вищий навчальний заклад (**готувати кадри**).

Офіційна українська педагогіка не заперечує того, що козацтво стало найдосконалішою формою вияву генетично закодованих здібностей і можливостей нашого народу. І тому в концепції національного виховання реалізація науково обґрунтованих і випробуваних історією козацько-лицарських виховних традицій – вважається одним із найефективніших українознавчих підходів у навчально-виховній роботі.

Й тому на сучасному етапі розвитку неокозацтва **головне п'яте – увага до сучасної школи – найімовірнішому осередку формування сучасного козака-лицаря.** А в школі:

Труднощі та проблеми впливають із сучасних труднощів громади: економічних, демографічних, соціальних.

Термінове розв'язання всіх проблем школи неможливо (особливо соціально-економічних, фінансових, частково методичних), але проблеми виховного характеру ми повинні вирішувати негайно; **основне завдання школи на сучасному етапі – протистояння бездуховності, руйнації національної моралі.**

Громада живе й розвивається доти, доки в ній живе багатим духовним життям школа, тому школа повинна і може стати осередком духовності, берегинею духу громади; для цього **вона має бути відкритим навчально-виховним закладом з громадсько-державним управлінням.**

Один з шляхів вирішення проблем сучасного виховання учнів – **національне виховання у формі козацько-лицарського («лише виховуючи українця, можна виховати українця»)** та розумні ідеологізація і політизація виховного процесу (формування патріота, громадського діяча починається з його участі в діяльності дитячих і юнацьких громадських організацій).

Неможливо виховати особистість тільки в школі; **школа виховує разом із сім'єю, виробничим колективом, громадою.**

У вихованні національно свідомих козака та берегині є три ступеня (етапи): **родинно-дошкільне виховання козачати та лелі, родинно-шкільне виховання джури та дани, громадсько-родинне виховання козака та берегині.**

Кожен з етапів козацько-лицарського виховання має свої особливості і проводиться:

1. Родинно-дошкільне – через роботу з батьками дошкільнят та введенням спеціальних курсів до програми дитячого садочка.

2. Родинно-шкільне – у формі роботи школи козацько-лицарського виховання:
А.Класна робота за рахунок шкільного компоненту (варіативної складової навчального плану) з основних дисциплін козацько-лицарського виховання. Б.Позакласна робота за рахунок годин гуртків, у формі Козацької республіки (самоврядування учнівського колективу) та класних козацьких загонів. В.Позашкільна робота у формі діяльності дитячо-юнацької організації «Молода Січ» Українського козацтва.

3. Громадсько-родинне – у формі діяльності учнівського куреня Українського козацтва та місцевого осередку жіночої громади Українського козацтва;

Основна мета сучасної школи козацько-лицарського виховання – **формування в родині, школі і громадському житті творчу особистість козака-лицаря, захисника рідної землі з яскраво вираженою українською національною свідомістю і самосвідомістю, світоглядом і характером, високою мораллю і духовністю.**

У період розбудови незалежної України у громадському, шкільному і родинному житті нам потрібен насамперед **культ лицарства:** лицарський дух не дасть нудити у духовній нищості, історичному безпам'ятстві; тому включення потенціалу козацько-лицарської духовності у виховний процес значно активізує формування вільної, з стійкими морально-вольовими якостями, силою духу особистості.

Українська козацька духовність – це **історично сформована система духовних багатств лицарської верстви рідного народу,** яка виробила і в своєму бутті, способу життя відобразила найвищі цінності його національної душі, філософії, характеру, світогляду, моралі, правосвідомості, естетики; це лицарська духовність, компоненти якої розвиваються у напрямі довершеності, найглибшого відображення потреб, інтересів української нації, держави.

Практичний досвід стверджує, що школа козацько-лицарського виховання може (й повинна!) бути центром духовного життя, берегинею духу громади, але для цього їй потрібно

бути національній, мати національно налаштовані кадри, лицарів духовності у самій школі, а в підґрунті – сформовану громадську думку та козацькі звичаї і традиції громади.

Отож, бажаючи всім плідної педагогічної праці, хочеться одного: щоб люди пишалися сучасними козаками так, як Наливайком, Трясилом, Сірком чи Палієм... А для цього хочуть вони бачити не погони, лампаси й незаслужені нагороди, а реальні справи!

Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!

Слава козакам! Слава Україні!

Нехай ці слова служать дороговказом для нас.

*** * ***

КОЗАЦТВО ЗАДНІСТРОВ'Я (довідка)

Проблеми становлення Українського козацтва на Задністров'ї були пов'язані з розмитістю дійсних пріоритетів козацького відродження, руйнацією родових козацьких зв'язків та втратою традиційного середовища (Задністров'я – колиска Чорноморського (Кубанського) козацького війська). Незважаючи на це, протягом 1988-2009 рр. місцеві козаки зробили достойний вклад у справу реального втілення козацької ідеї в суспільстві. Створено: Концепцію розвитку Задністровського козацтва, Координаційну раду з підтримки розвитку Українського козацтва (з 2000 року), Раду керівників громадських організацій козацького спрямування (з 2007 року); прийнято Програми розвитку Українського козацтва на 2002-2005 роки та на 2008-2010 роки.

Друкувалися та друкуються козацькі газети: „Козацький вісник” (1991-1998), „Козак” (1998-2001), „Річ про Адамівську Січ” (2001-2003), „Річ про Буджацьку Січ” (2004-2006), „Річ про Січ” (2007), „Козацтво Задністров'я” (2008), „Козак Задністров'я” (з 2009), регіональна газета козаків межиріччя Дунай-Дністро „СІЧ” (з 2008 року). Видано багато книг.

Працювали й працюють в сучасному Задністров'ї:

- козацькі організації – Задністрова Січ УК (отаман – генерал-осавул УК В.Тимофєєв), Задністрове земляцтво Всесвітньої спілки козаків (останній отаман - покійний козацький полковник М.Слепухін), Буджацька Січове козацьке військо УК (отаман – генерал-хорунжий УК М.Скляренко), Білгород-Дністровська паланка УК (отаман – полковник УК Л.Городецький), Білгород-Дністровський Кіш УК, Окружний полк ім. П.Орлика УК (отаман – полковник УК М.Врублевський), Окремий курінь ім. С.Білого УК (отаман – полковник УК П.Городниченко), курінь Війська Запорозького (отаман – полковник ЗСУ М.Возний), районове товариство ЧКЗ УК (отаман – полковник УК В.Білоус), жіноча громада УК (керівник С.Ганницька), військово-спортивний клуб «Патріот» (керівник полковник УК В.Гавриленко), клуб «Козачка» (керівник О.Шепельська), Кілійський районний осередок Соборного Козацтва України (А.Палій), Ізмаїльський районний осередок Придунайсько-Ізмаїльського козацького товариства (Ю.Закіров), Ізмаїльський міський курінь „Наливайко” (А.Гриченко), Ізмаїльська паланка МГО Козацтво Запорозьке (М.Підпригора), Саратське районне козацьке товариство ЧКВ ВГО УК (С.Іванов), Татарбунарське районне товариство ЧКЗ УК (О.Гусаренко);

- козацькі художні колективи – духовий оркестр (керівник сотник УК С.Радченко), хор української народної пісні «Мрія» (керівник – полковник УК І.Зорило), ансамбль української народної музики «Веселка» (керівник - полковник УК М.Нікіруй), ансамбль української народної музики «Гроно» та гурт «Русичи» (керівник – осавул УК Б.Нікіруй), народна хорова капела – пошуково-дослідницький фольклористичний гурт «Алкалія» Будинку культури с. Старокозаче (керівник – В.Вареник);

- навчальні заклади, що працювали та працюють в напрямку козацького виховання – Білгород-Дністровське училище Південноукраїнського державного педагогічного університету (викладачі – В.Юрченко, В.Лобанова, О.Виштак, І.Головань), Старокозацька школа (директор Л.Щербимна, учитель Ю.Щербина), Молозька школа (директор В.Осолинська), Випаснянська №1 школа (військовий керівник В.Гавриленко), Випаснянська №2 школа (військовий керівник А.Кривенко), Вигінська школа (колишній директор В.Біленко, учитель фізичної культури А.Берлізов, директор О.Вдовиченко, учитель фізичної культури М.Поліщук), Долинівська школа (директор Т.Тома, завуч М.Долгошеєнко, педагог-організатор Т.Молчанова), Турлацька школа (директор Т.Тодорова, вчитель В.Чумаченко), Адамівська школа (директор В.Вронська, завуч П.Лавриненко, педагог-організатор В.Гриченко), Салганська школа (директор Ю.Назарук, завуч І.Мельникова, педагог-організатор О.Тиханська, учителі В.Шевченко, О.Рябченко).

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

*Інформаційно-
аналітичний орган
козаків Задністров'я*

**№ 13 (393)
СЕРПЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

Прочитай та передай товаришу!

ПОДІЇ В КОЗАЦТВАХ ЗАДНІСТРОВ'Я

УСТАНОВЧА РАДА В ХЕРСОНІ

В Херсоні відбулася Установча рада Херсонського обласного товариства Українського козацтва. На запрошення Верховного отамана Українського козацтва на Раді були присутні козаки Задністрового козацтва генерал-осавул УК Тимофєєв В.Я. та полковник УК Лукашевський В.В.

КООРДИНАЦІЙНА РАДА 12.08.2009

Відбулося розширене засідання Координаційної ради з питань розвитку Українського козацтва (із сільськими головами, керівниками структурних підрозділів райдержадміністрації та райради). На порядку денному питання про організацію та проведення 65-ї річниці визволення краю від фашистських загарбників, Дня Державного Прапора України та Дня Незалежності України в районі; підготовка до Великої Ради Українського козацтва.

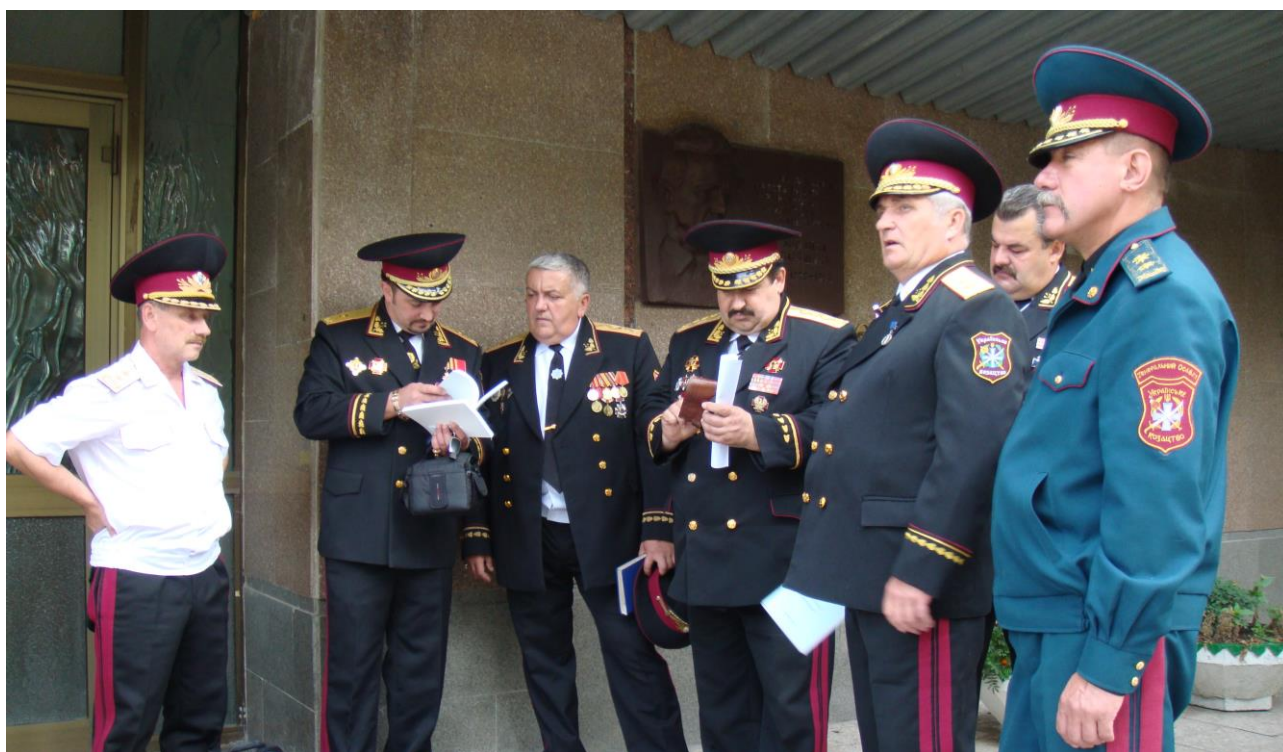

ВЕЛИКА РАДА УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА 14-16.08.2009

В місті Тернополі відбулася 27 Велика Рада Українського козацтва. На Раді були присутні делегати від 25 областей України, від міст Києва та Севастополя. Була й делегація Задністрового козацтва (В.Тимофеев, О.Ступак, С.Ганницька). В програмі – похід 300 козаків шляхом війська Б.Хмельницького (Зборовська битва), покладання квітів до козацьких могил. В ці ж дні відбувся 8-й фестиваль козацької пісні «Байда», у якому взяли участь більше 50 мистецьких колективів з усієї України.

В рамках фестивалю отаман Задністрової Січі, генерал-осавул УК Тимофєєв В.Я. в Тернопільській обласній державній бібліотеці виступив перед читачами з презентацією своїх книг «Школа козацько-лицарського виховання» та «Виховання козака-лицаря».

Задністрові козаки мали багато зустрічей із козаками-побратимами; налагодили зв'язки із творчими колективами.

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я</i>	№ 14 (394) СЕРПЕНЬ 2009	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
E-mail: Dnestrcossacks@ukr.net		http://Dnestrkozak.webstolica.ru/

Прочитай та передай товаришу!

ВЕЛИКА РАДА УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

14-16 серпня 2009 року в місті Тернополі відбувалася XXVII Велика Рада Українського козацтва, присвячена 360-річчю Зборівської битви. На Великій Раді була присутня делегація Задністрового козацтва (отаман Задністрової Січі, генерал-осавул УК Тимофеев В.Я., радник отамана Задністрової Січі, полковник УК Ступак О.Т., керівник Жіночої громади Задністрового козацтва Ганницька С.П., Голова Ради Старійшин Задністрової Січі, полковник УК Маринеску М.К., хорунжий Задністрової Січі, полковник УК Лукашевський В.В., отаман Бритівського куреня, полковник УК Єремеев В.І., радник отамана Задністрової Січі, полковник УК Воробйов В.М.).

В перебігу дійств Великої Ради: 14.08.2009 року - Пленарне засідання Великої Ради. Козацький похід шляхом війська Богдана Хмельницького за маршрутом: смт. Вишнівець, с.Добриводи, с.Мшанець, с.Залізці, с.Оліїв, с.Беримівці, с.Кудобинці, с.Млинівці, м.Зборів. Покладання квітів до козацьких могил та поховань, посвята в козачата. Відкриття VIII-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу козацької пісні «Байда».

15.08.2009 року – Театралізована урочиста хода. Народне віче «Боже, великий, єдиний, нам Україну храни». Покладання квітів до Великої козацької могили, Посвячення в козаки. Конкурсні виступи учасників VIII-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу козацької пісні «Байда». Богатирський турнір на призи Василя Вірастюка. Історична реконструкція Зборівської битви.

16.08.2009 року – Велика Божественна літургія. Нагородження та театралізований концерт переможців VIII-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу козацької пісні «Байда». Великий концерт Національного заслуженого академічного українського народного хору ім. Г.Верьовки.

Досвід багатьох поколінь переконливо свідчить: почуття патріотизму дає добрі результати тільки тоді, коли воно органічно поєднано з глибоким та всебічним знанням історії, розумінням свого місця і ролі в перебігу важливих подій. Ми сповна відчуваємо землю Батьківщини, лише пізнаючи пласти її минулого. Нині, коли наш народ у суверенній Українській державі усвідомлює себе великою європейською спільнотою, могутня хвиля національного відродження підняла його дух на нову висоту. Тому люди прагнуть знати правду про свою самобутню історію, що виховує патріотів.

Ренесанс національного козацького виховання ми спостерігали на Тернопільщині: в багатьох школах області діють шкільні осередки молодих козаків, якими керують учителі-патріоти; юнаків та юнок до справ козацьких залучають сільські та селищні осередки Українського козацтва, роботу цю підтримують батьки, місцеві громади; діяльність козацтва проводиться під обов'язковим патронатом місцевих священнослужителів й це триєдине піклування про підростаюче покоління дає плоди зрілі. Молодь на Тернопільщині – вихована! Слава тернопільчанам! Слава Україні!

Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я

**№ 15 (395)
ВЕРЕСЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

E-mail: Dnestrcossacks@ukr.net

<http://Dnestrkozak.webstolica.ru/>

Прочитай та передай товаришу!

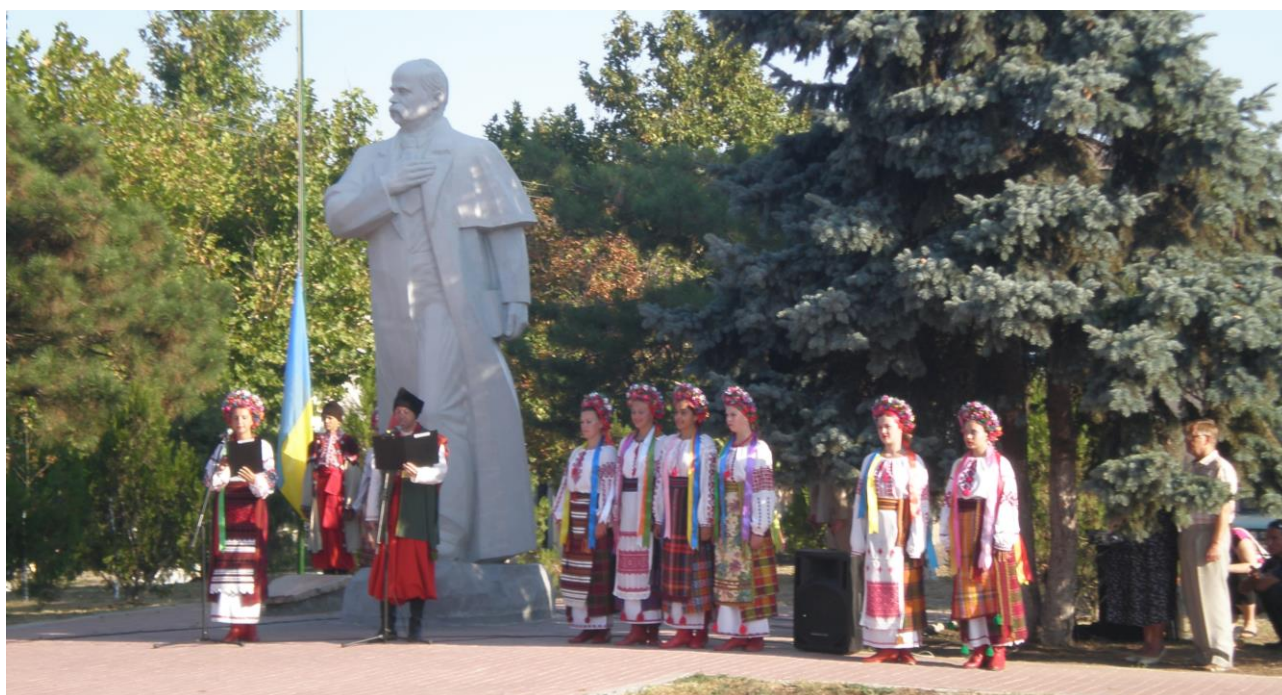
ПОДІЇ В КОЗАЦТВАХ ЗАДНІСТРОВ'Я

Протягом літа хор «Мрія» на сценічних площадках міста та району виступав з концертами...

День Незалежності України

В рамках святкування Дня Незалежності України Відбулися свята в місті та районі. В урочистостях взяли участь козаки Задністров'я.

Відбулися урочистості з нагоди Дня Незалежності України в Адамівській Січі. Задністрове козацтво, районну раду та районну державну адміністрацію представляв генерал-осавул УК В.Я.Тимофєєв.

У фортеці із великим концертом в рамках свят з нагоди Дня Незалежності України виступив хор «Мрія».

Перше вересня

В урочистостях із нагоди свята Першого вересня в Адамівській Січі взяв участь генерал-осавул УК Тимофеев В.Я.

Він звернувся із словом до присутніх: «Шановні батьки, колеги, учні, гості! Земляки! Дозвольте мені від імені Білгород-Дністровських - районної ради, районної державної адміністрації, від Українського козацтва – привітати вас із святом Першого дзвоника; побажати здоров'я, щастя, а школярам ще й багато «десяток» та «дванадцятки»!

Бог щедро нагородив Україну – благодатним кліматом, родючими чорноземами, талановитим козацьким народом! Та на жаль, століття життя між сходом та заходом, між північчю та півднем виробили в нас лиху рису – ми думаємо одне, говоримо друге, робимо третє, а виходить – четверте (мішок накусаних яблук); й ця риса заважає нам бути щасливими у своїй країні!

Дорогі діти! Є багато шляхів стати здоровими, багатими, знаними, але є лише один шлях стати щасливими – треба сумлінно вчитися жити за Божими законами, за Козацьким кодексом честі, що викладається такими простими словами: «Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!» Навчайтеся, джури та дани; шкільної та Божої науки не цурайтеся й покажіть, що ми - козацького роду! І хай нам Бог допомагає!

Слава Україні!»

Велика Рада Українського козацтва

Делегація Задністрового козацтва (голова Ради Старійшин Задністрового козацтва полковник УК Маринеску М.К. та отаман Бритівського куреня полковник УК Єремеев В.І.) взяла участь у Великій Раді Українського козацтва.

Звернення Великої Ради до Українського народу та українства світу

Преславний український народе!

Соціально-політична ситуація, яка створилася зараз у нашій державі, вимагає від кожного із нас засвідчити свою відданість споконвічній козацькій ідеї – мати свою незалежну Державу. Це шоста спроба великого, мужнього і талановитого народу нарешті стати народом державним. Всі інші п'ять спроб закінчилися трагічно.

Новітня історія розпорядилася так, що сьогодні саме Українське козацтво прийняло від попередніх поколінь всі сподівання і відповідальність за долю нашої неньки-України.

Ця відповідальність зобов'язує нас в пору нових важких випробувань твердо дотримуватися засадничих принципів Української Конституції, яка проголошує територіальну цілісність, демократизм і верховенство права.

Приймаючи присягу, Український козак назавжди визначив головну мету свого життя – служити Богові та Україні. Сьогодні ми, учасники Всеукраїнського національного козацького форуму, маємо нагадати кожному українцю, що наша Вітчизна знову в небезпеці. Вона вкотре опинилася в центрі геополітичних інтересів тих сил, які прагнуть за будь-яку ціну зняти з політичної карти світу саму територію, зафарбовану у кольори нашого національного прапора.

Для цього використовується огидний міф про питому ворожість українців, що мешкають на правому та лівому берегах Дніпра, прор мовний конфлікт, про національне та інтернаціональне мислення.

Велика Рада Українського козацтва урочисто заявляє, що наш народ є єдиний, що представники інших етносів упродовж років нашої державної незалежності переконалися, що суверенна Україна – це і їхня затишна оселя, звідки їх синів не пошлють в зони імперіалістичних конфліктів, а, зрозумівши це, багато з них виявили бажання стати Українськими козаками і, відтак, нашими побратимами.

Сьогодні підвищена політична активність недружніх до незалежної України кланів та структур, змушує нас, Українських козаків, ще раз у весь голос заявити, що ми готові боронити свою Батьківщину, її честь та гідність від будь-яких зовнішніх чи внутрішніх зазіхань.

В Україні всупереч Конституції вже йде неоголошена боротьба претендентів на президентський престол.

Українське козацтво згідно свого статуту не служить жодній політичній силі, але це не означає, що воно байдуже до того, хто буде визначати долю нашого народу.

В належний час ми публічно заявимо про свою позицію, і вона буде такою, яка відповідатиме споконвічним прагненням Українців.

Слава Україні! Слава її героям! Слава Українському козацькому народу!

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail: Generalotaman@rambler.ru <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я</i>	№ 16 (396) ВЕРЕСЕНЬ 2009	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
E-mail: Dnestrcossacks@ukr.net		http://Dnestrkozak.webstolica.ru/

Прочитай та передай товаришу!

ЗВЕРНЕННЯ ДО КОЗАЦТВА УКРАЇНИ

Шановна Старшино! Брати-козаки! Сестри-козачки!

Загально визнано, що у період моральної кризи, дегероїзації і деморалізації значної частини нашого суспільства творче відродження культурно-освітніх і виховних козацьких традицій – одна з необхідних і найважливіших граней зміцнення могутності України.

Що є українське козацтво у минулому й сучасному часі? Що ми активно “відроджуємо” й намагаємось “використати”? Чи зможе козацтво зайняти свою нішу в ХХІ столітті? Як в сучасних умовах силами громадської організації відродити тип козака-лицаря? Як згуртувати таких людей? На якій основі відроджувати козацтво?

Історія українського державотворення переконливо свідчить про те, що в цьому історичному процесі, порівняно з іншими суспільно-політичними силами, козацтво відіграло вирішальну, провідну роль. Тому національні інтереси України вимагають створення державних документів, зокрема законів, постанов, які б сприяли дальшому розвитку українського козацтва як могутньої націотворчої і державотворчої потуги, залучення до його лав найширших верств співгромадян з метою пробудження і спрямування їхньої енергії на розв'язання історичних завдань, що стоять перед нашим суспільством і державою.

Факти неспростовно свідчать, що високі духовні набутки українського козацтва, його видатних представників – державних і політичних керманів, діячів науки і культури на сьогодні залишаються невідомими широким верствам нашого суспільства. Не пробуджена і незадіяна до конкретних державотворчих справ і не організована в козацькі форми інтелектуальна, духовна і практично-дійова енергія сотень тисяч наших співвітчизників;

вона ще «дрімає», «спить» і не набуває продуктивних і ефективних, суспільно корисних форм, справ і чину державотворчого характеру; **козаки ще не знають, що вони козаки!**

Для історичних козацьких структур основним змістом і суттю їхнього існування була специфічна військова справа у відповідних суспільно-політичних та природно-географічних умовах. Завдяки цьому на засадах архаїчних військово-лицарських традицій сформувалась комплексна система козацького військового буття – козацько-лицарське мистецтво. Це мистецтво (специфічне бойове мистецтво зі зброєю та на його основі – рукопаш; козацьке звичаєве право; елементи архаїчної військової магії; пісенно-енергетична практика; особливе світосприйняття) і є сутністю української козацької спадщини.

Через відродження і поширення основ військово-лицарської спадщини ми можемо вести мову про реальне наслідування, а отже і відповідність сучасного козацтва історичним аналогам. Але до сьогодні розуміння пріоритетності дійсного відродження українських козацьких традицій у цьому контексті не досягнуто. Причинами цього є: переважно хибні уявлення про сутність козацької спадщини, що сформувалися під впливом романтично-історичної художньої літератури та певних стереотипів вітчизняної і зарубіжної історіографії, розроблених відносно тих чи інших історіософських концепцій; відсутність сприятливих умов для повноцінного відродження козацької спадщини; розмитість або повна відсутність дійсних пріоритетів козацького відродження; руйнація родових козацьких зв'язків та втрата традиційного козацького середовища (родовий козак – представник спадкового козацького роду, життєві принципи якого сформувались на засадах цінностей, притаманних специфічному середовищу козаків-воїнів: пріоритетність чоловічого начала у всіх царинах буття; шанобливе ставлення до родових та загальнокозацьких звичаїв; повага до військової справи взагалі і особливо до специфічної козацької військової спадщини; ознайомлення з основами козацького бойового мистецтва; прийняття особливих стереотипів поведінки та відносин, заснованих на засадах козацького звичаю; можливе ознайомлення з елементами військової магії; здоровий спосіб життя).

Оформлення й згуртування козацької спадщини швидше відбувається в тих регіонах, де загострюються військові міжетнічні, міжнаціональні, міждержавні конфлікти (Кубань, Прикавказ'я, Придністров'я). Відсутність можливостей виконання військових функцій призводить (як показує досвід) до розброду і хитань у козацькому середовищі, яке в свою чергу веде до невизначеності подальшої долі і самого козацького з'єднання. Ситуація може змінитися лише за умови часткової зміни пріоритетів козацької спадщини із військових на господарські й культурні. Це не означає, що козакам на державному рівні не може бути довірено охороняти кордони країни чи наглядати за правопорядком усередині держави. Сучасні козацькі формування можуть стати повноцінною національною гвардією, яка буде поставлена на службу народу. У цьому випадку необхідна допомога держави. І не стільки матеріальна, скільки юридична. Саме на державному рівні мають бути вирішені питання щодо юридичного статусу козацьких військ.

Справжнє відродження козацтва на Україні почнеться тоді, коли до його лав увіллється молодь, що вболіває за народні справи, прагне кращого сьогодення та працює на духовне і матеріально багате майбутнє (молоді козаки, які пройшли школу козацько-лицарського виховання); коли теперішні козацькі чітко усвідомлять, що по них судять про все козацтво і народ у цілому, відмовляться від своїх користолюбних цілей і на перше місце поставлять служіння народу; коли між козаками і науковцями-просвітянами встановляться тісні зв'язки та налагодиться співпраця на ниві дослідження історико-культурної спадщини козацької спадщини. І тоді відроджене козацтво стане тією широкою суспільно-політичною і культурницькою течією, яка згуртує всі верстви українського народу і зможе цивілізованими методами вирішувати нагальні питання сьогодення в ім'я народу і для народу.

Основні причини гальмування козацького відродження такі: вплив різноманітних політичних сил; протилежна конфесійна орієнтація; залежність від окремих гілок влади та

економічних еліт; особисте ворогування новітніх козацьких керівників; брак конкретної діяльності.

Але якщо об'єктивно та тверезо проаналізувати процеси, які в теперішній час йдуть в українському козацтві, то ми побачимо, що саме козацтво поки ще розпорошено й неорганізоване. І причин для цього більш ніж достатньо.

По-перше, козаків розпорошують ті, хто не бажає появи на політичній арені України нової грізної громадської сили. Для цього козаків утягують до різних апаратних та партійних ігор. Сучасний козацький рух лише встиг набрати силу, а в його середовищі з'явилися "білі" й "червоні", "самостійники" й "державники", "наші" й "не наші", які готові знову схрестити шаблі.

По-друге, розпорошеності цієї підсобляють самі козаки, піддавшись розгулу марнослів'я та егоїзму, пробуджених сучасною революційною хвилею, яка зберегла на своїх прапорах характерний для всіх революцій гасло: "Хто був ніким, той стане всім!" В результаті цього козацтво й не помітило, як опинилося в тенетах численних паралельних організаційних структур, які між собою ворогують.

По-третє, відсутність наукового узагальнення багатовікового служіння козацтва Неньці-Україні виявилось при перших кроках його державного становлення. Щоб вирішувати проблеми, які виникають, необхідно вивчити механізм функціонування традиційних козацьких військ, проаналізувати діяльність козацтва в період демократичних перебудов й громадянської війни 1917-1922 років. На базі цих досліджень визначити, що можливо використати задля вироблення сучасної єдиної державної політики становлення козацтва й правильно виявити сутність козацького загалу, козацької громади, козацького війська.

По-четверте (й найважливіше!), козацтву необхідно формувати наскрізну систему підготовки й виховання козака як державної людини через сім'ю – середню школу – вищий навчальний заклад (**готувати кадри!**).

Офіційна українська педагогіка не заперечує того, що козацтво стало найдосконалішою формою вияву генетично закодованих здібностей і можливостей нашого народу. І тому в концепції національного виховання реалізація науково обґрунтованих і випробуваних історією козацько-лицарських виховних традицій – вважається одним із найефективніших українознавчих підходів у навчально-виховній роботі.

Й тому на сучасному етапі розвитку неокозацтва **головне п'яте – увага до сучасної школи – найімовірнішому осередку формування сучасного козака-лицаря.**

А в школі:

Труднощі та проблеми впливають із сучасних труднощів громади: економічних, демографічних, соціальних.

Термінове розв'язання всіх проблем школи неможливо (особливо соціально-економічних, фінансових, частково методичних), але проблеми виховного характеру ми повинні вирішувати негайно; **основне завдання школи на сучасному етапі – протистояння бездуховності, руйнації національної моралі.**

Громада живе й розвивається доти, доки в ній живе багатим духовним життям школа, тому школа повинна і може стати осередком духовності, берегинею духу громади; для цього **вона має бути відкритим навчально-виховним закладом з громадсько-державним управлінням.**

Один з шляхів вирішення проблем сучасного виховання учнів – **національне виховання у формі козацько-лицарського («лише виховуючи українця, можна виховати українця»)** та розумні ідеологізація і політизація виховного процесу (формування патріота, громадського діяча починається з його участі в діяльності дитячих і юнацьких громадських організацій).

Неможливо виховати особистість тільки в школі; **школа виховує разом із сім'єю, виробничим колективом, громадою.**

У вихованні національно свідомих козака та берегині є три ступеня (етапи): **родинно-дошкільне виховання козачати та лелі, родинно-шкільне виховання джури та дани, громадсько-родинне виховання козака та берегині.**

Кожен з етапів козацько-лицарського виховання має свої особливості і проводиться:

1. Родинно-дошкільне – через роботу з батьками дошкільнят та введенням спеціальних курсів до програми дитячого садочка.

2. Родинно-шкільне – у формі роботи школи козацько-лицарського виховання:
А.Класна робота за рахунок шкільного компоненту (варіативної складової навчального плану) з основних дисциплін козацько-лицарського виховання.
Б.Позакласна робота за рахунок годин гуртків, у формі Козацької республіки (самоврядування учнівського колективу) та класних козацьких загонів.
В.Позашкільна робота у формі діяльності дитячо-юнацької організації «Молода Січ» Українського козацтва.

3. Громадсько-родинне – у формі діяльності учнівського куреня Українського козацтва та місцевого осередку жіночої громади Українського козацтва.

Основна мета сучасної школи козацько-лицарського виховання – **формування в родині, школі і громадському житті творчу особистість козака-лицаря, захисника рідної землі з яскраво вираженою українською національною свідомістю і самосвідомістю, світоглядом і характером, високою мораллю і духовністю.**

У період розбудови незалежної України у громадському, шкільному і родинному житті нам потрібен насамперед **культ лицарства**: лицарський дух не дасть нудити у духовній нищості, історичному безпам'ятстві; тому включення потенціалу козацько-лицарської духовності у виховний процес значно активізує формування вільної, з стійкими морально-вольовими якостями, силою духу особистості.

Українська козацька духовність – це **історично сформована система духовних багатств лицарської верстви рідного народу**, яка виробила і в своєму бутті, способу життя відобразила найвищі цінності його національної душі, філософії, характеру, світогляду, моралі, правосвідомості, естетики; це лицарська духовність, компоненти якої розвиваються у напрямі довершеності, найглибшого відображення потреб, інтересів української нації, держави.

Практичний досвід стверджує, що школа козацько-лицарського виховання може (й повинна!) бути центром духовного життя, берегинею духу громади, але для цього їй потрібно бути **національній, мати національно налаштовані кадри, лицарів духовності у самій школі**, а в підґрунті – сформовану громадську думку та козацькі звичаї і традиції громади.

Отож, бажаючи всім плідної педагогічної праці, хочеться одного: щоб люди пишалися сучасними козаками так, як Наливайком, Трясилом, Сірком чи Палієм. А для цього хочуть вони бачити не погони, лампаси й незаслужені нагороди, а реальні справи!

Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!

Слава козакам! Слава Україні!

Нехай ці слова служать дороговказом для нас.

**За дорученням Старшинської Ради
отаман Задністрового козатва В.Я.Тимофєєв.**

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>**

СЛАВА І ЧЕСТЬ

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я- Буджаку-Придунав'я</i>	№ 5 (397) СЕРПЕНЬ 2009	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
E-mail: Dnestrcossacks@ukr.net		http://Dnestrkozak.webstolica.ru/

Прочитай та передай товаришу!

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩАННЯ РОБОТИ В ОСЕРЕДКАХ КОЗАЦТВА (за матеріалами публікацій в ЗМІ)

Загально визнано, що у період моральної кризи, дегероїзації і деморалізації значної частини нашого суспільства творче відродження культурно-освітніх і виховних козацьких традицій – одна з необхідних і найважливіших граней зміцнення могутності України.

Що є українське козацтво у минулому й сучасному часі? Що ми активно “відроджуємо” й намагаємось “використати”? Чи зможе козацтво зайняти свою нішу в ХХІ столітті? Як в сучасних умовах силами громадської організації відродити тип козака-лицаря? Як згуртувати таких людей? На якій основі відроджувати козацтво?

Історія українського державотворення переконливо свідчить про те, що в цьому історичному процесі, порівняно з іншими суспільно-політичними силами, козацтво відіграло вирішальну, провідну роль. Тому національні інтереси України вимагають створення державних документів, зокрема законів, постанов, які б сприяли дальшому розвитку українського козацтва як могутньої націотворчої і державотворчої потуги, залучення до його лав найширших верств співгромадян з метою пробудження і спрямування їхньої енергії на розв’язання історичних завдань, що стоять перед нашим суспільством і державою.

Факти неспростовно свідчать, що високі духовні набутки українського козацтва, його видатних представників – державних і політичних керманічів, діячів науки і культури на сьогодні залишаються невідомими широким верствам нашого суспільства. Не пробуджена і

незадіяна до конкретних державотворчих справ і не організована в козацькі форми інтелектуальна, духовна і практично-дійова енергія сотень тисяч наших співвітчизників; вона ще «дрімає», «спить» і не набуває продуктивних і ефективних, суспільно корисних форм, справ і чину державотворчого характеру; **козаки ще не знають, що вони козаки!**

Для історичних козацьких структур основним змістом і суттю їхнього існування була специфічна військова справа у відповідних суспільно-політичних та природно-географічних умовах. Завдяки цьому на засадах архаїчних військово-лицарських традицій сформувалась комплексна система козацького військового буття – козацько-лицарське мистецтво. Це мистецтво (специфічне бойове мистецтво зі зброєю та на його основі – рукопаш; козацьке звичаєве право; елементи архаїчної військової магії; пісенно-енергетична практика; особливе світосприйняття) і є сутністю української козацької спадщини.

Через відродження і поширення основ військово-лицарської спадщини ми можемо вести мову про реальне наслідування, а отже і відповідність сучасного козацтва історичним аналогам. Але до сьогодні розуміння пріоритетності дійсного відродження українських козацьких традицій у цьому контексті не досягнуто. Причинами цього є: переважно хибні уявлення про сутність козацької спадщини, що сформувалися під впливом романтично-історичної художньої літератури та певних стереотипів вітчизняної і зарубіжної історіографії, розроблених відносно тих чи інших історіософських концепцій; відсутність сприятливих умов для повноцінного відродження козащини; розмитість або повна відсутність дійсних пріоритетів козацького відродження; руйнація родових козацьких зв'язків та втрата традиційного козацького середовища (родовий козак – представник спадкового козацького роду, життєві принципи якого сформувались на засадах цінностей, притаманних специфічному середовищу козаків-воїнів: пріоритетність чоловічого начала у всіх царинах буття; шанобливе ставлення до родових та загальнокозацьких звичаїв; повага до військової справи взагалі і особливо до специфічної козацької військової спадщини; ознайомлення з основами козацького бойового мистецтва; сприйняття особливих стереотипів поведінки та відносин, заснованих на засадах козацького звичаю; можливе ознайомлення з елементами військової магії; здоровий спосіб життя).

Оформлення й згуртування козащини швидше відбувається в тих регіонах, де загострюються військові міжетнічні, міжнаціональні, міждержавні конфлікти (Кубань, Прикавказ'я, Придністров'я). Відсутність можливостей виконання військових функцій призводить (як показує досвід) до розброду і хитань у козацькому середовищі, яке в свою чергу веде до невизначеності подальшої долі і самого козацького з'єднання. Ситуація може змінитися лише за умови часткової зміни пріоритетів козащини із військових на господарські й культурні. Це не означає, що козакам на державному рівні не може бути довірено охороняти кордони країни чи наглядати за правопорядком усередині держави. Сучасні козацькі формування можуть стати повноцінною національною гвардією, яка буде поставлена на службу народу. У цьому випадку необхідна допомога держави. І не стільки матеріальна, скільки юридична. Саме на державному рівні мають бути вирішені питання щодо юридичного статусу козацьких військ.

Справжнє відродження козацтва на Україні почнеться тоді, коли до його лав увіллється молодь, що вболіває за народні справи, прагне кращого сьогодення та працює на духовне і матеріально багате майбутнє (молоді козаки, які пройшли школу козацько-лицарського виховання); коли теперішні козаченьки чітко усвідомлять, що по них судять про все козацтво і народ у цілому, відмовляться від своїх користолюбних цілей і на перше місце поставлять служіння народу; коли між козаками і науковцями-просвітянами встановляться тісні зв'язки та налагодиться співпраця на ниві дослідження історико-культурної спадщини козащини. І тоді відроджене козацтво стане тією широкою суспільно-політичною і культурницькою течією, яка згуртує всі верстви українського народу і зможе цивілізованими методами вирішувати нагальні питання сьогодення в ім'я народу і для народу.

Основні причини гальмування козацького відродження такі: вплив різноманітних політичних сил; протилежна конфесійна орієнтація; залежність від окремих гілок влади та економічних еліт; особисте ворогування новітніх козацьких керівників; брак конкретної діяльності.

Але якщо об'єктивно та тверезо проаналізувати процеси, які в теперішній час йдуть в українському козацтві, то ми побачимо, що саме козацтво поки ще розпорошено й неорганізоване. І причин для цього більш ніж достатньо.

По-перше, козаків розпорошують ті, хто не бажає появи на політичній арені України нової грізної громадської сили. Для цього козаків утягують до різних апаратних та партійних ігор. Сучасний козацький рух лише встиг набрати силу, а в його середовищі через 75 років після революції з'явилися “білі” й “червоні”, “самостійники” й “державники”, “наші” й “не наші”, які готові знову схрестити шаблі.

По-друге, розпорошеності цієї підсопляють самі козаки, піддавшись розгулу марнослів'я та егоїзму, пробуджених сучасною революційною хвилею, яка зберегла на своїх прапорах характерний для всіх революцій гасло: “Хто був ніким, той стане всім!” В результаті цього козацтво й не помітило, як опинилося в тенетах численних паралельних організаційних структур, які між собою ворогують.

По-третє, відсутність наукового узагальнення багатовікового служіння козацтва Неньці-Україні виявилось при перших кроках його державного становлення. Щоб вирішувати проблеми, які виникають, необхідно вивчити механізм функціонування традиційних козацьких військ, проаналізувати діяльність козацтва в період демократичних перебудов й громадянської війни 1917-1922 років. На базі цих досліджень визначити, що можливо використати задля вироблення сучасної єдиної державної політики становлення козацтва й правильно виявити сутність козацького загалу, козацької громади, козацького війська.

По-четверте (й найважливіше!), козацтву необхідно формувати наскрізну систему підготовки й виховання козака як державної людини через сім'ю – середню школу – вищий навчальний заклад (**готувати кадри**).

Офіційна українська педагогіка не заперечує того, що козацтво стало найдосконалішою формою вияву генетично закодованих здібностей і можливостей нашого народу. І тому в концепції національного виховання реалізація науково обґрунтованих і випробуваних історією козацько-лицарських виховних традицій – вважається одним із найефективніших українознавчих підходів у навчально-виховній роботі.

Й тому на сучасному етапі розвитку неокозацтва **головне п'яте – увага до сучасної школи – найімовірнішому осередку формування сучасного козака-лицаря**. А в школі:

Труднощі та проблеми випливають із сучасних труднощів громади: економічних, демографічних, соціальних.

Термінове розв'язання всіх проблем школи неможливо (особливо соціально-економічних, фінансових, частково методичних), але проблеми виховного характеру ми повинні вирішувати негайно; **основне завдання школи на сучасному етапі – протистояння бездуховності, руйнації національної моралі**.

Громада живе й розвивається доти, доки в ній живе багатим духовним життям школа, тому школа повинна і може стати осередком духовності, берегинею духу громади; для цього **вона має бути відкритим навчально-виховним закладом з громадсько-державним управлінням**.

Один з шляхів вирішення проблем сучасного виховання учнів – **національне виховання у формі козацько-лицарського («лише виховуючи українця, можна виховати українця»)** та розумні ідеологізація і політизація виховного процесу (формування патріота, громадського діяча починається з його участі в діяльності дитячих і юнацьких громадських організацій).

Неможливо виховати особистість тільки в школі; **школа виховує разом із сім'єю, виробничим колективом, громадою**.

У вихованні національно свідомих козака та берегині є три ступеня (етапи): **родинно-дошкільне виховання козачати та лелі, родинно-шкільне виховання джури та дани, громадсько-родинне виховання козака та берегині.**

Кожен з етапів козацько-лицарського виховання має свої особливості і проводиться:

1. Родинно-дошкільне – через роботу з батьками дошкільнят та введенням спеціальних курсів до програми дитячого садочка.

2. Родинно-шкільне – у формі роботи школи козацько-лицарського виховання:
А.Класна робота за рахунок шкільного компоненту (варіативної складової навчального плану) з основних дисциплін козацько-лицарського виховання.
Б.Позакласна робота за рахунок годин гуртків, у формі Козацької республіки (самоврядування учнівського колективу) та класних козацьких загонів.
В.Позашкільна робота у формі діяльності дитячо-юнацької організації «Молода Січ» Українського козацтва.

3. Громадсько-родинне – у формі діяльності учнівського куреня Українського козацтва та місцевого осередку жіночої громади Українського козацтва.

Основна мета сучасної школи козацько-лицарського виховання – **формування в родині, школі і громадському житті творчу особистість козака-лицаря, захисника рідної землі з яскраво вираженою українською національною свідомістю і самосвідомістю, світоглядом і характером, високою мораллю і духовністю.**

У період розбудови незалежної України у громадському, шкільному і родинному житті нам потрібен насамперед **культ лицарства**: лицарський дух не дасть нудити у духовній нищості, історичному безпам'ятстві; тому включення потенціалу козацько-лицарської духовності у виховний процес значно активізує формування вільної, з стійкими морально-вольовими якостями, силою духу особистості.

Українська козацька духовність – це **історично сформована система духовних багатств лицарської верстви рідного народу**, яка виробила і в своєму бутті, способу життя відобразила найвищі цінності його національної душі, філософії, характеру, світогляду, моралі, правосвідомості, естетики; це лицарська духовність, компоненти якої розвиваються у напрямі довершеності, найглибшого відображення потреб, інтересів української нації, держави.

Практичний досвід стверджує, що школа козацько-лицарського виховання може (й повинна!) бути центром духовного життя, берегинею духу громади, але для цього їй потрібно бути **національній, мати національно налаштовані кадри, лицарів духовності у самій школі**, а в підґрунті – сформовану громадську думку та козацькі звичаї і традиції громади.

Отож, бажаючи всім плідної педагогічної праці, хочеться одного: щоб люди пишалися сучасними козаками так, як Наливайком, Трясилом, Сірком чи Палієм... **А для цього хочуть вони бачити не погони, лампаси й незаслужені нагороди, а реальні справи!**

**Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!
Слава козакам! Слава Україні!**

Нехай ці слова служать дороговказом для нас.

Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>

СЛАВА І ЧЕСТЬ

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я- Буджаку-Придунав'я</i>	№ 6 (398) ЛИПЕНЬ- СЕРПЕНЬ 2009	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
--	---	---

Прочитай та передай товаришу!

ПОДІЇ В КОЗАЦТВАХ

ДЕНЬ ЖУРНАЛІСТА

Із професійним святом – Днем журналіста – поздоровили співробітників газети «Советское Приднестровье» та телерадіомовлення «Новини Придністров'я» отаман Задністрової Січі генерал-отаман УК Тимофеев В.Я. і голова Координаційної ради з питань розвитку козацтва генерал-осавул УК Ігумнов П.М.

ПРИЙОМ ДО КОЗАЦТВА КРИСТІОГЛО С.С.

До лав Задністрового козацтва було прийнято Кристіогло Сергія Семеновича – голову правління Одеського обласного гагаузького національно-культурного товариства «Гагаузький Дім».

350 РІЧНИЦЯ КОНОТОПСЬКОЇ БИТВИ

В Конотопі відбулися урочистості із нагоди 350-ї річниці Конотопської битви. В святі прийняла участь делегація нашого козацтва на чолі із генерал-осавулом УК Тимофеевим В.Я.

УСТАНОВЧА РАДА В ХЕРСОНІ

В Херсоні відбулася Установча рада Херсонського обласного товариства Українського козацтва. На запрошення Верховного отамана Українського козацтва на Раді були присутні козаки Задністрового козацтва.

КООРДИНАЦІЙНА РАДА 12.08.2009

Відбулося розширене засідання Координаційної ради з питань розвитку Українського козацтва (із сільськими головами, керівниками структурних підрозділів райдержадміністрації та

райради). На порядку денному питання про організацію та проведення 65-ї річниці визволення краю від фашистських загарбників, Дня Державного Прапора України та Дня Незалежності України в районі; підготовка до Великої Ради Українського козацтва.

ВЕЛИКА РАДА УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА 14-16.08.2009

В місті Тернополі відбулася 27 Велика Рада Українського козацтва. На Раді були присутні делегати від 25 областей України, від міст Києва та Севастополя. Була й делегація Задністрового козацтва. В програмі – похід 300 козаків шляхом війська Б.Хмельницького (Зборовська битва), покладання квітів до козацьких могил. В ці ж дні відбувся 8-й фестиваль козацької пісні «Байда», у якому взяли участь більше 50 мистецьких колективів з усієї України.

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru**

СЛАВА І ЧЕСТЬ

*Інформаційно-аналітичний орган
козаків Задністров'я-
Буджаку-Придунав'я*

**№ 7 (399)
ВЕРЕСЕНЬ-
ЖОВТЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

E-mail: Dnestrcossacks@ukr.net

<http://Dnestrkozak.webstolica.ru/>

Прочитай та передай товаришу!

ПОДІЇ В КОЗАЦТВАХ БЕСАРАБІЇ – ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

Є два шляхи духовного розвитку особистості: для слабких – релігія, для сильних – козацтво...

Великомар'янівська Січ. Козаки та Берегині, Джури та Дани.

Козацькі організації Південної Бессарабії (у т.ч. Південноукраїнського Задністров'я) святкували День Українського козацтва. Урочистості пройшли в:

- козацьких організаціях – Задністрової Січі ЧКВ УК (отаман – генерал-осавул УК В.Тимофєєв), Буджацькому Січовому козацькому війську (отаман – генерал-осавул УК М.Скляренко), Білгород-Дністровської паланки УК (отаман – полковник УК Л.Городецький), Білгород-Дністровському міському Кошу УК, Окружному полку ім. П.Орлика УК (отаман – полковник УК М.Врублевський), Окремому куріню ім. С.Білого УК (отаман – полковник УК П.Городниченко), куріню Війська Запорозького (отаман – полковник ЗСУ М.Возний), районному товаристві ЧКЗ УК (отаман – полковник УК В.Білоус), жіночої громаді УК (керівник Ганницька С.П.), військово-спортивному клубі «Патріот» (керівник полковник УК В.Гавриленко), клубі «Козачка» (керівник О.Шепельська), Кілійському районному осередку Соборного Козацтва України (отаман А.Палій), Кілійському РКТ УРК (отаман М.Сокольников), Ізмаїльському районному осередку Придунайсько-Ізмаїльського козацького товариства (отаман Ю.Закіров), Ізмаїльському РКТ УК (отаман С.Желязков), Придунайської Січі УК (отаман

М.Деревенча), Ізмаїльському міському куріні „Наливайко” (отаман А.Гриченко), Ізмаїльської паланки МГО Козацтва Запорозького (отаман М.Підпригора), Саратовському районному козацькому товаристві ЧКВ УК (отаман С.Іванов), Татарбунарському районному товаристві ЧКЗ УК (отаман О.Гусаренко), Болградському РКТ ЧКЗ УК (отаман В.Копитін);

- козацьких художніх колективах – духовому оркестрі (керівник сотник УК С.Радченко), хорі української народної пісні «Мрія» (керівник – полковник УК І.Зорило), ансамблі української народної музики «Веселка» (керівник – заслужений працівник культури України, полковник УК М.Нікіруй), ансамблі української народної музики «Гроно» та гурті «Русичи» (керівник – осавул УК Б.Нікіруй), народній хоровій капелі – пошуково-дослідницькому фольклористичному гурті «Алкалія» Будинку культури с. Старокозаче (керівник – В.Вареник);

- козацьких навчальних закладах – Білгород-Дністровському училищі Південноукраїнського державного педагогічного університету (викладачі – В.Юрченко, В.Лобанова, О.Виштак, І.Головань), Старокозацькій школі (директор Л.Щербина, вчитель осавул УК Ю.Щербина), Молозькій школі (директор В.Осолинська, вчитель О.Гетманченко), Випаснянській №2 школі (військовий керівник осавул УК А.Кривенко), Вигінській школі (директор О.Вдовиченко, учитель фізичної культури сотник УК М.Поліщук), Долинівській Січі (директор Т.Тома, завуч М.Долгошеєнко, вчитель Т.Молчанова), Турлацькій школі (директор Т.Тодорова, вчитель В.Чумаченко), Адамівській Січі (директор В.Вронська, завуч П.Лавриненко, педагог-організатор В.Гриценко), Салганській Січі (директор О.Тиханська, завуч І.Мельникова, учителі В.Шевченко, О.Рябченко), Петрівській школі (учитель Л.Васелінга), Великомар'янівській Січі (директор М.Чороба), Білгород-Дністровських міських школах: №6 (директор Т.Жбанкова), №11 (директор Т.Шмелькова).

Одеса. Площа А.Головатого. Козаки вишикувались до урочистостей.

Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail: Generalotaman@rambler.ru <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я</i>	№ 17 (400) ЖОВТЕНЬ 2009	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
E-mail:Dnestrcossacks@ukr.net		http://Dnestrkozak.webstolica.ru/

Прочитай та передай товаришу!

ЗАДНІСТРОВЕ КОЗАЦТВО *(Спеціальний випуск)*

І покажем, що ми, браття, козацького роду!

Підтверджуючи правоту Нобелівського комітету, який признає синусоїдальність розвитку виключно важливим відкриттям сучасної цивілізації, в останній час багато уваги на Буджаку приділяється історії козацтва, повторюючи на новому витку етногенетичної спіралі розвиток інтересу до витоків національної культури. **Це характерне для етапу формування національної еліти, патріотичний настрій якої спрямований на обґрунтування української державності.**

Зміни геополітичної ситуації (тероризм, територіальні претензії Румунії до України – Буджак, о.Зміїний) висунули на порядок денний питання про додаткові гарантії захищеності та безпеки, територіальної, державної цілісності, забезпечення мирного проживання населення, підтримки на достатньому рівні мобілізаційних ресурсів. Цими обставинами в теперішній час продиктована увага державних структур до Українського козацтва. Через відродження і поширення основ військово-лицарської спадщини ми можемо вести мову про реальне наслідування, а отже і відповідність сучасного козацтва історичним аналогам...

Задністрове козацтво в місті та районі пройшло ряд етапів розвитку:

1988-1991 – «Розбудовний»: створення неформальних козацьких гуртів в Білгороді-Дністровському, Адамівці; участь наших козаків у святкуваннях 300-річчя Запорозького козацтва, Дня козаків Півдня Бессарабії; початок видання газети «Козацький вісник».

1992-1995 – «Перехідний»: створення неформальних та формальних козацьких громадських організацій, активізація їх діяльності – Задністрове земляцтво Всесвітньої спілки козаків – отаман М.Слепухін, козаки – Ю.Корнєв, А.Токарев, Ю.Ломовцев, В.Кучер, Г.Антонов, О.Некрасов, С.Пронін, Г.Глущенко, Є.Дмитренко, Ю.Харчук та н.; Адамівський курінь – отаман В.Тимофєєв, козаки – А.Редько, В.Гончаров, В.Гуцан, Д.Завацький, М.Маринеску, А.Кульчицький, Ю.Ніколайчук, В.Рибальченко, О.Чеботюк, В.Тимофєєв, Р.Куліков, О.Козаченко, І.Одорожа, В.Білоус, Ф.Козубенко, В.Козубенко, Ю.Лавриненко, С.Подолько, В.Деревенча, Д.Лазуренко, Ф.Макаренко, С.Макаренко, С.Редько, О.Харченко, І.Гамар, А.Антонюк, І.Даниленко та ін.; Буджацьке січове козацьке військо – отамани І.Деордиця, кн. В.Долгорукий-Аргутинський, М.Скляренко, козаки – Б.Устименко, О.Ступак, М.Вітряк, В.Бойчев, О.Зуєв, В.Мисюк, В.Воробйов, Г.Мельниченко та ін.; Білгород-Дністровська паланка – отаман Л.Городецький, козаки – Є.Костецький, П.Білоусенко, А.Берлізов, Г.Марін, Д.Серцевич, Ф.Панаїт, Ю.Денисов, П.Смаглій, Є.Хоменко, І.Хоменко, А.Майстро, В.Якименко, Г.Римський та ін.; початок

роботи із вивчення козацької виховної спадщини в Білгород-Дністровському училищі Південноукраїнського державного педагогічного університету – викладачі В.Юрченко, В.Лобанова, О.Виштак, І.Головань; видання збірки «Козацтво».

1996-1999 – «Реєстровий»: державна реєстрація козацьких громад, залучення козаків до співпраці із владою; створення шкіл козацько-лицарського виховання та джурових осередків в школах – Долинівській - Т.Тома, М.Долгошеєнко, Т.Молчанова; Старокозацькій та Молозькій – І.Лісіцин; Адамівській – В.Тимофєєв, П.Лавриненко, В.Гриценко, В.Вронська, Н.Галицька, К.Граждан, Р.Буравицька, І.Корженко; Випаснянській №1 – В.Гавриленко; видання газет «Джура», «Козак».

2000-2005 - «Установчий»: створення районної Координаційної ради з питань розвитку козацтва при голові райдержадміністрацій - голова П.Ігумнов; прийняття районних заходів з розвитку козацтва (2002-2005 рр.); створення джурових осередків в школах: Турлацькій - Т.Тодорова, В.Чумаченко, Л.Коваленко; Вигінській – В.Біленко, А.Берлізов, О.Вдовиченко, М.Поліщук; козацьких художніх колективів: духовий оркестр - С.Радченко; хор української народної пісні «Мрія» - І.Зорило; ансамбль української народної музики «Веселка» - М. та В. Нікіруї; ансамбль української народної музики «Гроно» та гурт «Русичи» - Б.Нікіруї; народна хорова капела – пошуково-дослідницький фольклористичний гурт «Алкалія» Будинку культури с. Старокозаче - В.Вареник; створення нових козацьких організацій: Білгород-Дністровський Кіш – отамани В.Гавриленко, О.Мица, козаки – С.Горлачов, В.Кулинський, І.Оленєв, Б.Вітряк та ін.; Окружний полк ім. П.Орлика – отамани О.Царенков, М.Врублевський, козаки – В.Єремєєв, П.Лабунець, І.Мамонтов, С.Ковалів, М.Скиба та ін.; Окремий курінь ім. С.Білого – отаман П.Городниченко, козаки – Ю.Сокорєв, О.Сокорєв та ін.; Білгород-Дністровський курінь Війська Запорозького – отаман М.Возний, козаки – В.Жуковський, В.Лесін та ін.; Монашівська сотня Війська Запорозького – отаман В.Ткаченко, козак – В.Парпалак та ін.; районове товариство Чорноморського козацького з'єднання – отаман В.Білоус; Задністрова Січ – отаман В.Тимофєєв, козаки – В.Смаковський, В.Лукашевський, М.Дейна, І.Лелеченко, О.Черв'як, В.Павлюк, Ю.Щербина, А.Кривенко, М.Скибенко та ін.; жіноча громада – керівник Л.Горлачова; військово-спортивний клуб «Патріот» - керівник В.Гавриленко; клуб «Козачка» - керівник О.Шепельська; видання газет «Річ про Адамівську Січ», «Річ про Буджацьку Січ»; друк двадцятитомника «Архіви козаччини Задністров'я».

З 2006 року по т. ч. – «Сучасний»: створення районної Ради керівників громадських організацій козацького спрямування; прийняття районної Програми розвитку Українського козацтва (2008-2010 рр.); створення джурових осередків в школах: Старокозацькій - Ю.Щербина; Випаснянській №2 - А.Кривенко; створення Салганської школи козацько-лицарського виховання – Ю.Назарук, І.Мельникова, О.Тиханська, В.Шевченко, О.Рябченко; створення жіночої громади Берегинь – С.Ганницька; видання газет «Річ про Січ», «Козацтво Задністров'я», «Козак Задністров'я», «Січ»; друк семитомника «Сучасне козацтво Південноукраїнського Задністров'я»...

Спроба сучасних реформаторів збудувати нове суспільство з орієнтацією лише на економічні, ринкові розрахунки, неминуче провалиться. Суспільство засновується на ідеї моральності й цементується духовними прагненнями народу. Ідеологія козацтва фундується на таких засадах: Християнство (Православ'я), прагнення до Народовладдя та Самоврядування в організації свого життя й на усвідомленні святого свого обов'язку – захищати рідну українську землю й українську державність. Це стало в перебігу віків свого роду генетичною особливістю козацького характеру. Й в сучасному суспільстві, коли значний відсоток населення України розгубив, не мав або розміняв свої ідеали на “речовизм” та долари, козацтво за рядом обставин стає найбільш стійким носієм

національно-історичних традицій українського народу, здатним зіграти роль свого роду каталізатора громадської самосвідомості, очолити всенародний рух за духовне відродження України-Батьківщини, бо **козацтво має Кодекс честі**.

Завдання, які ставлять перед собою керівники Задністрової Січі – нести в маси українознавчу інформацію, утверджувати демократичні засади життя, дисципліну і порядок, правові і моральні норми, культуру поведінки; боротися з алкоголізмом, наркоманією, злочинністю, іншими суспільними хворобами, бо **у період моральної кризи, дегероїзації і деморалізації значної частини нашого суспільства козацько-лицарські традиції, козацька сімейне, шкільне і соціальне життя високо тримають стяг вершинних національних і загальнолюдських цінностей, здобутків елітних прошарків рідного народу, лицарської духовності**.

Головна мета козацьких громадських організацій – формувати вільнолюбиву і незалежну особистість, козака-лицаря, мужнього громадянина, сутність якого розкриває міжнародне козацьке гасло: **“Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!”**

Душу – Богові! Кодекс лицарської духовності Українського козацтва.

Дедалі більше політичних і культурних діячів, учителів, батьків звертаються до християнських моральних цінностей як найбільш стійких, універсальних, не підвладних політичній та ідеологічній кон’юнктурі. Це означає, що сучасне українське суспільство поступово підходить до визнання й опанування етичних основ християнства, від яких воно було штучно відлучене протягом багатьох десятиліть і до яких у більшості людей навіть було сформовано різко негативне ставлення.

Ніхто не буде сперечатися, що Церква є носієм духовності. Так воно і є, адже те, чого навчають тут, спрямоване на забезпечення нашого духовного добробуту, і найперше гармонії нашого внутрішнього світу. Багато людей відвідують храми, вважають себе віруючими і повага до традицій та релігії свого народу стримує багатьох з них від хибних кроків. Свою роль тут відіграє і громадська думка, а тому людина буде намагатися жити і діяти так, щоб не було соромно перед людьми.

Лише розвинута моральність, лише прийняття абсолютних вічних норм співжиття допоможе у потрібну годину людині – вона не буде вагатися, втримається, не піде на умовляння, адже матиме приписи на всі випадки життя. А нагородою буде чисте сумління та гармонія внутрішнього світу...

Формування духовності як основної якості козака, визначення його духовних пріоритетів, обґрунтування системи цінностей, на яких має базуватися життя - основні напрями нашої роботи з духовного формування козака-лицаря.

Життя – Батьківщині! Кодекс лицарської звитяги Українського козацтва.

Козак: готовий боротися до загину за волю, честь і славу України; нехтувати небезпекою, коли справа стосується життя рідних, друзів, побратимів, долі Матері-України; з презирством і ненавистю ставиться до ворогів, прагне визволити рідний край від чужих заброд-завойовників; уміє доводити наукову неспроможність ворожих ідей і теорій, спрямованих на послаблення Української держави, на приглушення національної свідомості і самосвідомості, та встановлення національної несправедливості і нерівноправності; здатний відстоювати в будь-яких обставинах життя рідну мову, культуру, мистецтво, духовні традиції, гідність і гордість свого та інших народів; виявляє героїзм, подвижництво в творчій праці і в бою в ім’я свободи і незалежності України; відстоює своє право бути господарем на рідній землі, володарем національних

багатств, готовність нікому не давати на поталу своєї материзни і дідизни; здатний і готовий займатися постійно, в тому числі і в години можливого лихоліття, народотворчою і націотворчою діяльністю, будівництвом і зміцненням Української держави.

Серце – людям! Заповіді милосердя Українського козацтва.

Козак: готовий допомагати найслабшим, найбеззахиснішим – дітям, створювати умови для їхньої радості, попереджувати їхні страждання, замінювати їм у разі необхідності батька і матір, брата і сестру; всебічно допомагає сиротам, вдовам, бабусям і дідусям, турботливо ставиться до безпомічних, постійна їм матеріально підтримує; надає допомогу хворим, інвалідам, потерпілим від злих людей, стихійних сил природи; здатний до співчуття, жалю до людей, які потрапили в біду; готовий допомагати будь-якій людині, широко розділити з нею журбу, страждання, горе, зробити все для того, щоб їй стало легше.

Честь – нікому! Кодекс лицарської честі Українського козацтва.

Козак: любить батьків, вірний у коханні, дружбі, побратимстві, товаришуванні, ставленні до Батьківщини, рідного народу; готовий турбуватися про молодших, зокрема дітей, усіх літніх людей і людей похилого віку; підкреслено шанобливо ставиться до матері, дівчини, жінки, бабусі; виявляє непохитну вірність ідеям, принципам народної моралі, національним і загальнолюдським цінностям; відстоює свободу і незалежність особистості, народу, держави, єдність і соборність українських земель; прагне роботи пожертвування на будівництво храмів, навчально-виховних закладів, просвітних установ, пам'яток історії та культури; готовий проявляти принциповість і непримиренність до зла, аморальності і наступальність у боротьбі з ними; здатний цілеспрямовано й систематично розвивати фізичні і духовні сили, зокрема непохитну силу волі і непоборну силу духу, можливості свого організму, займатися самопізнанням і самовдосконаленням; уміє скрізь і всюди чинити шляхетно, виявляти добродійність, лицарські чесноти, глибоку історичну пам'ять, національну гідність і гордість; турбується про розвиток національних традицій, звичаїв, обрядів, бережливо ставиться до рідної природи, землі, примножує її багатств; прагне внести якнайбільший особистий внесок у підвищення добробуту рідного народу, його матеріального і духовного рівня.

Статтю хочу закінчити словами Б.Устименка – Генерального судді Задністрової Січі: **«Ми живемо у жорстокі і непередбачені часи. Ніхто не знає, які випробування чекають на нас і нащадків наших. В цьому світі, як і за часів татарської навали, ніхто не рахується із слабким та беззахисним. Тому ми, українці, як і наші героїчні предки, мусимо бути сильними, розумними і непереможними. Тільки так ми будемо здатні зберегти себе, свій народ і свою Батьківщину. Слава Україні! Слава героям!»**

Отаман Задністрового козацтва генерал-осавул В.Я.Тимофєєв.

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я

**№ 18 (401)
ЖОВТЕНЬ
2009**

*Душу – Богові!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!*

E-mail: Dnestrcossacks@ukr.net

<http://Dnestrkozak.webstolica.ru/>

Прочитай та передай товаришу!

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

Одеса. Площа А.Головатого. Виступає отаман ЧКВ А.Петько.

Одеса. Площа А.Головатого. Делегація Задністрової Січі.

Одеса. Площа А.Головатого. ЧКВ: Задністрова Січ та Енерго Січ.

Одеса. Брати-козаки.

Великомар'янівська Січ. Вищим козацьким орденом нагороджується Берегиня Васелінга Л.Д.

Козаче! Хай тебе Бог оберігає, а біс не бере!

Великомар'янівська Січ. Фото на згадку.

Великомар'янівська Січ. Березині Орлова В.В. та Корчагіна Д.І.

Великомар'янівська Січ. Козаки Задністрів'я.

Великомар'янівська Січ. Керівний склад Січі із членами Координаційної ради.

В рамках заходів із святкування Дня Українського козацтва в Білгород-Дністровському районі у Великомар'янівській Січі під головуванням заступника голови районної державної адміністрації Ігумнова П.І. відбулася виїзна Координаційна рада з питань розвитку Українського козацтва. В програмі: відкритий урок з історії України (Заснування Запорозької Січі); екскурсія по шкільному музею; посвята в Козаки та Берегині; Козацькі розваги; обговорення (Завдання Українського козацтва на сучасному етапі розвитку).

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail: Generalotaman@rambler.ru <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я</i>	№ 19 (402) ЖОВТЕНЬ- ЛИСТОПАД 2009	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
E-mail: Dnestrcossacks@ukr.net		http://Dnestrkozak.webstolica.ru/

Прочитай та передай товаришу!

ПОДІЇ В КОЗАЦТВАХ ЗАДНІСТРОВ'Я

ХОРТИЦЯ

У складі делегації Чорноморського козацького війська козаки Задністрової Січі (Тимофєєв В.Я. та Лукашевський В.В.) взяли участь у заходах на Хортиці, що проводили Президент України (Ющенко В.А.), Кабінет Міністрів України (Тимошенко Ю.В.) та ряд Народних депутатів Верховної Ради України.

В перебігу дійств відбулися зустрічі Задністровців із представниками козацтв Білорусі, Росії (донці, кубанці), ПМР (Чорноморське козацьке військо). В програмі заходів: відкриття відновленої Запорозької Січі (Національний музей-заповідник), відкриття Ярмарку народних умільців, Всеукраїнського турніру-змагань із козацьких бойових мистецтв (Герц, Спас, Бойовий гопак, На поясах, Навхрест, Лава на Лаву), фестивалю художньої творчості...

АПАРАТНА В РАЙДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

П.Ігумнов та В.Тимофєєв виконали доручення першого заступника Гетьмана Українського козацтва, Верховного отамана Чорноморського козацького війська генерал-отамана А.Петька. За особливі заслуги перед Українським козацтвом з його відродження, військово-патріотичного виховання молоді, співпрацю із козацькими формуваннями Володимиру Миколайовичу Зінченко присвоєно козацьке військове звання генерал-хорунжий. Присутні тепло поздоровили голову адміністрації з присвоєнням йому почесного звання.

ХОРУ «МРІЯ» - 20 РОКІВ

В Будинку офіцерів відбулися урочистості, присвячені 20-річчю творчої діяльності хору української народної пісні «Мрія». Привітати самодіяльних артистів прийшли Білгород-Дністровський міський голова М.Даценко, голова Білгород-Дністровської районної державної адміністрації В.Зінченко, депутат Одеської обласної ради О.Соловенко, керівники ансамблю української народної музики «Веселка» заслужені працівники культури України В. і М. Нікіруї, рідні, близькі, друзі. Відбувся святковий концерт.

СВЯТУ НАРОДНОЇ ПІСНІ – 20 РОКІВ

В Миколаївці відбулося двадцятье ювілейне свято народної пісні, в якому взяли участь 20 аматорських колективів. Артистів тепло привітали в.о. першого заступника голови районної державної адміністрації В.Орлова, начальник відділу культури районної державної адміністрації Д.Корчагіна, Миколаївський сільський голова

М.Стойков, голова районної ради ветеранів П.Ластовецький, голова місцевого сільгоспоперативу П.Гальцев, директор Миколаївської школи С.Петренко...

Всеукраїнські та Всеросійські іміджеві журнали – «XXI століття. Україна» (Донецьк-Київ-Москва), «Хто є хто. Ювіляри України. 2009» (Київ), «VIP» (Москва) звернулися до керівника Задністрового козацтва Тимофєєва В.Я. із пропозицією розказати на сторінках своїх видань про Задністрову Січ. Зокрема кореспондент часопису «XXI століття. Україна» Сергій Голоха пише:

ЧАС ВИХОВУВАТИ ЛИЦАРІВ

В грудні виповнюється 20 років із дня відродження Чорноморського козацького війська, представники якого сьогодні мешкають у районі Дністра. С перших років його заснування вони стали приділяти особливу увагу підростаючому поколінню – для цього була розроблена система козацько-лицарського виховання.

Одним з її засновників є отаман Задністрового козацтва, генерал-осавул Валерій Тимофєєв. Розробляв та впроваджував оригінальну педагогічну методику він ще на початку 90-х років, коли працював директором школи села Адамівка Білгород-Дністровського району Одеської області. Сьогодні школи козацько-лицарського виховання є вже в трьох селах цього району – в Адамівці, Салганах та Долинівці. Крім цього, в декількох сільських навчальних закладах впроваджено елементи цієї системи. Зараз Валерій Якович планує створити ще й ліцей козацько-лицарського виховання в місті Білгороді-Дністровському, де він сьогодні працює начальником відділу організаційного забезпечення діяльності органів районної ради.

За створення навчального закладу нового типу Тимофєєв був удостоєний звання «Кращий освітянин України» в номінації «Народе мій завжди буде», а також нагороджений іменним годинником Президента України й багатьма козацькими відзнаками. Він – автор 20 монографій, більше 100 наукових та науково-популярних публікацій з історії, історіографії сучасного козацтва та козацької педагогіки. Крім того, є головним редактором кількох альманахів козацтва Задністров'я.

- В наш прагматичний та цинічний час, коли багато хто розгубив ідеали та моральні орієнтири, головне завдання школи – це протидія бездуховності й руйнації національної моралі, - вважає Валерій Якович. – Й педагогіка, що базується на козацькому кодексі честі, ідеально зорієнтована на це. Вона дозволяє виховувати фізично здорових, морально чистих, по-лицарськи мужніх та сильних духом громадян незалежної України. Й це виховання не обмежується рамками школи. Воно починається із самого народження дитини й продовжується все життя.

Душу – Богам! Життя Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!

**Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail: Generalotaman@rambler.ru <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>**

КОЗАК ЗАДНІСТРОВ'Я

<i>Інформаційно-аналітичний орган козаків Задністров'я</i>	№ 20 (403) ЛИСТОПАД- ГРУДЕНЬ 2009	<i>Душу – Богові! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!</i>
E-mail: Dnestrcossacks@ukr.net		http://Dnestrkozak.webstolica.ru/

Прочитай та передай товаришу!

ПОДІЇ В КОЗАЦТВАХ ЗАДНІСТРОВ'Я

ЗВІТНА КОНФЕРЕНЦІЯ. Відбулася звітна конференція Білгород-Дністровської районної організації ветеранів України. Звітували голова районної організації П.Ластовецький та Президія (до складу Президії на правах заступника входить отаман Задністрового козацтва В.Тимофєєв). Козацтво Задністров'я, на правах асоційованого члена, представило на розгляд конференції Концепцію національно-патріотичного виховання дітей та молоді в районі. Концепцію, що була затверджена односторонньо, представляв Генеральний суддя Задністрового козацтва, полковник УК, заслужений журналіст України Б.Устименко. Заступник отамана Задністрового козацтва генерал-хорунжий УК В.Лукашевський представив платформу козацтва до виборів Президента України.

КРУГЛИЙ СТИЛ. Отаман Задністрового козацтва генерал-отаман УК В.Тимофєєв виступив у Києві із доповіддю на засіданні круглого столу «Теоретичні та практичні аспекти втілення найкращих напрацювань козацької педагогіки», що організували Міністерство освіти і науки України та Академія педагогічних наук України. В засіданні брали участь відомі педагогі-науковці та практики козацького руху на Україні.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА РАДА МОН ТА АПН УКРАЇНИ. На виконання наказу чотирьох міністерств України (оборони; освіти і науки; сім'ї, молоді і спорту; культури і туризму) відбулося перше засідання Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України з питань військово-патріотичного

виховання шкільної та студентської молоді. До складу Ради увійшли: голова – заступник міністра П.Полянський; співголова - член-кореспондент Академії педагогічних наук Ю.Руденко; секретар - начальник Генерального штабу військово-патріотичної дитячо-юнацької гри «Джура» («Сокіл»), заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України А.Грива; члени – Президент Міжнародної федерації козацького двобою «Спас» В.Притула; Президент Міжнародної федерації бойових єдиноборств із зброєю «Герць» А.Попович; Президент Міжнародної федерації козацьких єдиноборств «Бойовий гопак» В.Пилат; директор департаменту загальної середньої та дошкільної освіти О.Єресько; директор Українського державного центру позашкільної освіти В.Ткачук; директор Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді О.Матюшенко, заступник директора Інституту інноваційних технологій і змісту освіти С.Зінченко; керівник лабораторії інноваційних методик Інституту проблем виховання Г.Корнієнко; отаман Задністрового козацтва В.Тимофєєв.

РОКОВИНИ ГОЛОДОМОРУ. В Старокозаччому на районному траурному мітингу, присвяченому роковинам Голодомору, від Білгород-Дністровської районної ради виступив начальник її оргвідділу, генерал-отаман УК, отаман Задністрового козацтва В.Тимофєєв: «Шановні співвітчизники! Плин історичного часу невблаганний. Після десятиріч замовчування відкрилася правда про загибель мільйонів українських громадян. Голодомор в Україні спричинив глибокі наслідки. Це соціальні травми й мільйони ненароджених, це трагедія окремої родини й всієї України. На жаль, люди неспроможні щось змінити в минулому, але в змозі дати йому об'єктивну оцінку, винести уроки і запобігти поверненню гірких і драматичних подій. Районна рада вважає, що сьогодні ми повинні надати нового імпульсу встановленню поіменно всіх жертв голодомору і увічненню їхньої пам'яті (в тому числі й жертв 1946-48 років). Ми усвідомлюємо: жертви Голодомору вимагають від нас не тільки пам'яті та шанування, а й недопущення подібної трагедії у теперішньому суспільстві. Тому, схилиючи голови

перед мільйонами загиблих в той жахливий час, не будемо забувати й про тих, хто оточує нас сьогодні. Увічливість, Жалість, Любов та Розуміння – вічні цінності, які стануть надійними стражниками нашого мирного життя. Вічна біль і вічна пам'ять жертвам Голодомору...»

ВЕЛИКОМАР'ЯНІВСЬКА СІЧ. Відбулася друга посвята в джури та дани, козаки та козачки учнів та педагогів Великомар'янівського НВК «Соняшник». Висвячували козаки В.Тимофєєв, Б.Устименко, В.Лукашевський, М.Маринеско.

29 СЕСІЯ РАЙОННОЇ РАДИ. Відбулася 29-та сесія районної ради, яка прийняла Програму патріотичного гарту молоді, увіковічення пам'яті знаних ветеранів війни і праці, дітей війни, Збройних Сил Білгород-Дністровського району на 2010 рік та на період до 2012 року. Програму презентував заступник голови районної організації ветеранів України, отаман Задністрового козацтва В.Тимофєєв.

Мета Програми полягає у вихованні молоді людини, патріота на прикладах життя і діяльності знаних в районі ветеранів війни і праці, дітей війни та ветеранів Збройних Сил. Патріотичне виховання є складовою частиною загального виховного процесу, являє собою систематичну і цілеспрямовану діяльність всієї громади із формування в громадян високої патріотичної свідомості, почуття любові до Батьківщини; воно формується на прикладах історії України, українського козацтва, героїки національно-визвольних змагань, досягнень у галузі духовності, політики, освіти, науки, культури і спорту, матеріального виробництва, які несуть у собі якості моральних ідеалів.

Напрямки реалізації Програми: удосконалення нормативно-правової бази патріотичного виховання молоді; активізація діяльності органів державної влади у сфері патріотичного виховання молоді; інформаційно-пропагандистське забезпечення патріотичного виховання молоді; співпраця органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями; посилення ролі сім'ї у процесі патріотичного виховання молоді; формування науково-теоретичних і методичних засад патріотичного виховання молоді.

Для виконання Програми сформовано Робочу групу: голова – Р.Дьяченко, заступник голови районної ради; заступники голови – В.Орлова, перший заступник голови районної державної адміністрації; П.Ластовецький – голова районної організації ветеранів України; В.Тимофєєв – секретар; члени – Б.Устименко, заслужений журналіст України; Г.Титова, редактор газети «Советское Приднестровье»; Т.Добриніна, редактор радіоновин «Новини Придністров'я». Робочі групи будуть сформовані й на рівні сільських рад. До робочих груп увійдуть голови сільських рад, директори, завучі та учителі шкіл, голови первинних ветеранських осередків, представники громадських організацій.

Передруковувати й поширювати дозволяю. Редактор Тимофєєв В.Я.
м. Білгород-Дністровський Одеської області. Тел. моб. 8-097-466-7174,
E-mail:Generalotaman@rambler.ru <http://zurnal.lib.ru/t/twja/>

ВІД УКЛАДАЧА. ЗАМІСТЬ ЗАКІНЧЕННЯ.

Головна мета козацьких громадських організацій Задністров'я – формувати вільнолюбиву і незалежну особистість, козака-лицаря, мужнього громадянина, сутність якого розкриває міжнародне козацьке гасло: **“Душу – Богу! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!”**

Душу – Богові! Кодекс лицарської духовності Українського козацтва.

Дедалі більше політичних і культурних діячів, учителів, батьків звертаються до християнських моральних цінностей як найбільш стійких, універсальних, не підвладних політичній та ідеологічній кон'юктурі. Це означає, що сучасне українське суспільство поступово підходить до визнання й опанування етичних основ християнства, від яких воно було штучно відлучене протягом багатьох десятиліть і до яких у більшості людей навіть було сформовано різко негативне ставлення.

Ніхто не буде сперечатися, що Церква є носієм духовності. Так воно і є, адже те, чого навчають тут, спрямоване на забезпечення нашого духовного добробуту, і найперше гармонії нашого внутрішнього світу. Багато людей відвідують храми, вважають себе віруючими і повага до традицій та релігії свого народу стримує багатьох з них від хибних кроків. Свою роль тут відіграє і громадська думка, а тому людина буде намагатися жити і діяти так, щоб не було соромно перед людьми.

Лише розвинута моральність, лише прийняття абсолютних вічних норм співжиття допоможе у потрібну годину людині – вона не буде вагатися, втримається, не піде на умовляння, адже матиме приписи на всі випадки життя. А нагородою буде чисте сумління та гармонія внутрішнього світу...

Формування духовності як основної якості козака, визначення його духовних пріоритетів, обґрунтування системи цінностей, на яких має базуватися життя - основні напрями нашої роботи з духовного формування козака-лицаря.

Життя – Батьківщині! Кодекс лицарської звитяги Українського козацтва.

Козак: готовий боротися до загиби за волю, честь і славу України; нехтувати небезпекою, коли справа стосується життя рідних, друзів, побратимів, долі Матері-України; з презирством і ненавистю ставиться до ворогів, прагне визволити рідний край від чужих заброд-завойовників; уміє доводити наукову неспроможність ворожих ідей і теорій, спрямованих на послаблення Української держави, на приглушення національної свідомості і самосвідомості, та встановлення національної несправедливості і нерівноправності; здатний відстоювати в будь-яких обставинах життя рідну мову, культуру, мистецтво, духовні традиції, гідність і гордість свого та інших народів; виявляє героїзм, подвижництво в творчій праці і в бою в ім'я свободи і незалежності України; відстоює своє право бути господарем на рідній землі, володарем національних багатств, готовність нікому не давати на поталу своєї материзни і дідизни; здатний і готовий займатися постійно, в тому числі і в години можливого

лихоліття, народотворчою і націотворчою діяльністю, будівництвом і зміцненням Української держави.

Серце – людям! Заповіді милосердя Українського козацтва.

Козак: готовий допомагати найслабшим, найбеззахиснішим – дітям, створювати умови для їхньої радості, попереджувати їхні страждання, замінювати їм у разі необхідності батька і матір, брата і сестру; всебічно допомагає сиротам, вдовам, бабусям і дідусям, турботливо ставиться до безпомічних, постійна їм матеріально підтримує; надає допомогу хворим, інвалідам, потерпілим від злих людей, стихійних сил природи; здатний до співчуття, жалю до людей, які потрапили в біду; готовий допомагати будь-якій людині, щиро розділити з нею журбу, страждання, горе, зробити все для того, щоб їй стало легше.

Честь – нікому! Кодекс лицарської честі Українського козацтва.

Козак: любить батьків, вірний у коханні, дружбі, побратимстві, товаришуванні, ставленні до Батьківщини, рідного народу; готовий турбуватися про молодших, зокрема дітей, усіх літніх людей і людей похилого віку; підкреслено шанобливо ставиться до матері, дівчини, жінки, бабусі; виявляє непохитну вірність ідеям, принципам народної моралі, національним і загальнолюдським цінностям; відстоює свободу і незалежність особистості, народу, держави, єдність і соборність українських земель; прагне роботи пожертвування на будівництво храмів, навчально-виховних закладів, просвітних установ, пам'яток історії та культури; готовий проявляти принциповість і непримиренність до зла, аморальності і наступальність у боротьбі з ними; здатний цілеспрямовано й систематично розвивати фізичні і духовні сили, зокрема непохитну силу волі і непоборну силу духу, можливості свого організму, займатися самопізнанням і самовдосконаленням; уміє скрізь і всюди чинити шляхетно, виявляти добротність, лицарські чесноти, глибоку історичну пам'ять, національну гідність і гордість; турбується про розвиток національних традицій, звичаїв, обрядів, бережливо ставиться до рідної природи, землі, примножує її багатств; прагне внести якнайбільший особистий внесок у підвищення добробуту рідного народу, його матеріального і духовного рівня.

Що є для нас українське козацтво у минулому й сучасному часі? Що ми активно “відроджуємо” й намагаємось “використати”? Чи зможе козацтво зайняти свою нішу в ХХІ столітті? Як в сучасних умовах силами громадської організації відродити тип козака-лицаря? Як згуртувати таких людей? На якій основі відроджувати козацтво? **На теперішній час найголовніша проблема козацтва – визначити свою роль у соціально-політичному житті сучасного суспільства.**

Зміни геополітичної ситуації (тероризм, територіальні претензії Румунії до України – Буджак, о.Зміїний) висунули на порядок денний питання про додаткові гарантії захищеності та безпеки, територіальної, державної цілісності, забезпечення мирного проживання населення, підтримки на достатньому рівні мобілізаційних ресурсів. Цими обставинами в теперішній час продиктована увага державних структур до українського козацтва. Але на сучасному етапі в Україні, Російській Федерації та Білорусії козацтва відроджуються головним чином як

громадські організації з культурологічними, господарськими, виховними, охоронними та іншими функціями. Трансформація цих організацій у військові не передбачається. Лише в Придністров'ї на рівні Закону визначено, що козацтво виступає як громадський рух з воєнізованим характером діяльності, а головним його завданням є захист Вітчизни, сприяння зміцненню та розвитку державності і державної влади.

Оформлення й згуртування козаччини швидше відбувається в тих регіонах, де загострюються військові міжетнічні, міжнаціональні, міждержавні конфлікти (Кубань, Прикавказ'я, Придністров'я). Відсутність можливостей виконання військових функцій призводить (як показує досвід) до розброду і хитань у козацькому середовищу, яке в свою чергу веде до невизначеності подальшої долі і самого козацтва. Ситуація може змінитися лише за умови **зміни пріоритетів козаччини із військових на господарські й культурні**. Це не означає, що козакам на державному рівні не може бути довірено охороняти кордони країни чи наглядати за правопорядком усередині держави. Сучасні козацькі формування можуть стати повноцінною національною гвардією, яка буде поставлена на службу народу. У цьому випадку необхідна допомога держави. І не стільки матеріальна, скільки юридична. Але лише на державному рівні мають бути вирішені питання щодо юридичного статусу козацьких військ.

Законодавча база відродження та розвитку Українського козацтва нерозвинена, тому процес розбудови козацьких організацій іде мляво. Істотною перешкодою розвитку козацтва є концептуальна невизначеність цього процесу. Історія українського державотворення переконливо свідчить про те, що в цьому історичному процесі, порівняно з іншими суспільно-політичними силами, козацтво відіграло вирішальну, провідну роль. Тому національні інтереси України вимагають створення державних документів, зокрема законів, постанов, які б сприяли дальшому розвитку українського козацтва як могутньої націотворчої і державотворчої потуги, залучення до його лав найширших верств співгромадян з метою пробудження і спрямування їхньої енергії на розв'язання історичних завдань, що стоять перед нашим суспільством і державою.

Для історичних козацьких структур основним змістом і суттю їхнього існування була специфічна військова справа у відповідних суспільно-політичних та природно-географічних умовах. Завдяки цьому на засадах архаїчних військово-лицарських традицій сформувалась комплексна система козацького військового буття – козацько-лицарське мистецтво. Це мистецтво (специфічне бойове мистецтво зі зброєю та на його основі – рукопаш; козацьке звичаєве право; елементи архаїчної військової магії; пісенно-енергетична практика; особливе світосприйняття) і є сутністю української козацької спадщини. Тільки через відродження і поширення основ військово-лицарської спадщини ми можемо вести мову про реальне наслідування, а отже і відповідність сучасного козацтва історичним аналогам. Але до сьогодні розуміння пріоритетності дійсного відродження українських козацьких традицій у цьому контексті не досягнуто.

Факти неспростовно свідчать, що високі духовні набутки українського козацтва, його видатних представників – державних і політичних керманів, діячів науки і культури на сьогодні залишаються невідомими широким верствам нашого суспільства. Не пробуджена і незадіяна до конкретних державотворчих

справ і не організована в козацькі форми інтелектуальна, духовна і практично-дійова енергія сотень тисяч наших співвітчизників; вона ще «дрімає», «спить» і не набуває продуктивних і ефективних, суспільно корисних форм, справ і чину державотворчого характеру; **козаки ще не знають, що вони козаки!**

Вважаємо, що справжнє відродження козацтва на Україні почнеться тоді, коли до його лав увіллється молодь, що вболіває за народні справи, прагне кращого сьогодення та працює на духовне і матеріально багате майбутнє; коли теперішні козаченьки чітко усвідомлять, що по них судять про все козацтво і народ у цілому, відмовляться від своїх користолюбних цілей і на перше місце поставлять служіння народу; коли між козаками і науковцями-просвітянами встановляться тісні зв'язки та налагодиться співпраця на ниві дослідження історико-культурної спадщини козаччини. І тоді відроджене козацтво стане тією широкою суспільно-політичною і культурницькою течією, яка згуртує всі верстви українського народу і зможе цивілізованими методами вирішувати нагальні питання сьогодення в ім'я народу і для народу.

Спроба сучасних реформаторів збудувати нове суспільство з орієнтацією лише на економічні, ринкові розрахунки, неминуче провалиться. Суспільство засновується на ідеї моральності й цементується духовними прагненнями народу. Ідеологія козацтва фундується на таких засадах: Християнство (Православ'я), прагнення до "Народовладдя" та самоврядування в організації свого життя й на усвідомленні святого свого обов'язку – захищати рідну українську землю й українську державність. Це стало в перебігу віків свого роду генетичною особливістю козацького характеру. Й в сучасному суспільстві, коли значний відсоток населення України розгубив, не мав або розміняв свої ідеали на "речовизм" та долари, козацтво за рядом обставин стає найбільш стійким носієм національно-історичних традицій українського народу, здатним зіграти роль свого роду каталізатора громадської самосвідомості, очолити всенародний рух за духовне відродження України-Батьківщини.

Статтю хочу закінчити словами Б.Устименка – Генерального судді Буджацької Січі: **«Ми живемо у жорстокі і непередбачені часи. Ніхто не знає, які випробування чекають на нас і нащадків наших. В цьому світі, як і за часів татарської навали, ніхто не рахується із слабким та беззахисним. Тому ми, українці, як і наші героїчні предки, мусимо бути сильними, розумними і непереможними. Тільки так ми будемо здатні зберегти себе, свій народ і свою Батьківщину.**

Слава Україні! Слава героям!»

ЗМІСТ:

Від укладача. Історія козацтва Задністров'я.

- 1. СІЧ-1. Жовтень 2008. День Українського козацтво.**
- 2. СІЧ-2. Листопад-грудень 2008. Пропозиції щодо покращання роботи.**
- 3. КЗ-1. Січень 2009. Пропозиції щодо покращання роботи.**
- 4. КЗ-2. Лютий 2009. Козацький навчальний заклад.**
- 5. СІЧ-3. Січень-березень 2009. Козацький навчальний заклад.**
- 6. КЗ-3. Березень 2009. Тарасова Адамівка.**
- 7. КЗ-4. Квітень 2009. Мазепа.**
- 8. КЗ-5. Квітень 2009. Координаційна Рада.**
- 9. КЗ-6. Травень 2009. Задністровому козацтву – 20 років.**
- 10. КЗ-7. Травень 2009. Урочиста Координаційна Рада – 20 ЗК.**
- 11. КЗ-8. Травень 2009. Події в козацтвах Задністров'я.**
- 12. КЗ-9. Червень 2009. Події в козацтвах Задністров'я.**
- 13. СІЧ-4. Квітень-червень 2009. Події в козацтвах.**
- 14. КЗ-10. Липень 2009. Події в козацтвах Задністров'я.**
- 15. КЗ-11. Серпень 2009. Події в районі.**
- 16. КЗ-12. Серпень 2009. Пропозиції на Велику Раду.**
- 17. КЗ-13. Серпень 2009. Події в козацтвах Задністров'я.**
- 18. КЗ-14. Серпень 2009. Велика Рада УК.**
- 19. КЗ-15. Вересень 2009. Події в козацтвах Задністров'я.**
- 20. КЗ-16. Вересень 2009. Звернення до Козацтва України.**
- 21. СІЧ-5. Серпень 2009. Пропозиції на Велику Раду.**
- 22. СІЧ-6. Липень-серпень 2009. Події в козацтвах.**
- 23. СІЧ-7. Вересень-жовтень 2009. Події в козацтвах Бессарабії–День УК.**
- 24. КЗ-17. Жовтень 2009. Спеціальний випуск.**
- 25. КЗ-18. Жовтень 2009. День УК.**
- 26. КЗ-19. Жовтень-листопад 2009. Події в козацтвах Задністров'я.**
- 27. КЗ-20. Грудень 2009. Підсумки.**

Від укладача. Замість закінчення.

Козак Задністров'я-Січ.

Видавництво «Отаман». Білгород-Дністровський. 2009.

Замовлення №279 від 27.12.2009. Тираж 700 прим.